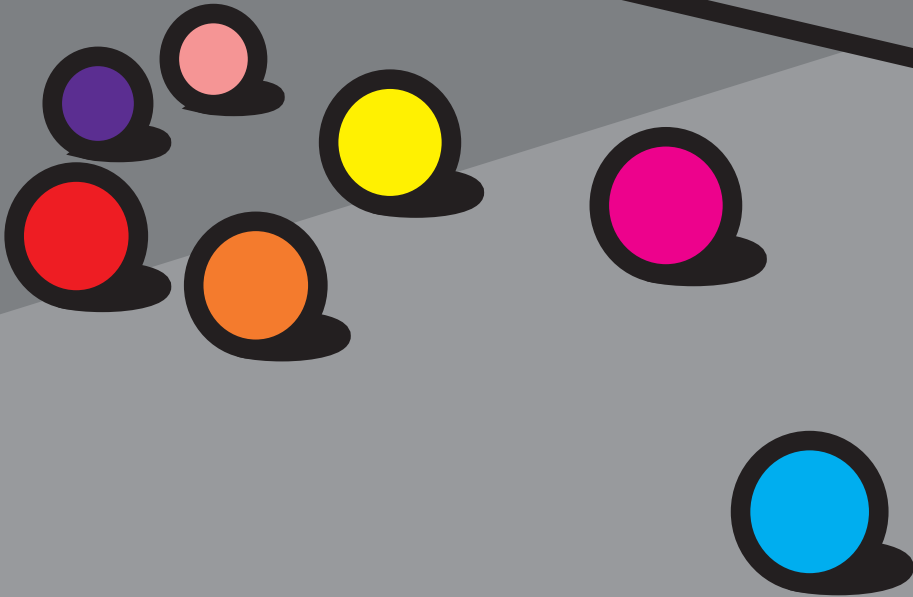

KOÇ OKULU
İLK·ORTA·LİSE

QYUN

Suna Kıraç Liseler Arası Öykü Yarışması 2022

Suna Kıraç
Liseler Arası Öykü Yarışması 2022

İstanbul, Mayıs, 2022

Yayına Hazırlayanlar:
Rafiye Duru Akman, Arzu Güleçyüz, Ayben Özcan,
Halime Çoğulu, Kübra Keleş Küçük

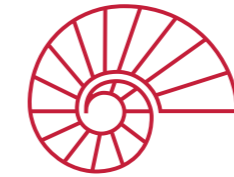
Yayın Koordinatörü: Zeynep Ögel

Grafik Tasarım: Timuçin Unan + Crew

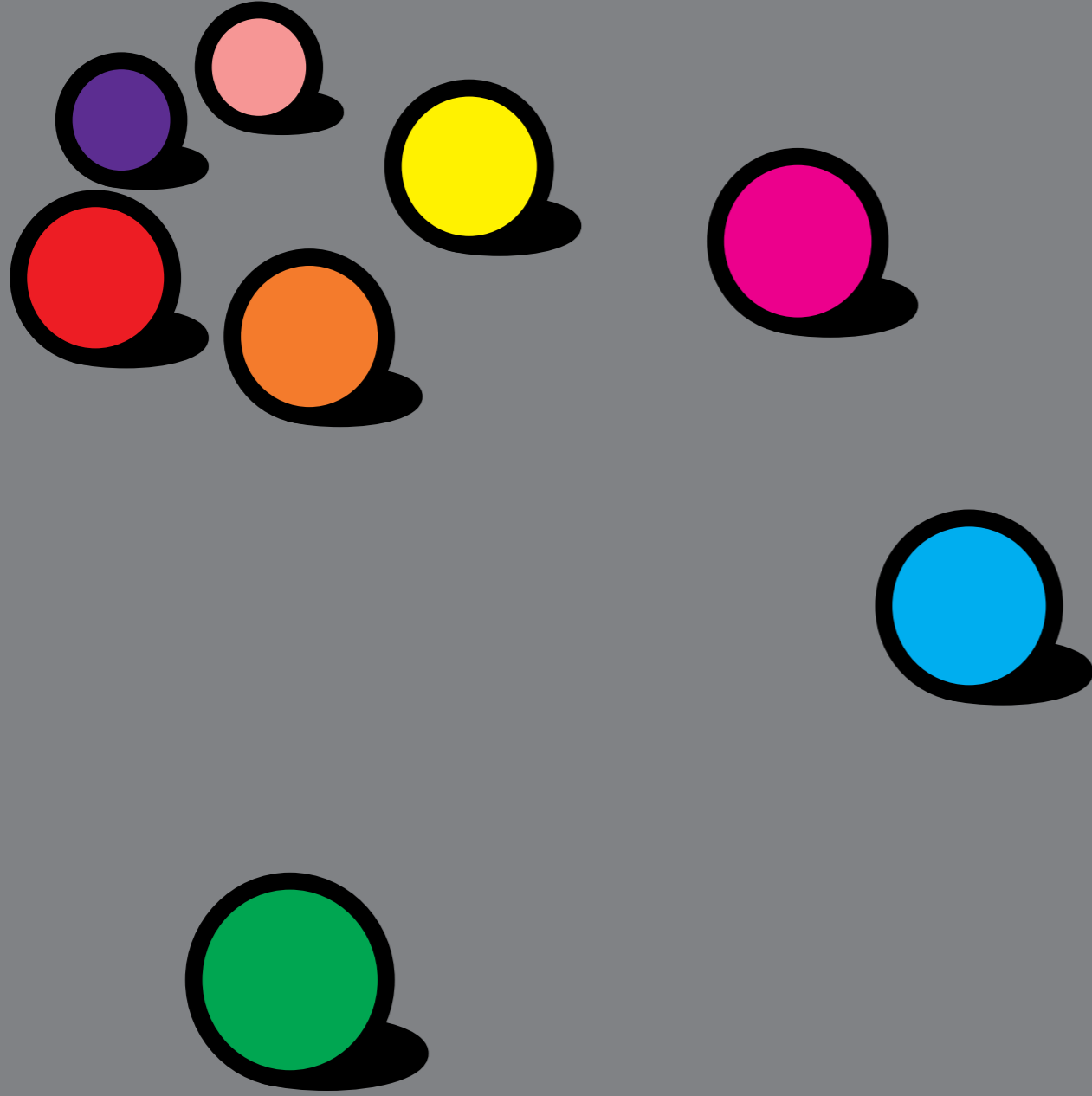
Baskı: MAS Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad.
No:3 34408 Kağıthane-İstanbul
Tel: 0212 294 10 00 kitap@masmat.com.tr
Sertifika No: 44686

Suna Kıraç Liseler Arası Öykü Yarışması 2022 adlı kitap,
Suna Kıraç'a armağan olarak 300 adet yayımlanmıştır.

Kitaptaki öyküler yazar soyadı sırasına göre yerleştirilmiştir.

KOÇ OKULU
İLK · ORTA · LİSE

Ön Söz	9
İnan Kıraç	
.....	13
Mehmet Erte	
.....	15
Alper Canıgüz	
.....	19
Irmak Zileli	
Sunuş	21
Kırık Cam Parçası	23
İstanbul Geneli Birincisi Tuba Tekin	
Labirent	29
İstanbul Geneli İkincisi Ecem Yıldırım	
Perspektifler	35
İstanbul Geneli Üçüncüsü Zeynep Sude Çenesiz	
Feleğin Oyunu	39
Koç Okulu Birincisi İdil Ada Aydos	
Oynar Gibi	45
Koç Okulu İkincisi Berfe İklim Demirci	
Sorgu ve Sual	51
Koç Okulu Üçüncüsü Güney Doğrul	

Sobe	55
FMV Özel Erenköy Işık Fen Lisesi Beliz Abdioğlu	
Boyalı Oyunlar	59
Eyüboğlu Eğitim Kurumları Nur Melisa Akkaya	
Unutulmuşlar Sokağı	65
Plevne Anadolu Lisesi Adnan Yiğit Alkan	
Çocuk Oyunları	71
Hisar Okulları Demir Alp	
Oyun Oyun Üstüne	77
Özel Denizatı Anadolu Lisesi Daisy Deniz Amon	
Yedi Numaralı Posta Kutusu	81
İstanbul Amerikan Robert Lisesi Defne Duru Arat	
Ilık Süt	87
VKV Koç Özel Lisesi İpek Ayhan	
Alengirli Oyun	91
Özel Saint Benoit Fransız Lisesi Selin Baturay	
Ağustos Böceği ve Çınlayan Sorular Kışı	95
İstanbul Amerikan Robert Lisesi Zeynep Bayırtepe	
Senden Bana Ne Kaldı Geriye	99
Kültür 2000 Fen Lisesi Sinem Deniz	

Nokta	103
Özel Alev Okulları Yiğit Ekmekçi	
Saklan, Kaç	107
Özel Hisar Lisesi Beyhan Deniz Erelçin	
Güneş	113
VKV Koç Özel Lisesi Ece Etiz	
Boş Tabak	117
VKV Koç Özel Lisesi Elif Tuana Gökmen	
Seyirci, Alkış	123
VKV Koç Özel Lisesi Mete Melikoğlu	
Kulübede Şah Mat	127
Hüseyin Avni Sözen Anadolu Lisesi Beren Türk	
Şişedeki Güneş	133
VKV Koç Özel Lisesi Cansu Uluçay	
Benim Adım Kırmızı	139
VKV Koç Özel Lisesi Elif Sude Yanık	

 n Söz

Sevgili Gençler,

Vehbi Koç Vakfı Koç Okulunun sevgili eşim Suna Kır a 'ın adına düzenlediği 'Suna Kır a   yk  YariŐması'nın on beşinci yılında öğretmenleriniz, 2022 yılının konusu olarak seçilen 'oyun' hakkında bir  n söz yazmamı istediler. Ben de düşüncelerimi aŐaĐıda sizlerle paylaŐıyorum.

Oyunun tek bir tanımı yok, olamaz da... Oyunun yalnızca biz insanlara mahsus olduğunu da söyleyemeyiz. Hayvanların yaŐayabilmek, üreyebilmek ya da mensubu buldukları sürü içindeki varlıklarını sürdürebilmek için oyunu bir araç olarak kullandıkları, bunun doğal, i Ğ d sel bir eylem olduğu biliniyor.

Biz insanlarda da benzer bir durum var; oynama motivasyonuyla doğuyoruz, bu özelliğimizi koruyoruz. Bu doğal altyapının üstüne, içinde zek , hareket, karmaşa, çeŐitlilik, eğence, denge, değişim ve üzüm gibi unsurları barındıran oyunlar öğreniyoruz. Oyunlar oynayarak farklı bakış açıları kazanıyoruz, içimizdeki gücü, yetenekleri keŐfediyoruz, zek mızı, becerilerimizi geliŐtiriyoruz. Oyunlardan edindiklerimiz, kimliklerimizin yapı taşlarını oluŐturuyor.

Anlıyoruz ki, oyun 7'den 77'ye hepimizi Őekillendi-

ren temel unsurların başında geliyor. Özgür düŐüne-bilen, dayanıklı, dengeli, esnek, deĐiŐime ve değişen koŐullara uyum sağlayabilen insanların yetiŐebilme-leri için onlara bebekliklerinden başlayarak oyun oynama imk nları sunmamız gerektiğini düşünüyorum.

Bizim oyun kültürümüzün çok zengin olduğunu söyleyebilirim. Çoğu kadim zamanlardan günümüze ulaŐan ve benim de çocukken oynadığım;  elik  omak, saklambaç, kukalı saklambaç, bilye, birdir bir, istop, uzun eŐek gibi oyunlar ve gençlik yıllarımda basketbol, voleybol, futbol gibi spor eksenli oyunları, aradan geçen on yıllarla, deĐiŐikliklere uğradı. Değişen sosyoekonomik koŐullarla bazıları güncellenerek varlığını sürdürüyor, bazıları da yok oldu.

İki yılı aŐkın bir süredir içinde yaŐadıĐımız Covid 19 küresel salgını sürecinde iyice gelişen, yaygınlaŐan dijital teknolojiler ve küresel g clerin yeni ekonomiler oluŐurma çabaları, oyun olgusunu çok kısa sürede bambaşka platformlara taşıdı. Günümüzde hacmi 100 milyar doları aÇan küresel dijital oyun pazarında önceki yılların oyunlarındaki doğallığı, sağlığı yakalamak artık mümkün değil, oyunun kuralları deĐiŐti...

 in'in önderlik ettiği Asya Pasifik  lkeleri ve ABD,

spor, aksiyon ve savaş oyunlarıyla, son 50 yılda büyük bir değişim ve dönüşüm yaşayan oyun alanının ve küresel oyun ekonomisinin önde gelen oyuncuları haline geldi. Ülkemizin bu alandaki payı ise %1'e yakın. Bu da demektir ki siz gençler için bu alanda çok büyük fırsatlar var.

Teknik altyapının ve insan kaynağımızın geliştirilmesi, kamu desteği ve özel sektörün bu alandaki girişimleri, hiç şüphesiz, sizlerin bu alandaki küresel oyuncular arasında yer almanızı sağlayacak öncelikli ve önemli unsurlardır.

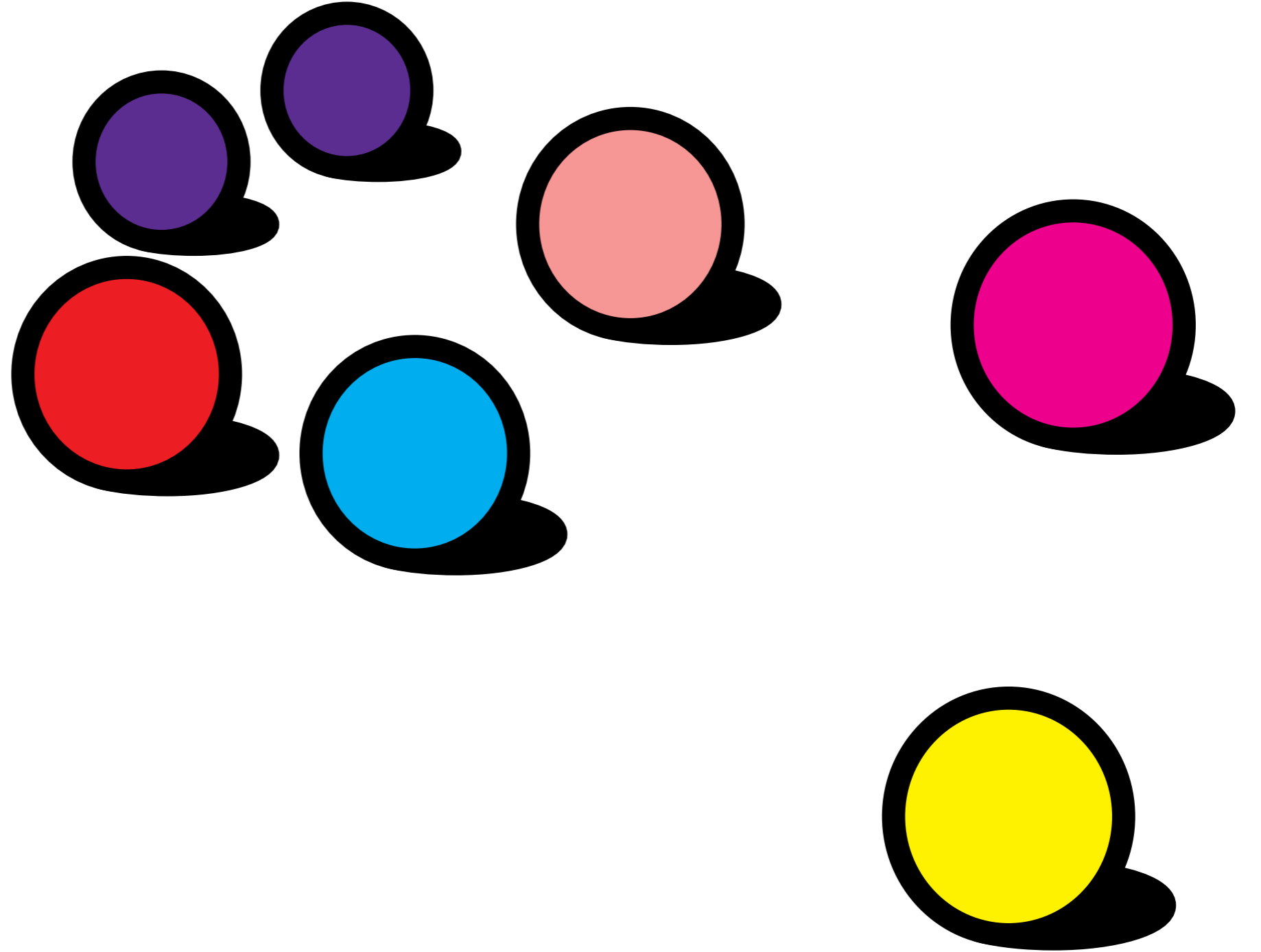
Okulunuzda uygulanan eğitim programlarının, gelişen küresel oyun sektörünün gereksinimlerine ve farklı bileşenlerine uygun bir yaklaşımla zenginleştirilmesi bundan sonraki başarılarınızı doğrudan etkileyecektir.

Son olarak sizlere şunu söylemek isterim; yaşam denen oyunda gençlik dönemlerinden başlayarak seçeceğiniz yol ve stratejiler çok önemlidir, zira, belli bir yaşa geldiğinizde, önceki yıllara kıyasla çok daha fazla beceriye, kaynağa ve tecrübeye sahip olacaksınız ve bazı şeyleri çok kolaylıkla yapacaksınız ama enerjiniz ve zamanınız azalacak. Oyunun başlangıç evrelerinde yani gençlik yıllarınızda vereceğiniz kararlar, daha sonra nerelerde olacağınızın belirleyicisi olacaktır. Dolayısıyla, lütfen bu büyük oyunda zamanınızı, enerjinizi, yeteneklerinizi, becerilerinizi ve şanslarınızı doğru kullanın.

Sevgili Gençler,

Sizleri, değerli öğretmenlerinizi, seçici kurul üyelerini, on beşinci Suna Kıraç Öykü Yarışması'na katkıda bulunan bütün kişi ve kurumları yürekte kutluyor, yaşam oyununu gönlünüzce oynamanızı diliyorum.

Başarı dilekleri ve sevgilerimle,

Edebiyat varsa hayatın bir anlamı vardır, çünkü “hayat” kelimesine anlamını başka kelimelerle bir ağ öreerek kazandırırız. Suna Kıraç Öykü Yarışması’na katılanları görsel’in iktidarda olduğu bir çağda varoluşu kelimelerle keşfe çıktıkları için kutluyorum.

Bir öykünün dışında başka hiçbir yerde anlamına kavuşamayacak insanlık durumlarını metaforlarla, eğretilmelerle araştıran; duyguyu duygusallığa boğmadan, fikri söyleye dönüştürmeden aktarmaya çalışan, her şeyden önce estetik bir yapı kurmaya özen gösteren genç yazarlarla karşılaşmak beni sevindirdi. Diğer yandan, pek çok genç yazarın “belli bir temada yazmak” zorunluluğunun üstesinden gelemediğini gördüm. Belki bu arkadaşlarımız ken-

dilerine “oyun” kelimesini kullanmayı yasaklamalı, “oyun”a anlamını kazandıran başka kelimelerle öykülerini yazmalıydılar.

“Oyun” temasını yücelten bir şey demeyeceğim. Bir tema diğerinden üstün olamaz, öyle olsaydı edebiyat tarihinde falanca temada yazılan öyküler filanca temada yazılanların önüne geçerdi. Yazarın meselesi her zaman varoluştur, yazdığı metnin teması ne olursa olsun. Yalnızca bu gerçeğin farkında olan arkadaşlarımızın “oyun”u derinliğine ele alabildikleri açık.

Öyküleri tüm acemiliklerine rağmen keyifle okuduğum için “yarışmanın galibi benim” diye düşünüyorum. Çok değerli yazarlara beni birincilikle onurlandırdıkları için teşekkür ediyorum.

Öncelikle, öyküleri bu kitapta yer alsın almasın, kendini bir sanat dalıyla, edebiyatla ifade etmeyi tercih ederek akıntıya karşı kürek çekme cüret ve cesaretini gösteren tüm katılımcı gençlere minnetle teşekkür ediyorum. Türlü baskıcı güce karşı hayal gücünün yanında aldığınız tavır iyimserliğimi güçlendiriyor, cesaretimi tazeliyor.

Genç yazarların eserlerini okurken onlarla yaşadığım yıllar geldi aklıma. Ders çalışalım diye bir salona kapatıldığımız etüt saatlerinde beni gevezelik, haylazlık ve yüz küsür küçük canavarı gözetim altında tutmak gibi talihsiz bir pozisyondaki belletmenlere karşı komplo kurma benzeri eğlenceli faaliyetlere ara vererek roman denemeleri yazmaya iten neydi diye düşündüm. Babamın beni daha pek küçük yaşlarımdayken hikâyenin büyülü dünyasıyla tanıştırması, yatılı okulun şartları gereği keyifli alternatif faaliyetlere ulaşmanın güçlüğü ve muhtemeldir ki sivilcelerimin bunda etkisi vardır. Öte yandan bu işle uğraşırken mecburiyet değil belli belirsiz bir gu-

rur duygusu taşıdığımı da iyi hatırlarım. Zannediyorum, ne kadar amatörce olursa olsun bir roman yazmak kendimi içinde bulunduğumdan çok daha geniş, renkli, değerli ve soylu bir dünyanın parçası gibi görmemi sağlıyordu. Yıllar sonra ilk yayınlanan romanımın kapağında adımla, alfabenin azizliği, Cervantes ile Dostoyevski'nin yanibaşında gördüğümde, belki tuhaf gelecek ama mutluluktan ziyade melankoliye yakın bir hisse kapılmıştım. Onca yıl içinde bu iki büyük yazarın yanından kim bilir kimler gelip geçmişti ve muhakkak ki ben de şimdi çoktan unutulmuş o isimlerden biri haline dönüşecektim. Bugün düşününce anlıyorum ki, bana asıl ağır gelen onca zamandır girmek istediğim dünyanın kapılarının nihayet azıcık da olsa aralanmasıyla gelen sorumluluk duygusuymuş. Edebiyata layık olup olamayacağım endişesi. Aynı endişeyi bugün de yaşıyorum.

İlk gençlik yıllarında yazdıklarımı büyük dikkatle analiz eden, eleştiren bir arkadaşımın tespitini hatırlarım; gerçek hayatta tanıdığı yazarıyla karşılaştı-

rıldığında hikâyelerim fazlasıyla karamsar, kasvetli, hatta radikaldi. Haklıydı. Biraz yaşam deneyimi eksikliği biraz da sanatın ne olması gerektiğine dair naif inancım sebebiyle olacak, mevzuları, duyguları uçlara taşımak belki eserde bir drama yaratmamı sağlıyor ancak orijinalite, kişisellik ve samimiyeti azaltıyordu. Ünlü Amerikalı yazar Kurt Vonnegut genç yazarlara tavsiyelerde bulunurken, “Her zaman size dert olan bir konuda yazın,” der. “Size dokunmayan, başkasına da dokunmaz.” Naçizane kanaatim bir yazara özgün sesini, üslubunu kazandıran, hakiki derdine doğru yaptığı keşif yolculuğu olduğudur.

Nasihatin dünyadaki en faydasız işlerden biri olduğunu düşündüğümünden belki, benim aklıma genç yazarlara dönük pek bir tavsiye gelmiyor. Yine de küçük bir hatırlatmada bulunabilirim; bu işte en öncelikli sorumluluğunuz yazıya karşı duyduğunuzdur çünkü artık sizler Shakespeare’in, Çehov’un, Sait Faik’in meslektaşlarısınız. Aklınız berrak, yüreğiniz temiz, kaleminiz keskin, yolunuz açık olsun. İyi ki varsınız, iyi ki yazıyorsunuz.

Irmak Zileli

Koç Vakfı Okullarının düzenlediği Suna Kıraç Öykü Yarışması'nda seçici kurulda bulunmak, benim açımdan çok özel bir deneyimdi. Gençlerin dünyasını kısa da olsa ziyaret etmek, onların gerek toplumsal gerek insani pek çok konuda ne kadar duyarlı olduklarını görmek; sadece işledikleri konular itibarıyla değil, yarattıkları dünyalar, karakterler ve dildeki incelikli, derin bakışa tanık olmak beni hem umutlandırdı hem de mutlu etti. Pek çok öykü ufkumu açtı, gençlerin hayal gücünün zenginliği beni de zenginleştirdi. Oyun deyip geçmemek gerektiğini, bu kısacık kelimenin ne kadar derin manalara kapı açabileceğini görmek benim için ilham verici bir deneyimdi. Bu nedenle okuduğum her bir öykünün yazarına teşekkür ederim.

Kuşkusuz öykü yazmanın birtakım teknik kuralları var. Nasıl ki bir müzik aleti çalmak için nota bilmek gerekiyor ya da bir müzik kulağına sahip olmaya ihtiyacımız var, iyi öyküler yazabilmek için de öykünün bazı teknik kurallarına dair bilgilere sahip olmamız şart. Aynı zamanda da iyi birer okur olmamız gerekiyor. Farklı tarzda metinler okuyan, okuma yelpazesini geniş tutan, okuduklarına eleştirel bir bakış geliştiren bir yazar da “edebi kulağa” sahip olur. Yarışmaya katılan ve değerlendirmeye sunulan öykülerde kuşkusuz ki teknik anlamda eksikler vardı. Bundan daha doğal bir şey olamaz, ne de olsa bu metinlerin yazarları henüz yolun başındalar. Bu nedenle değerlendir-

memi yaparken bu teknik kusurları bir kriter olarak çok ön planda tutmadığımı söylemem gerekir. Beni sevindiren ise öykülerin hemen hepsinde edebi bir lezzet yakalama çabasının gözle görünür olmasıydı. Hepsinde belli bir özen ve dikkat göze çarpıyordu. Kitap okuyan, hikâyelerle haşır neşir, sözcüklerle arası iyi, kalemi kuvvetli yazar adaylarıyla karşılaşmak beni çok sevindirdi. Edebiyatın bir ayağı güçlü bir dil ve edebi anlatım olmakla birlikte, hikâye ve olay örgüsü zayıf olduğunda bu dilin hiçbir etkisi olmaz. Bir noktadan sonra o güzel cümleler, şık ifadeler süsleme gibi kalır ve boşa gider. Bu açıdan verebileceğim en önemli tavsiye, güzel cümleler kurmaya çalışmadan önce hikâyeyi oluşturmak için çalışmalarınıdır. Bunu öğrenmenin en iyi yolu da iyi yazılmış öyküler okumaktır. Çok ve çeşitli okumaktır. Yarışmaya katılan her gencin okurluğunu bu şekilde geliştirdiğinde çok iyi öyküler yazabileceğine inanıyorum.

Son olarak; gençlere edebiyatın önemini kavratan, hayal kurmanın keyfini yaşamaları için bu imkânı yaratan, onları okumaya ve yazmaya teşvik eden böyle bir yarışma düzenleyen, dahası bu ürünleri kitaplaştırarak kalıcı kılan Koç Vakfı ve Koç Okulu yöneticilerine, bu yarışmaya emek veren öğretmen ve öğrencilere tüm emekleri için teşekkür ederim. Bu tür çalışmaların geleceğin okurları ve yazarlarının yetişmesine katkısının çok büyük ve değerli olduğuna inanıyorum.

Sunuş

Suna Kıraç Öykü Yarışması'nın 15'incisini düzenlediğimiz bu yıl, gençlerimizi "oyun" teması doğrultusunda metin aracılığıyla kuracakları bir oyuna davet ettik. Yazar ve okuyucudan oluşan iki öznenin etkileşimine ilişkin olan bu oyunun kurallarını gençlerimiz belirledi. Hem birey olmanın sancılarını hem de toplumsal yaşamı, kelimelerin sihirli dünyasından faydalanarak bizlere anlattılar. Okuduğumuz öykülerde oyunla öğrenen, oyunla eğlenen, oyunla büyüyen ve oyunla yaşayan birçok yeni karakterle tanıştık. Çocukluğumuzun ana vatanında kendimizi bulduk. Oyunla kendimizi var ederken yaşama bir pencere açtık, hayata oradan baktık.

Bu gönüllü eylemde bizleri birbirinden farklı dünyalarla buluşturan, yaratan, düşleyen geleceğin yazarlarına ve onlara rehberlik eden öğretmen arkadaşlarımıza içtenlikle teşekkür ediyoruz.

Bu kitapta yarışmamıza katılan 155 öyküden

24'ünü sizlerle paylaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Öykülerin kitaplaşma sürecinde bizlere her aşamada destek olan ve gönülden teşekkürlerimizi sunmak istediğimiz çok değerli kişiler var: Başta yarışmamızın ilham kaynağı Sayın Suna Kıraç ve kitabımıza yazdığı ön sözle bizi onurlandıran Sayın İnan Kıraç olmak üzere, Suna ve İnan Kıraç Vakfı Kültür ve Sanat İşletmesi Genel Müdürü Sayın Özalp Birol'a, bizi destekleyen Koç Okulu yöneticilerine, öyküleri okuyup ilk değerlendirmeleri ve düzeltmeleri yapan Türk Dili ve Edebiyatı Bölümündeki sevgili öğretmenlerimiz, kitabın basılma aşamasını yürüten Sayın Zeynep Ögel'e, kitaba görselleriyle katkı sağlayan tüm öğrencilerimize ve Görsel Sanatlar Bölümü'nün değerli öğretmenlerine, öyküleri büyük titizlik ve emekle değerlendiren seçici kurul üyelerimiz Sayın Alper Canıgüz, Sayın Irmak Zileli ve Sayın Mehmet Erte'ye en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kırık Cam Parçası

Elif Bilge Tekbaş

Çırak Ayhan, henüz on iki yaşına yeni basmış, koyu tenli bir çocuktur. Bir tüccar çırağı olmasına rağmen hedefleri ve çabaları yaşantısını, olduğu uçtan zıt uca doğru itmekteydi. “İs kokulu sokaklarda tavana ulaşmaya çalışan bir güvercin misali” temizliyordu tezgâhının önünü. Vitrinin camından yansıyan görüntüsünü silik ve kirli gördü. Elini vitrinin üzerinde gezdirdiğinde ve kamerasında bulunan iki merceğini saydam camın üstüne odakladığında görüntünün kirli oluşunun vitrinden kaynaklı olmadığını fark etti. Dükkânın iki metrekairelik tuvaletine koştu, ustası asla müşterilerin karşısına pasaklı bir şekilde çıkmasına müsaade etmezdi. Yüzünü yıkarken endişeli duygular içerisine büründü. Bakımsız bir insan olarak görülmemiş olmayı umuyordu.

İçeri geri döndüğünde bir müşterinin ürünleri incelemeye geldiğini gördü. Çırak Ayhan, kapının üstünde asılı duran zilin sesini duymamıştı ve duruma hazırlıksız yakalanmıştı. İçeriye gelen müşteri, eli yüzü düzgün, orta yaşlı bir beyefendiydi. Favorileri

uzun fakat sakalları traşlıydı. Beyefendinin kıyafetlerinin temiz ve ütülü olması Çırak Ayhan’ın hoşuna gitmişti. Elini, gördüğü her ürünün üzerinde gezdirip parmak izi bırakmakta usta olan bu kişinin özel bir şey aramadığı bakışlarından belli oluyordu. Çırak Ayhan sordu:

- Merhabalar efendim, yardımcı olabilir miyim?
- Aleykümselam genç adam...

Eli yüzü düzgün, temiz kıyafetli beyefendi duraksadı. Önce yere baktı, sonra da Çırak Ayhan’ın gözlerinin içine. Konuşmaya devam etti:

- Bir kere olsun ailemle güzel bir kahvaltı yapmak istiyorum. Hayatımda daha önce hiç kahvaltı sofrası hazırlamadım. Neler almamı önerirsin genç adam?

Kahvaltı sofrasında bal-kaymak ikilisine delicesine âşık olan Çırak Ayhan otuz dakika önce, dükkânı açmadan, içten içe yapmak istediği kahvaltıyı, o donatılmış masayı anlatmaya başladı:

- Bal ve kaymak almanızı öneririm. Balımız Erzincan’dan geliyor, kaymağı da kendimiz yapıyo-

ruz. Ustamın çiftliğinde inekler sağılıyor ve ustam kendi mutfağında kaymak yapıp buraya getiriyor. Gelenleri buzdolabında muhafaza ediyoruz, yani taze sayılır. Dükkanımızda zeytin, peynir de bulunuyor. Yumurta kızartmak için yağa da ihtiyacınız olabilir. Ayrıca caddenin aşağısındaki manavdan salatalık ve domates alabilirsiniz. Ekmek almak için de yan soğanın sonundaki fırına uğrayabilirsiniz.

- Etrafındaki çoğu şeyden haberin varmış genç, takdir ettim. Şimdi bana şu kaymağı göster bakalım!

Çırak Ayhan, beyefendiye kaymağı göstermek için buzdolabının kapağını açtığı anda kapıdaki zil çınlandı. Çırak Ayhan, ustasının gelmiş olduğunu, onun bir topuklu ayakkabıymış gibi ses çıkaran siyah pabuçlarından anladı. Sesi duyduğu anda buzdolabının kapağını kapatıp arkasına döndü. Üstünde gömlek olmasa da düğmelerini ilikler gibi bir hareket yaptı ve başını öne eğdi.

Çırak Ayhan, dükkâna gelen beyefendinin ihtiyaçlarını sağlamış durumdaydı. Müşteriden aldığı akçe-yi kasaya -tezgâhın altındaki kahverengi torbaya- atmıştı. Adamın bir eline yağı, diğer eline balı vermişti. İki taraf da mutluydu.

Çırak Ayhan rafları düzenlerken hayatında olup bitenleri sorgulamaktaydı. On iki yıllık hayatı bu dükkânda geçmiş olduğu için, bu on beş metrekairelik mekânın dışında bir dünyayı hayal edemiyordu bile. Bu çırağın sorgulamakta üstüne yoktu. Sorguladı: Kendisinin neden bu kadar takıntılı biri olduğunu sorguladı. Ayhan'ın titiz bir çocuk olmasının en mantıklı gerekçelerinden biri, ustasının da hayata aynı şekilde bakıyor olmasıydı. Fakat Ayhan, bunu görmeyi

reddediyordu. Ustasının elinde büyümüş olduğunu, onu yetiştirecek anne veya babası olmadığını kabul etmek istemiyordu. Gün geçtikçe yüzüne daha sert vuran bir gerçektir bu.

Ayhan'ın bir anda başı dönmeye başladı. Düşünceleri ayaklanmış ve kendisini boğmaya çalışıyordu sanki. Düşmemek için elini vitrinin camına koydu, gözlerini sımsıkı kapadı ve içten içe baş dönmesinin geçmesini diledi. Gözlerini tekrar açmaya yeltendi, bu sefer etrafın bulanıklaştığını gördü. Hiçbir şey düşünememekle beraber tek duyduğu ses ustası Erdal Bey'in.

...

Küçük çırak gözlerini tekrar açtığında gece yarısı olmuştu. Artık bulutlar kararmış, çiçekler solmuş, hayvanlar ölmüş, güneşler doğmamış, geceler bitmemiş... Kıyamet ise kopmuştu. Ayhan, vitrinle beraber yere devrilmişti. Küçük çırak, aılmaya ve ayağa kalkmaya çalışırken, önceden düşüp bayıldığı yerde olmadığını hissetti. Ayaklarını bağdaş yapıp yere oturdu. Her yer salçaya bulanmıştı, düşerken kovayı da devirmiş olmalıydı. Açıklanamayan birçok soru işareti vardı.

Yerde oturur hâldeyken başının zonkladığını hissetti. Elinde sıkıca tuttuğu cam parçasını dükkânın diğer ucuna fırlattı. Bu kadar kırılğan bir şeye bu denli bağlanmasının tek açıklaması olabilirdi. Yere düşerken tek güvenebileceği şey olan vitrine tutunmuş ve onu hiç bırakmamıştı. Kırılrsa bile, zarar görse bile, amacını yitirse bile ona tutunmuştu. Ayhan böyle biriydi işte, her şeye sıkıca bağlanırdı. Elektrikler kesilmişti. Gecenin sessiz karanlığında etrafı zor

görmesine rağmen ustasının parlayan o sarı kürkü, Ayhan'ın dikkatinden kaçmadı. Kürke doğru birkaç adım attı, pabuçları salçaya bulanmıştı. Ustasının sigara içtiğinden haberdardı, bu yüzden emin hareketlerle kürkün cebini aradı. Bu görkemli eşyada sadece bir cep bulunuyordu, o da iç taraftaydı. Cepten bir kibrit paketi çıkardı, pakettense bir kibrit.

Ayhan bu sefer iki metrekairelik tuvaleti aydınlattı elindeki kibritle. Minik aynada kendisiyle göz göze gelmesine boyu yetmedi. Suyu açtı ve üstündeki salça lekelerini temizlemeye başladı. Ne kadar temizlediyse de bu lekeler geçmek bilmiyordu. Sıcak suyun akmak bilmediği bu lavaboya yetişmek için parmaklarının üstüne çıkmak zorunda kalan Ayhan, psikolojik bir çöküntü yaşadığını hissetti. İki metrekairelik tuvaletten çıkarken ışığını kapatmaya çalıştı, elektriklerin kesildiğini bir anlık idrak edemeyerek. Gözlerini sertçe kırıştırdı ve etrafı sanki gece görüşü varmışçasına kolaçan etti. Aniden bir ses duydu.

Uzakta çalışan jeneratörün sesi-ydi bu, iki saniye geçmeden elektrikler geri gelmişti. Gecenin karanlığında, dükkânın aydınlığında, düşlerinin yalnızlığında kalakalmıştı Ayhan. Yeri dikkatle gözden geçirdi. Salça lekelerini bir bir saydı. Tam paspası almaya yeltendiğinde salça kovanının aslında devrilmemiş olduğunu fark etti. Ayhan, bu sert darbeyle sarsıldığını hissetti. Tezgâhtan ilerleyip birkaç adım attı ve yerde duran ustasını gördü. Elindeki kibrit paketi yerdeki sıvının içine düşmüş ve tok bir ses çıkarmıştı. Ayhan gerçeklikten uzaklaştığını fark etti fakat elinden hiçbir şey gelmedi. Ustasının kanlar içinde yerde yatan cesedine dikkat kesilerek, olan biteni idrak etmeye

çalıştı:

- Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü...

Ayhan'ın gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Polisler gelene kadar aynı cümleyi tekrarlamayı sürdürdü. Olay mahalline varan komiser, kafasındaki fotr şapkası ve onunla aynı renkteki uzun ceketiyle kendisinin dedektife benzer bir havası olduğunu sezdiriyordu. Ekipten biri kendisine seslendi:

- Tolga Komiserim, suç mahallinde bir tanık var.
- Ustam öldü. Ustam öldü. Ustam öldü...
- Sakın kimse etrafa dokunmasın. Çocuğu arabanın arkasına yerleştirin.

Bir polis Ayhan'ın kollarından tuttu ve onu götürmeye başladı. Ayhan ise çığlık çığığa bağıriyordu:

-Ben bu sabah yağ sattım! Ben bu sabah kaymak sattım! Ben bu sabah bal sattım! Benim ustam öldü. Benim ustam ölüdür!

...

Tolga Komiser'in saatten haberi yoktu. Güneşin yavaş yavaş doğuşuyla birlikte gözleri acımaya başladı için zamanın sabaha karşı olduğunun farkındaydı. Sonunda kendisini o dehşet verici suç mahallinden atabilmiş ve Ayhan'ın soruşturması için onu sorgulamaya gelebilmişti. Biraz molaya ihtiyacı vardı. Bu yüzden eline kahvesini almış; Ayhan'ın tek gecelik, dört duvarlı hücresinin kapısındaki güvenlikle sohbet ediyordu ve ona gördüklerini anlatıyordu:

-Çocuk daha on bir yaşlarında... Dükândaki vitrini devirip cam parçasını dükkânın sahibine yaklaşıp on dört kere saplamış. Kesiklerden biri kalbinde, kalanları karnında... Çocuk ne yaptığını biliyormuş

yani. Elindeki cam parçası oldukça büyük ve keskin-
di, adamın göğüs kafesini neredeyse delip geçmiş.
Benim tahminimce adam kan kaybından ölmüştür.
Dükânın her yeri kanla kaplıydı, sanki fayanslar kır-
mızıya boyanmıştı. Kana bulanmamış tek şey port-
mantoda asılı duran sarı kürktü. Neyse Sedat, çocu-
ğun suçlu olduğunu düşünüyoruz. Gidip bir ifadesini
almak lazım...

Yaptığı bu konuşmanın üstüne Tolga Bey, saatler-
dir dört duvar arasında kalmış Ayhan'ın kapısına gel-
di. Ustası artık olmayan çırağın, Ayhan'ın, bir şarkıyı
mırıldanışını duydu:

-Yağ satarım, bal satarım... Ustam ölmüş ben sata-
rım. Ustam öldü kürkü var, satmam on beş liraya. Yağ
satarım, bal satarım... Ustam öldü ben satarım. Usta-
mın ömrü sarıdır, nerden baksan on beş liradır.

Labirent

Ela Elif Efe

Fare, cılız bir hayalden ibaret peynir kokusunu takip ederek yolunu bulmaya çalışıyor. Bu onun labirentteki 15. günü.

İki haftadır duvarlar daha az üstüme geliyor. Ve daha kolay alışıyorum artık karanlığa. Birkaç hafta önce olsa yelkovan bir tam tur atmadan gözümü dahi kapatamazdım. Ha bir de geçen sabah aniden kendime bir çekidüzen verme isteği doğdu içime. Nereden geldiğine bir türlü anlam veremedim. Kendimi tanımasam, hayata bağlanmaya başlıyorum falan derdim. Merak etmeyin, bu tongaya düşmedim. Ben hâlen beş para etmez bir insan müsveddesiyim.

Fare, acıkan karnını ve yorulan bacaklarını daha önce hiç deneyimlemediği bir tokluğun hayaliyle avutuyor. Labirentte bir ayını doldurdu.

Yeni başlayan kar yağışı ile birlikte ister istemez eve kapandım bu sıralar. Hep önüne oturduğum pencereye de konmaz oldu kargalar. Hani çok sevimli bulduğumdan değil onları. Ama benziyor sayılırdık birbirimize. Onların dışı karaydı, benim içim. Kötü

haberim müjdecisi oldukları için kimse onları sevmezdi. Ee beni de zaten şu coşkusuz hayatımda kimse sevmeydi. Hayır, tamam sustum. Demedim say bu son birkaç cümleyi. Bu sefer farklı. Bu sefer 23 derece solda Kuzey Yıldızı. Bu bir işaret olmalı, yolum hiç olmadığından daha aydınlık olacak bu sefer. Kutup yıldızı var yanımda bana yardım edecek.

Sürekli karşılaştığı çıkmazlardan sonra farenin bugün ilk defa kafası karıştı. Birkaç saat olduğu yerde durdu. Yönünü bulmaya çalıştı. En sonunda karşısındaki açıklığa doğru koşmaya başladı.

Henüz aynadaki sünepeyle oturup bir karşılıklı konuşamadık. Olsun, bir yere gittiği yok zaten gör-güsüz herifin. Zamanı gelince her zamanki yerinde duracağı da kesin. Lakin artık beni sinirlendirmesine izin vermiyorum. Banyoya her gittiğimde yine fısıldıyor ama kanmıyorum fişekleyici sözlerine. Kaldır be insafsız adam aramızdaki perdeyi, sen gidersen ben giderim, arkanda hep tin tin ederim, ben gölgenim diye sızlanmaya başladı mı oradan koşar adım uzak-

laşıyorum. Yiğitliğe gerek yok diye kendimi avutuyorum.

İki ay oldu fare labirente kaybolalı. Bugün ilk defa labirentin varlığını sorguladı. Sonra döndü dolaştı ve bir duvara tosladı. O zaman içinde bulunduğunu bulmacanın gerçekliği bir tokat gibi güçsüz bedenine çarptı.

Son zamanlarda pek iştahım kalmadı. Artık eskiden olduğu gibi acıkmış numarası da yapamıyorum. Oturuyorum kapıcı Nezihat'ın haftalığı 45 liraya kapıma kadar getirdiği yemeklerin karşısına ve sefer taşıyla bakışıyoruz. Biraz kimsesizliğime üzülüyorum, biraz da Nezahat'ın arkasından salhıyorum. Kesin yine istediğim mercimek çorbasını yapmadı geçimsiz kadın. Biraz da benim sevdiğim yemekleri yap demeye de dilim varmıyor. Zaten o kadar yük oluyorum. Sahi, neden ben eve gelince ocakta yemek olmuyor? Bizim evde akşam haberlerinden sonra neden hiç ışık açılmıyor? Duvarlar, duvarlar neden bana sarılmak isteyen bir vebalı gibi üstüme doğru son sürat koşuyor?

Yorgunluk ve başarısızlığın doğurduğu çaresizlik farenin güçten düşmesine neden oldu. Artık duvarlarla karşılaşınca eskisi gibi başka bir yol aramaya koyulmuyor. Oturup nerede yanlış yaptığını düşünürcesine gökyüzüne bakıyor.

Birkaç gündür etkisi altında olduğum rehavet yerini parçalı bulutlu bir havaya ve yer yer kendini gösterecek olan bir bahar yağmuruna bıraktı. Bu bahaneyle birkaç kez dışarı çıktım. Ayağımı nemli toprağa bastım. Apartmanın önündeki 3 metrekarelik toprak yığına desek daha doğru olacak. Üzerimdeki gözler

o kadar yargılayıcıydı ki toprağa basarak üzerimden atacağım stresi misliyle geri aldım. Bu zamanda toprağa kir gözüyle bakmayana deli muamelesi yapıyor olmaları beni sinirlendiriyor ve acıyorum onlara. Bu keşmekeşten bir an dahi başını kaldırıp büyük resmi göremeyenlere. Ve hayat nedir bilmeyenlere.

Fare, kendisiyle köşe kapmaca oynarken bir anda düşüp bayıldı. Başı dönmüş olmalı. Dört saat boyunca tek bir kıpırtı dahi göstermeden boylu boyunca beton zeminde uzandı.

Bugün banyodaki aynayı yerinden çıkardım. Bana artık küçük gelen ve hatıralarına tahammül edemediğim bütün giysilerimle birlikte kapının önüne bıraktım. Sonra gittim ve dikdörtgen şeklindeki kararmış boş duvara baktım. Tıraş makinemi koyduğum yerde koyuca sarı bir leke ve hemen altında kurumuş sabunluk. Tavana doğru iyice irileşen siyah bir karbasan gibi aynadan artakalan pas. Ama bütün bunlara rağmen duvarın beyazlığı gözümü alıyor. Uzundur bakmamıştım buraya. Bunca yıl o aynadan kaçınca, ister istemez gölgelenmişti dış dünya.

Beyazlığın başımı döndürdüğü bu anda—sayılarak geçen son birkaç geceden olacak—üzerime bir yorgan çekildi. Kalın, yün bir yorgan. Oracıkta yere kıvrıldım ve senelerdir hissetmediğim sıcaklığı, mermerin uyuşturduğu derimde aradım. İçimden bir parça kopuyor. Artık bana zarar veremezler! Ardından bir soğuk rüzgâr esiyor. Açık bırakılan yaralar daha çok acır. Kederin kurnaz eli işini beceremeyen bir doktor gibi acıma acı ekliyor. Bedenim bir iki tıksırıyor ve yavaşça kendini uykunun kollarına bırakıyor.

Terleyerek uyanan fare hummalı bir arayışla

peynirin kokusunu takip ediyor. Bu uzak hayal, üç hafta önce küflenmeye başladı. Fare, habersiz, koşuyor. Kokuyu alsa da almasa da arkasına bakmıyor.

Bugün bakkalda eski bir arkadaşla karşılaştım. Önce sevinir gibi oldu beni gördüğüne. Sonra yüzüme dikkatli bakınca, gözlerimi çevreleyen derin çukurları görmüş olacak, beti benzi attı. Bu kadar acınası görünüyorsa olamam. Büyük ihtimalle gözlerimin içinde kendi aciz yansımamı gördü. Hiç beklemediği bir anda hatırlatılınca üzeri toz tutmuş anıları, kendinden utandı. O sırada ben kendi içimde başka bir tartışma yürütüyordum. Görüşmeyeli ne yaptığımı sormaya başlarsa ve bana acınası gözlerle bakarsa ne yapacaktım? Onunki gibi bir işim, onunki gibi bir eşim ve hatta onunki gibi bir yüze sahip olmadığım için beni oracıkta yargılamaya başladılar. Birden sinirlendim. Verdiğim paranın üzerini almadan “Bekleyenim var.” dedim, çekip gittim. Sonra uzun uzun bu tanıdık yüzü düşündüm. Aklıma birlikte geçirdiğimiz tek bir mutlu an bile gelmedi. Hiçbir sıcaklık duymadım içimde bu adama karşı. O zaman anladım; en içten pazarlıklı böyleleridir insanların. Seni kendi kafalarındaki bir senaryonun oyuncusu yaparlar sen istemeden. Sana bazı roller verirler, canını dişine takarak o yarattıkları adam olmanı isterler. Ve hiçbir zaman mübalağa nedir anlamazlar. Oyunlarda sevgisi uğruna can veren âşıkları hep gerçek sanırlar. Bu kafayla gidip kahramanlar yazarlar. Kendini bir anda ışıklı bir sahnenin tam ortasında bulursun, dünya dönmeye başlar. Kendin de kim olduğunu bilmezsin, eline verilmiş kâğıtlara bakarsın, içine işleyene kadar

okursun. Ne yazıyor düşünmezsin, sadece ezberlersin ve tek bir prova dahi etmezsin. Diğerlerini mutlu etmeye çalışırken kendine bir rol uydurup bir günün üzerine ötekini soldurursun. Neyse ki ben artık böyleselerini bir bakışta tanırım. O yüzden bu kadar hızlı kaçtım. Bu yaşıma kadar çok kurnaz gördüm ama kendi basit hayatını başkalarının lüksü olarak gören böylesi şapşallardan oldum olası hiç hazzetmedim.

Bugün, farenin son birkaç haftaki yorgunluktan eser yok. Bitiş çizgisini görmüş bir atlet gibi ani bir atağa başladı. Hedefe yalnız birkaç yüz metre kaldı.

Geçenlerde bir hevesle aldığım ama sabahtan akşama kadar evde oturduğum için giyemediğim takım elbisemi iade etmeye karar verdim. Yakın zamanda bir düğüne gideceğim de yok. Kimim kaldı şu hayatta mutluluğuna ortak olacak?

Giyim mağazasına diye dışarı çıktığım sırada bir kedi çıktı yoluma. Pek yorgun gözüküyordu. Cebimdeki beş liranın üçüyle ona su ve ekmek aldım. Mahalledeki kasaptan da kırıntı istedim. Vermedi kalpsiz herif. Neymiş efendim çorbasına rağbet arttığandan artık parayla satmaya başlamış. Böyle kişilsiz bir adamın keyfimi kaçırmamasına izin veremezdim. Ben de kafamı sallayıp dükkândan çıkıp gittim.

O gün akşama kadar kedinin yanında oturdum. Gariban çok acıkmış olacak, suyla ıslatılmış ekmeği bile bir çırpıda yiyip bitirdi. Sonrasında geldi bana sırnaştı. Başkaları olsa tekmeyle uzaklaştırırlardı hayvancağızı. Ama ben öyle değilim. Gözlerinin içindeki parıltıyı gördüm ben bu kedinin. Hava kararınca titremeye başladı. Zayıflıktan olacak. Kucaklayıp eve

getirdim. Eskiden olsa komşular rahatsız olur diye çekinirdim. Aman ne olacak sanki, şu kedinin geceyi geçirecek sıcak bir yuvaya ihtiyacı var altı üstü deyip, devam ettim.

Sabah kalktığımda bir baktım ki ne göreyim, mırıl mırıl mırıldıyor sarı tüy yumağı. Beni bu kadar değerli hissettireceğini bilseydim gezgin kedileri çok önceden misafir etmeye başlardım tozlu köşemde. Hem benim yemediğim yemekleri de yerlerdi. İşte o zaman yalnızlığın getirdiği vicdan azabından da kurtulurdum. Fena mı olurdu?

Fare yoruldu. Bir anda ışıklar kesildi. Karanlık çok uzun sürmedi. Ama ışıklar açılınca farenin eski gayretinden eser kalmadı. Peyniri unutan fare nicedir korktuğu duvarlardan birine yaslandı ve kös kös düşünmeye başladı.

Son birkaç haftadır yeni ev arkadaşım sayesinde pek bir neşeliyim. Bundan olacak, bugün birden bir tas sıcak mercimek çorbası içmeye dışarı çıkmaya karar verdim.

Mutluluğun getirdiği uyuşukluktan olsa gerek anahtarlarımı evde unutmuşum. Mahsuru yok, çok ses çıkarıyorlardı zaten. Hem artık evde bekleyenim var. Bu bile başka hissettiriyor insanı.

Dönüşte, uzundur gitmediğim birkaç mağazaya girdim. Esnafla selamlaştım. Bunca zamandır nerede olduğum sorulunca iş seyahati dedim. Evde oturup duvarları izlediğimi söylesem bir yığın soru sorarlardı. Çok konuşkan olmadığımdan işimi görüp çıktım. Geçenlerde bir tanıdıkla karşılaştığım bakkaldan bile geçti yolum. Bu sefer sinirlenmedim. Aldırışsız bir şekilde ekmeğimi aldım ve yoluma devam ettim.

Dairenin önüne gelince bir de baktım ki dış kapıyı açık bırakmışım. Nasıl olur? Ben hiç böyle şeyler yapmazdım. Kimseye güvenmediğimden sürekli temkinli yaklaşırdım her şeye. Kırk kere kontrol ederdim arkamdan örtülen kapıyı. Kendimi tanıyamadım bir anlığına ve kafamı kaldırıncaya ne göreyim. Sarı yumak köşesinde yok.

Hemen sokağa çıktım. Akşama kadar onu aradım. En sevdiği mamadan koydum kapının önüne. Onu hep çağırdığım gibi bağırdım etrafta. Birkaç kedi geldi yemek kokusuna. Hepsini kovaladım. Oturdum apartman kapısına, sarı yumağımı beklemeye başladım.

Gece birden gözüm açıldı. Hafif sallantılı topuk seslerine uyandım. Komşuları olduğumu anlamamış olacaklar, ayaklarıyla dürtüp kapının önünden çekilmemi rica ettiler. Kafamı dahi kaldıramadım. Sessizce bana denilene uydum. Birkaç kez etrafa baktım. Sarı yumaktan hiç iz bulamadım. Benim aptal kafam. Hayatımda yolunda giden tek şeyi de ben batırdım. Bu saatten sonra değişmek falan yalan deyip kendime kızdım. Beş para etmez bir insan müsveddesi olduğuma kanaat getirip gözlerimi sıkı sıkıya kapattım. Kendimi, hayattaki tek dostum karanlığın kucağına bıraktım.

Peynir küflendi. Fare elendi. Oyun. Bitti.

Perspektifler

Lara Tekindur

Çizgilere basmamaya çalışarak yürüyorum. Eğer bu yolu da başarıyla geçerse eve sadece bir sokak kalacak. Eve gitmek istemiyorum aslında. Bu küçük eğlencem annemin hızlı adımlarını yavaşlatıyor, annem bana ayak uyduruyor. Herhalde bugün iyi hissediyor yoksa her zamanki cevabı alırdım: “Yeter Fadime! Bıktım senin şebekliklerinden! Rahat dur biraz.” Yüzümü anneme çeviriyorum. Tebessüm ederek başımı öne eğmiş. Neye bu kadar sevindiğini anlamıyorum ama uzun zamandır ilk kez onu bu kadar dalgın görüyorum. Sebebini anlıyorum şimdi bağırmasının. Farkında değil çünkü. Bunları düşünürken çizgilere bastığımı fark ediyorum. Kendi kendime kızıyorum, en basit şeyi bile başaramıyorum. Bazı oyunları severim, bu da onlardan biri. Dikkat gerektirir, eğer ki hızlı yürüyörsen. Anneme bakmaya kalkmasam yolun sonuna kadar giderdim böyle. Hızlı gitmiyordum ne de olsa. Eve ne kadar geç gidersek günün en sevmediğim saatleri, akşam, o kadar geç başlayacak. Tam tersine, sabah saatlerini çok

severim. Okula hazırlanırken babam ve amcam evden çıkmış olur, annem de öfkeli dinmiş olarak bana kahvaltı hazırlar. Çok sevdiğim okula hazırlanırken şarkı söylerim bazen. Annem de kızmaz, sabahları mucizevi bir şekilde neşeli bir insana dönüşür. Sadece belli zamanlarda açan bir çiçeğe benzer annem. Onun zamanı sabahtır. Açmayınca da darılamazsınız, ne de olsa can çıkar huy çıkmaz. Annemi sevmek zordur, onun kurallarına dayalı bir ilişkiniz olur. Bir kere alıştınız mı da bir daha terk edemezsiniz. Her ne kadar sizi umursamasa da. Hayatımda tanıdığım en karmaşık insandır. Ne hissettiğini anlamak olanaksızdır. Her koşulda yüzünde umursamaz ve kaşları çatık bir ifade vardır. Uzun kahverengi saçlarını yalnız evdeyken açar. Ben saçlarını tararken onu izlerim, en güzel haliyle. İşte annem böyledir. Bana kahvaltı hazırlar, okuldan almaya gelince yüzü asıktır, gülmez. Bana hep “bir de sen çıktın başıma” der gibi bakar eve giderken. Ben umursamam, bilirim ki eve gidince işler zorlaşacak, bu anları değerlen-

diririm. Küçük oyunlar icat ederim kendime. Bazen çizgilere basmamaca olur bazen yanımızdan geçen otobüsleri saymaca... Türlü türlü oyun üretirim. Bazen de bu oyunlara koşullar koyarım. “30 tane araba sayarsam bu akşam Ayşelere kaçacağım, bütün yol boyunca elimi cebimden çıkarmazsam bu akşam deliksiz uyuyacağım...” Çoğu zaman galip gelsem de bir şey değişmez. Söylediklerimi yerine getirmem. Söz olsun diye işte... Kime karşı oynadığım da bilinmez, kendi korkaklığıma mı yoksa hayatın inatçı değişmezliğine mi? Eve girdiğim andan itibaren kalbimi sıkıştıran, mideme ağrılar girmesine sebep olan acı korkaklığım ve bunun sebebini oluşturan, sakince süren tekdüzeliğin korkunçluğu. Böyle düşünerek yürürüm zaman zaman. Bazen de kafamda düşünecek bir şey kalmamış gibi hissederim. Boş bir sayfaya bakıyormuşum gibi. İşte yine böyle kar beyazı beynime renk gelmesi için annemle konuşmaya çalışıyorum şimdi. Belli ki keyfi yerinde, cevap veriyor; “Ne var yine Fadime?” “Gittiler mi Mersin’e?” “Öğleyin yola çıktılar da gittiler mi bilmem.” Gülümsüyorum. Bugün yola çıktıkları nadir güzel günlerden biri. Annemin elini daha sıkı tutuyorum. Bu sefer seke seke ilerlemeye başlıyorum. Sarsılan annem kaşlarını çatıyor ilk önce, sonra ağzı kara bir delik gibi, beni ve herkesi yok etmek istermişçesine açılıyor ve sözcükler ağzından ağır çekimde dökülüyor. Bana kızmayı bitirdiğinde yüzü yine o huzurlu ifadeye dönüyor. Kısa bir duraksamadan sonra mutluluktan kahkahalar atmaya başlıyorum. Bu güzel günü hiçbir şey mahvedemez diye düşünüyorum. Şaşırannem etrafına bakıyor başta, birileri görüyor mu diye. Sonra

beni durduruyor, gözlerime bakıyor uzun uzun ve o da kahkahalarla gülmeye başlıyor. Yavaş yavaş ve şaşkınlıkla yaptığı şeyin farkına varan ben de ona katılıyorum. Gittikçe artan, gürültülü, neredeyse saf bir mutluluktan yankılanan seslerimiz ıssız sokakta yayılıyor, her köşeyi dolduruyor. Bir süre sonra yoluluyor ve duruyoruz. Annem gözleri çok gülmekten dolu bir şekilde bana bakıyor, sonra da beni kendine çekip sarılıyor. Benim gözlerim ise hüznle doluyor. Biliyorum ki bu an bir daha gerçekleşmeyecek. Birkaç saniye sonra bitecek ve anlaşılan şimdiyi asla tekrar elde edemeyeceğim. Annem bana sarılırken bunun farkına vardığıma seviniyorum. Annemin bu günlerde gerçek kendisine dönüştüğünü düşünüyorum. Sürekli yüzüne taktığı garip maskesini çıkarıyor. Kaşlarını çatmaktan oluşan alındaki çizgiler gevşiyor. Asık suratıma bakarken duraksıyor, sonra hafif bir tebessüm beliriyor yüzünde. “Üzülme Fadime, daha delirmedim.”

Kızın yeniden elimden tutup kaldırımlara bakarak yürümesini izliyorum. Hafifçe başımı sallıyorum, bu kız iflah olmaz. Bu akşam güzel bir yemek yapayım da küçük bir ziyafet çekelim. Biz hak etmediyse kimse etmemiştir zaten. Ne çektik bu adamlardan...Bu kız da hiç hak etmedi başına gelenleri. Bazen her şeyi alaya alıyormuş gibi geliyor, bazen de tam tersi, yetişkin olmuş gibi bakıyor gözlerime. Okuldan arıyorlar arada sırada, gelecek görüyoruz bu kızda diyorlar ama bunu okutacak güç kimde? Zaten şu adamlardan kurtulursam sonunda, yaşayacak gücü ancak bulacağız... Bize artık zarar veremeyecekler. Her akşam eve kurbanlık gibi gelmekten yo-

ruldum. İşler yürümüyor böyle, başımızın çaresine bakmayı öğreneceğiz artık. Bu akşam valizleri hazırlayacağım, yarın tan ağarmadan da yola koyulacağız. Asıl planım baba evine dönüp her şeyi anlatmak ve bizi geri almalarını beklemek fakat bu işe yaramazsa diye yedek bir plan düşünmek gerek. Gerçi anam babam bana oldum olası önem verirler, inanırlar bana. Yine de emin olamıyorum, bu adamların ailesine de bana güvendikleri kadar güvenirler çünkü. Olumsuz düşünceleri kafamdan atmaya çalışıyorum, onun yerine kıızı izliyorum. Az önce oynadığı oyuna geri dönmüş, her şeyi ve herkesi unutuyor. Her şeyin oynadığımız bir oyun olduğuna inanıyorum bir anlığına. Her akşam babasının kızımızın odasına gitmesi, bunu öğrenip babasını tehdit eden ve her akşam benim odama gelen amcası, ayda yılda bir biriktirdikleri bütün parayı harcamaya en yakın büyükşehir, Mersin’e gitmeleri, hepsi oyunun parçası gibi gözüküyor gözüme. Sonra buğu kalkıyor ve gerçekler bir duvar gibi yüzüme çarpıyor. Benliğimize ve vücudumuza uyguladıkları bu acımasız şiddetin her günümüze olan bitmek bilmez etkisi gerçek, kendi hastalıklı zevklerine alet olurken normal algımızın yavaş yavaş kaybolması gerçek ve en önemlisi benim kızım ve ellerinde evirip çevirdikleri önemsiz bir kâğıt parçasıymışçasına umarsızca çocukluğunu paramparça etmeleri, bunların hepsi gerçek. Sersemliyorum, bir kıza bir kendime bakıyorum ve hüznün hiç olmadığı gibi oturuyor içime. Kurtulma umudunun o masum sevinci yıkılıyor. Yıllardır ilk kez ortalıkta hüngür hüngür ağlıyorum. İçimde biriken her şeyi akıtıyorum, ta ki kızımın gözleri dolana ve gözyaşlarım ku-

ruyana dek. Ondan sonra anlıyorum, bir daha aynı günü tekrar yaşamayacağım, kurtulmak için ne gerekiyorsa yapacağım. Ne de olsa her oyunun bir kaybedeni ve kazananı olmalı.

Feleğin Oyunu

Delfin Özüdoğru

Bodrum kattaki iki göz odada okul sıralarını doldurur gibi yan yana dizilmişlerdi. Boyası kabarmış karşı duvarda bir kara tahta, tahtada onlara düşmanca bakan bir sayı vardı. Tavandan sarkan ampul, basık tavanın hemen altındaki ince pencereden içeri bakan boz karanlık yerini mahmur gün ışığına bıraktığı zaman söner, karanlık çökünce yeniden yanar, cılız ışığıyla altındaki çelimsiz vücutların yorgunluğuna tercüman olurcasına titrer ama tahtadaki sayı eriyip kayboluncaya kadar yanmaya devam ederdi.

Öğlene doğru, pencereden sadece diz altlarına kadar görünen ayakların patirtisi arttıkça eller hızlanır, karınlar acıkır, kafeslerinde kapalı güvercinlerinkine benzeyen boğuk bir kuğurtu, ürkek tepinişlerle kanatlanacak olurdu. İşte o zaman kapının hemen önündeki kirli, küçük masasında aortta bekleyen ustabaşı gürlendi: “Oyun bahçesi mi ulan burası?” “Kaytarana acımam, haftalığımı keserim. Haydi işinize bakın!”

Ahmet, ustanın yanıp sönen tehditkâr gri gözleri-

ne denk gelince bombasını tepesine bırakacağı köyü arayan uğursuz bir uçak görmüş gibi olur, iliklerine kadar titrerdi. İşini hatasız yapmak için gözlerini, önünde yığılı duran deri ve kauçuk parçalarına mihlar; tutkal kokusuyla ağırlaşan düşüncelerini savmaya çalışarak başını sadece arada kara tahtaya bakmak için kaldırırdı. Çoğu kendi yaşlarındaki diğer soluk benizler de sık sık aynı korkuyla dalgalanırdı. Boyca ya da yaşça daha büyükçe olanlar, yan odada homurdayan makinelerin başında çalışır; isyankâr bir küfür, dalgın bir türkü hatta yarım bir sohbetten sonra ustabaşından gelen delici bakışlarla kuşanmadıkları için kendilerini daha şanslı sayarlardı. Ancak gün ilerleyip usta tavsamaya başladıkça ustayla aynı odadaki çocuklar da bir nebze gevşer, oturdukları masalardan kalkmadan kâh malzeme artıkları kâh birbirlerini alaya alan söz dalaşlarıyla bir iki oyun oynar, günün sonunu getirecek gücü toplamaya çalışırlardı. Ahmet ise hiç ses etmezdi, onun oyunları hep zihnindeydi. Bazen pencereden geçen ayakka-

bıların sahiplerini hayal ederdi. Bazen de çocukça bulsa da tahtada değişen rakamları hayvanlara benzetirdi. Eskiden ablasıyla karanlıkta geçirdikleri akşamlarda oynadıkları gibi: dört bir balık, beş bir kuş, yedi bir fare... Ama en sevdiği oyun deri ve kauçuk parçalarını önüne koyup tüm evleriyle köyünü yeniden inşa ettiğini hayal etmekte. Yıkılmayan evlerdi bunlar, kurşun geçirmezdi. Ahmet güçlüydü, okulda öğrenmişti bina yapmayı, herkes güvendiği...

Usta altı ay önce işe başlayan Ahmet'teki ciddiyeti beğenmiş, ona dışardaki işlerden bazılarını gördürmeye başlamıştı. O gün de öğlen okunduktan sonra çağırıyor yanına: "Ahmet, koş Kâmil Usta'dan benim dürümü kap gel; fırına da uğra, akşamdan kalan simitlerden versin sana. Oyalanma haal!"

Ahmet hızlı adımlarla kapıya yöneldi, kara tahtanın kocaman kara ağzında yutulamamış bir lokma gibi duran sayıya yan gözle baktı. Sabahkine göre azalmıştı ama daha çok iş vardı, bu akşam eve varması yine yatsıyı bulacaktı. Bodrumun loşluğundan sonra sokağın aydınlığı gözlerini acıtır gibi oldu. Serin güz havası; ciğerlerine işlemiş tutkal, boya, deri ve ter kokusunu alıp götürünce hafiflemiş, canlanmış hissetti kendini. Bir anda ürktü; eskiden yer etmiş bir alışkanlıkla hemen gökyüzünü taradı gözleri, bulutluydu. İyiye işaretledi bu. Bulutlar, yerdekileri gökten yağacak belalardan saklardı. Uçaklar bulutlu havaları sevmezdi, Ahmet de uçakları. Saklanmayı severdi Ahmet, görünmez olmayı. Zaten kendini bilebile bitmeyen bir saklambaç oyunu içindeydi.

Atölyenin ara sokağından ana caddeye doğru hızlı adımlarla yürüdü. Çok geçmeden caddenin uğultusu

sardı etrafını. Öğlen vaktinin aceleci kalabalığı içine karışmış, yeniden görünmez olmayı başarmıştı. Derken bir şey çarptı omzuna, korkuyla bir adım geriye savruldu. Kendinden birkaç yaş büyük, iyi giyimli, gülbüz bir oğlan; kulağında kulaklık, gözleri elindeki telefonunun ekranına yapışmış duraksadı. Ekranda silahlarından flaşlar saçarak bir avın peşinden koşan kaslı figürlerden anlaşıldığı üzere bir tür savaş oyunu oynuyordu. Çocuk orada değilmişçesine belli belirsiz bir "Pardon!" deyip yoluna devam ederken, Ahmet'in içine karanlıklar doldu. Babaannesinin ağıtları geldi aklına. "Zalim felek ne oyunlar etti bize, evimi evladımı aldı doymadı yine..." diye ağlar dururdu. Ahmet o zamanlardan beri bu oyunbaz zalim feleğe yem olmaktan çok korkar, amansız bir avcıdan saklanmaya çalışır gibi her an tetikte olması gerektiğini düşünürdü. Şimdiki işinden önce sokaklarda hurda toplamaya çalışmış, ondan önce de trafikte su satmayı denemişti. Ama onu hırpalayıp cebindeki üç-beş kuruşu elinden almayı oyun bellemiş birileri musallat olmuştu her seferinde başına. Ya da onu hırsız uğursuz sayan, istemediğini bağırarak bakışlar acıtmıştı içini. İşte böylece, görünmezlik oyunu Ahmet için vazgeçilmez hale gelmişti. Birden geri dönüp bodrum katın güvenli kollarına sığınmak istedi. Ama işini görmeden geri dönerse ustaya ne derdi? Daha da kötüsü, haftalığını hatta işini kaybederse evde yolunu gözleyen anasına, ablasına ne derdi?

Sağındaki vitrine takıldı gözleri. Atölyede binbir ter dökerek ürettikleri ayakkabılar burada görücüye çıkmışlar, Ahmet'in bir ayda kazanacağı rakamı

yazan etiketlerine yaslanmış mağrur bir edayla salınıyorlardı. Ahmet bir gün büyük oğlanlara kulak misafiri olmuştu. "Nasıl bir oyun kurmuş adamlar! Ballı kaymak! Bize üç kuruşa yaptırıp üstüne süslü etiketlerini çakıp meraklısına on katına satıyorlar iki adım ötemizde..." diye söylenip zalim feleğe küfrü basmıştı bıyıkları yeni terlemiş bir oğlan.

Ahmet adımlarını sıklaştırıp kötü düşüncelerden kurtulmaya çalıştı. Büyük Mağaza'nın önüne geldiğini fark edince durup o çok beğendiği heybetli binanın, yukarılara kadar yekpare uzanan camlarına yaklaşmak ve hemen arkasına yerleştirilmiş dev ekranlı televizyona her zaman yaptığı gibi kaçamak bir göz atmak istedi. Ama gördükleri karşısında dondu kaldı, yüreğine bir öküz oturmuş da hareket etmesine izin vermiyordu sanki. Dilsiz ekranda değişen karelerde hava saldırıları, patlayan bombalar ve yerle bir olmuş binalar arasında dolaşan silahlı askerler vardı. Alt yazıda köyünün adı yazmasaydı da tanırdı meydanı ama yazıyordu, yazıların yanında da ne olduğunu bilmek istemediği sayılar. İki yıl öncesine geri döndü bir anda. Daha sekiz yaşlarındaydı o zamanlar. İlkokuldaki ilk yılını daha tamamlamamıştı ki hava saldırıları yüzünden tüm çocuklar gibi eve kapatılmıştı. Dışarıda oynamaya, pencereye yaklaşmaya izin yoktu. "Bu bir saklambaç oyunu." demişti kendisinden üç yaş büyük abisi, "Bak, herkes oynuyor." Çocuk akıllı tam yatmasa da inanmıştı abisine. Sonra geceleri uzaklardan gelen patlama sesleri gitgide yaklaşır olmuştu. Bunun üzerine, bodrum kattaki kileri dönüştürüp ailecek yerleşmişlerdi; anası, babası, abisi, ablası, babaannesini, yeni ayak-

lanmış kardeşi hep birlikte umudun ince iplerinden örülü kozalarının içinde baharı bekler gibi beklemişlerdi dışarıda kol gezen zalim feleğin çekip gitmesini. Geceleri sesleri, korkuyu, açlığı biraz unutturmak, yalandan da olsa uykuyu çağırabilmek için türlü oyunlar icat etmişlerdi anasıyla ablası. Küçük kardeşinin akli zaten hep oyundaydı. Bir sabah soğukunda uyandığında "Baban gitti." demişlerdi; anası kömür olmuştu, ağıtlar yakmıştı babaannesini. Koza yarılmıştı. İşte o zaman başlamıştı abisi ile kendisi için yepyeni bir oyun: evin erkeği olmak, ağlamamak, yorulmamak, zalim felekle savaşa çıkmak...

Çok yorgun hissetti birden kendini. Camda şimdi yarı saydam görüntüsüne bakıyordu, ışıqla karanlık arasında sıkışmış bir gölge gibiydi yüzü. Arkasından geçip giden insanların camdaki renkli yansımaları, yanında bir hayalet gibi duruyordu. İnsanlar, sanki ekrandakiler oyuncak askerlermiş de, az önce kendisine çarpan çocuğun oynadığı gibi bir oyun oynuyormuşçasına ifadesiz, hissiz boş gözlerle bakıp geçiyorlardı arkasından. Belli ki zalim felekle hiç tanışmamışlardı.

Derken tekrar ekrandaki görüntülere kaydığını zihni. Karlı dev bir yamacın zirvesinden kendisini tereddütsüzce aşağıya bırakan bir kayakçı vardı ekranda. Başında kaskı, gözlükleri, maskesi, atölyede yaptıklarına hiç benzemeyen ayakkabıları ve sopalarıyla insanüstü güçlere sahip yenilmez bir savaşçı gibiydi. Bir yılan gibi kıvrılarak hızla kayıyor, geçit vermez gibi görünen dik yamacın üzerinde adeta uçuyor, her engeli aşıyordu. Ona bakarken içi hafifledi Ahmet'in, vücuduna bir sıcaklık yayıldı. Ekrandaki silik yüzü

sanki yeniden ete kemiğe büründü, bir enkaz yığını altından çıkar gibi dünyaya geri döndüğünü hissetti.

Yürümeye devam etti, çok oyalanmıştı. Ustanın işlerini halledip dönüş yoluna geçtiği sırada içi kıpır kıpırdı; güçlü olmak, güçlü hissetmek istiyordu kendini, o kayakçı gibi feleğin elinden kayıp kurtulmak... Aniden karşı kaldırımında babasını görür gibi oldu, olmazın olacağına bir umut düşünce içine, olurdu bu. Zihni oyunlar oynardı ona. Yine de dayanamadı, karşıya geçti; adımlarını hızlandırıp kafasını kaldırmadan adamın yanında yürüdü biraz, o olmayacak olasılığı birkaç saniye yaşatmak bile güzeldi. Bir gün köye döndüklerinde kalabalığın içinde belki de gördüğü gerçekten o olacaktı.

Tam caddede tekrar karşıya geçecekken önündeki sokağın köşesindeki okulun arka bahçesinden bir top fırladı önüne, arkasından da bahçe duvarının üstünden boyunlarını uzatmış “Ağbii, topumuzu yakala n’olur!” diyen bir avuç terli yüz. Top hızla uçtu, arkadaki elektrik direğine çarpıp yeniden hız aldı ve gidebileceği onca yön varken caddeye sıçradı. Ahmet yerinden fırladı. Bir anlığına görünmezlik oyununu unutmuş, saklanmayı unutmuş, feleğin önüne fırlattığı elma şekerine kanmıştı işte.

Kalabalık; caddenin ortasına, güç bela durmuş arabanın savurduğu asfalt renkli cılız bedeninin başına toplandı. Ambulansı beklerken her kafadan bir ses çıkıyordu. “Nerede oyun oynayacaklarını şaşırdı bu çocuklar!” dedi birisi. “Oyun oynanacak yer mi burası!” diye söylendi bir başkası. Caddenin delisi koştu geldi, deli değildi ya, öyle derlerdi. Çocuğun başını

kaldırıp kucağına koydu; kirden, boyadan kararmış ince parmaklarına, uzak diyarlardan geldiğini belli eden uzun, kıvrık kirpiklerine baktı: “Hayır anlamıyorlar, görmüyorlar bile...” diye düşündü, “Kendine hiçbir oyunda yer bulamamış bir garip yavru bu...”

Oynar Gibi

Elif Sevindik

Saat dört buçuğa geliyor.

Saatın hızına yine yetişememiştim anlaşılır. Cumartesi günleri bu kadar yorucu olmamalıydı. Çünkü bu hızlı akış ve yorgunluk beni geriyordu. Ama en zoru ne yorgunluk ne de stresimdi, sıkıntıyı Can'a hissettirmemektir. Çünkü diğer türlü iyice huysuzlaşıyordu. Mutfağın tezgâhını sildiğim bezi lavabonun kenarına bırakıp Can'ı odasından almaya gittim. Halının üzerinde oturmuş, büyük tahta parçalarını yan yana dizmeye çalışıyordu. Kapı pervazına yaslanıp bir süre turuncu ve kırmızı parçaları hizalamaya çalışmasını seyrettim. Düşündüm. Acaba bir gün bu parçalarla kendi oyunumuzu kurabilecek miydik? Leyla yine mi, dedim kendi kendime, tabii ki olacak. Endişelerimi bir kenara bırakıp Can'a seslendim.

- Hadi Can, çıkıyoruz.
- Nereye?
- Mavi arabanın yanına.

Yerden destek alarak yavaşça ayağa kalkıp yanıma geldi. Elini tutmadım, sadece yanımda yürüdü. Be-

raber evden çıktık. Arabaya bindiğimizde arada dikiz aynasından ona bakıyordum. Oyun terapisine başladığından beri ellerini daha kontrollü kullanıyordu. Normalde, gördüğü arabalarda dikkat ettiği tek şey olan tekerlekler, yerini arabanın bütününe bırakmıştı. Bir şeylerin işe yaradığını görmek mutluluk vericiydi. İkimiz de bu mutluluğu hak ediyorduk.

Yol boyu Can, çiseleyen yağmurun cama çarpan damlalarıyla, yanımızdan geçen arabaların dönen tekerlerini izledi tek kelime etmeden. Acaba o küçük dünyasında şimdi neler düşünüyordu? Soruma yanıt bulamadan psikolojik danışma merkezinin bulunduğu yere gelmiştik. Arabadan inip ağır adımlarla gökdelene girdik. Buraya gelmenin Can'daki etkisine günbegün şahit olsam da Can'ın bunlara mecbur kalmasını hiç mi hiç istemezdim. Hem zaten hangi anne isterdi ki? Şu an büyük problemlere yol açmasa da ileride sorun yaşayacağımı bilmek bile gözlerimin dolması için yeterli oluyordu. Bir oyunda haksızlık yapılıncaya itiraz edebilirdiniz -sonucunu alır mısınız

meçhul tabii- ama otizmle doğduğunuzda hayata karşı hakkınızı arayamazdınız.

İçinde gözlerim kapalı yüzdüğüm bu düşüncelerden asansörün yirmi sekizinci kat diyen mekanik sesiyle sıyrıldım. “Gel hadi Can.”

Bir şey demedi. Sessizce psikolojik danışma merkezine girdik. İçeride bayram günleri lunaparklarda olan türden bir karmaşa vardı. Biz beklerken sekreter gülümseyerek yanımıza geldi.

— Hoş geldiniz Leyla Hanım. Siz biraz dinlenin, birkaç dakika sonra doktor hanım sizi görüşme için odaya alacak.

— Hoş bulduk, teşekkür ederim.

Sekreter yanımızdan ayrılınca odanın kapısının yanında beklemeye başladık. Bitkindim. Doktor içeri çağırdığında Can’ı terapi odasındaki sandalyeye oturtup bekleme odasına girdim.

Daha önce de bu odaya dokuz kez gelmiştim. Bugün bir farklılık vardı. Ama odada değildi, bendeydi. Sadece doktora odaklanmamıştım, kapıdan koltuğa, kısacık mesafeyi adımlarken bile bütün oyuncakları ilk defa görüyormuşçasına incelemiştim. Bugüne kadar bana hiçbir şey ifade etmeyen oyuncaklar, şimdi ilgimi çekiyordu. Ama öte yandan da doktor hanımla konuşmaya devam ediyordum.

— Son zamanlarda Can’da herhangi bir değişim fark ettiniz mi?

— Elleriyle yaptığı hareketler daha kontrollü. Çok çok fazla değil, ama biraz düzelme var. Bir de geçen gün lego parçalarını sıralamak yerine birleştirmeye çalıştığını gördüm.

— Pekâlâ, o zaman ben şimdi Can’la görüşeyim.

Son anda içimden, ne kadar doğru olacağını bilmediğim bir istekte bulunmak geldi.

— Hocam, kapının camından izleyebilir miyim sensansı?

— Tabii, olur Leyla Hanım.

Sanırım isteğim kadın için beklenmedikti. Çünkü oldukça şaşırılmış görünüyordu. Bunca zaman ne müdahale etmişim ne de başka bir şey yapmışım sonuçta. Haklı kadıncağız. Kafamı teşekkürler manasında hafifçe öne eğdikten sonra odadan çıktım.

Kapıya bitişik duvara omzumu dayadım ve onları seyrettim. İçerisi bir grafikerin çalışma dosyasından çıkmış gibiydi. Rastgele şekiller veya zihni meşgul edecek renk fazlalıkları yoktu. Her şey oranlarıyla, azlıklarıyla odada yerini almıştı ama buna rağmen her renk ve şekil ahenk içerisindeydi. Oysaki burası sadece bir terapi odasıydı; gözü yormayan boyalı duvarlarıyla ve kafa karıştırması imkânsız oyuncaklarıyla bir terapi odası, masal kitabının renkli sayfası değildi.

Benim bilmem kaç yaşından beri saçma bulduğum tüm bu şeylerin oğlum için terapi olması bana ilginç geliyordu. Ama sanırım bunun nedenini Gary Landreth, “Kuşlar uçar, balıklar yüzer, çocuklar oyun oynar.” sözüyle açıklamış.

Şimdi terapist ve Can bir masaya oturmuştu, ama Can aniden ayağa kalkıp raftan mavi ve kırmızı arabayı getirdi. Kırmızısını doktorun önüne, maviyi kendi önüne bıraktı. Ve birkaç saniyeliğine de olsa doktorla göz teması kurdu.

Düşündüm. Nedenini bilmeden, bir şeyle alakalı olmadan. O renklerin ve şekillerin bana anlamsız

gelme nedeni onlara olan mesafem miydi? Muhtemelen. Peki ben hiç oynamış mıydım bir plastik arabayla, yoğurt kabından davulla veya çamurdan çanak çömlekle? Daha önemlisi, acaba ben hiç çocuk olmuş muydum?

Arkası bana dönük olan Can’a ve etrafındaki her şeye aynı anda odaklanmış gözlerimi kapadım. Yavaş yavaş bazı görüntüler görüyordum. Sesler, sanki git-tikçe dibe batıyormuşum gibi yavaş yavaş siliniyordu ve ben içimdeki kalabalık sessizliği kucaklıyordum.

Sokakta toplanmışız. Nereden baksan var bir on yirmi kişi. Ne oynanacağına karar veriliyor. Saklam-baç, diye bağıyor mavi gömleli. Hayır istop, diye bağıyor kurdeleli kız. Her ağız hareketleniyor, herkes bağıyor. Ve ben kısacık kıvrıkcık saçlarıyla ben, arkamı dönüp eve gidiyorum.

Belleğim geçmiş ve bugün arasında mekik dokurken bakışlarımı yine Can’a çevirdim. Şimdi oturuyordu. Terapist ona bir şeyler söylüyordu -sanırım komut veriyor- Can da her kelimedden sonra biraz zorlansa da hareketleri yapıyordu. Önce zıpladı birkaç kere. Daha sonra bir ileri bir geri gidip geldi. Böyle böyle ritmik hareketlerine devam ediyordu.

Şimdi okuldayım. Beden dersi. Öğretmen yakartop oynattırıyor ve bu sefer uzun örgülü saçlı ben, astımımı bahane ediyorum. Bütün ders kenara atılmış 12. sınıf biyoloji kitaplarını karıştırıyorum, her ne kadar yarısını anlasam da tamamını anlamış gibi yapıyorum.

Görüntüler kara deliğe çekilircesine dönerek değişiyor, şimdi de kaldırımda oturmuş ağlıyorum bozulmuş at kuyruğuyla beraber. Top çarpmış. Yanım-

da iki çocuk var, biri gözlüğümü tutuyor. Ellerimle başımdaki şişlikleri yokluyorum yerde kırışmış sayfaları ile duran Aziz Nesin’in “Ben De Çocuktum”una gözyaşlarıyla bakarken. Herkes başımın ağrısına ağlıyorum sanıyor, ağlıyor hem de öyle böyle değil, ama benim gözyaşlarım yırtılan o sayfalara.

Aniden irkildim. Bir ses sıyırıp geçmişti anılarımı. Bekleme salonunda bir çocuk ağlıyordu. Refleks olarak camdan Can’a baktım hemen. Terapistin elindeki kartlarla bir şeyler yapıyorlar. Can her seferinde iki küçük dikdörtgen kart seçeneğinden birini seçip önüne koyuyordu, terapist ise devam etmesi için teşvik ediyordu.

Büyümüşüm. Farklıyım, artık açık o saçlarım ama arada küçük bir toka var hâlâ. Yurttaki küçük yatağımda uzanmış, örtüyü çeneme kadar çekmiş bilgisayardan bir roman okuyorum. Biri yanıma gelip ne yaptığımı soruyor, ekranı gösteriyorum cevap verirsem dikkatim dağılacak biliyorum. Beyaz Balina. Okuduğum roman bu, burun kıvrıyor. Omuz silkiyorum. Düşüncelerinizi mahkemelere saklayın, diyorum içimden, orada yargılamak görev ne de olsa. Ağzımı açmıyorum, kenarda tabu oynuyorlar. Birkaç kelime var söylememeleri gereken o dikdörtgen kartlarda, söylüyorlar, söyledikçe gülüyorlar. Anlamsız, diyorum. Anlamsız.

Çok fazla geçmişe takıldığımı hissettim bir kez daha. Geçmişteki mutsuzluğumdan beslenmem ben ve Can’a mutluluk katmayacaktı. Belki de bu yüzden, orada yaşamamalıydım sadece ders çıkarmalıydım. Can’a göz attım, ellerinde iki blok vardı, birbirine takmaya çalışıyordu. Sonunda takmayı başardı. Mi-

miklerinden anlaşıldığı kadarıyla terapist, başardığı için onunla ne kadar gurur duyduğunu gösteriyordu ve Can şimdi doğrudan ona bakıyordu.

Böyle düşününce insanın aklına gelmiyor da değil, acaba ben de oyun oynasaydım bir şey değişir miydi? Sanırım, her şeyin ötesinde direnç katardı. Zamanında ben de yakartop oynasaydım, başıma top geldiğinde kenarda ağlamazdım. Veya düştüğüm hızda kalkabilirdim. Şu an otuzumdayım. Saklambaç şimdi benim için ebe denen varlığın ölüm olduğu bir kavram, ip atlamak ise İstanbul'a uyum sağlamak gibi. Hızlı olmazsan düşersin.

Galiba oyun terapisi bu yüzden işe yarıyor. Tıpkı Can gibi olan çocuklar, onlar farklılar. Öyle farklılar ki, ne olduğunu anlayamadan soyutlaşıyorlar yaşıt-larından ve onların ruhu bile duymuyor. Ama oyun denen bu komplike olay, bu soyutlamanın ötesinde onları da çocuk yapıyor.

Yirmi dakika sonra arabadaydık. Derin bir sessizlik vardı. Aynadan kapıya yaslanmış Can'ı izledikçe gülümsüyordum. Bu her şeyi değiştirebileceğimi gösteriyordu işte. Doğru Pandora'nın kutusundaki bütün kötü ruhlar dağılmıştı, ama umut harekete geçmeyi bekliyordu. Bu noktada benimle Pandora'nın farkı; benim umudumun, neşemin Can olmasaydı. O beni ve dünyamı güzelleştirendi.

— Bugün ne yapalım?

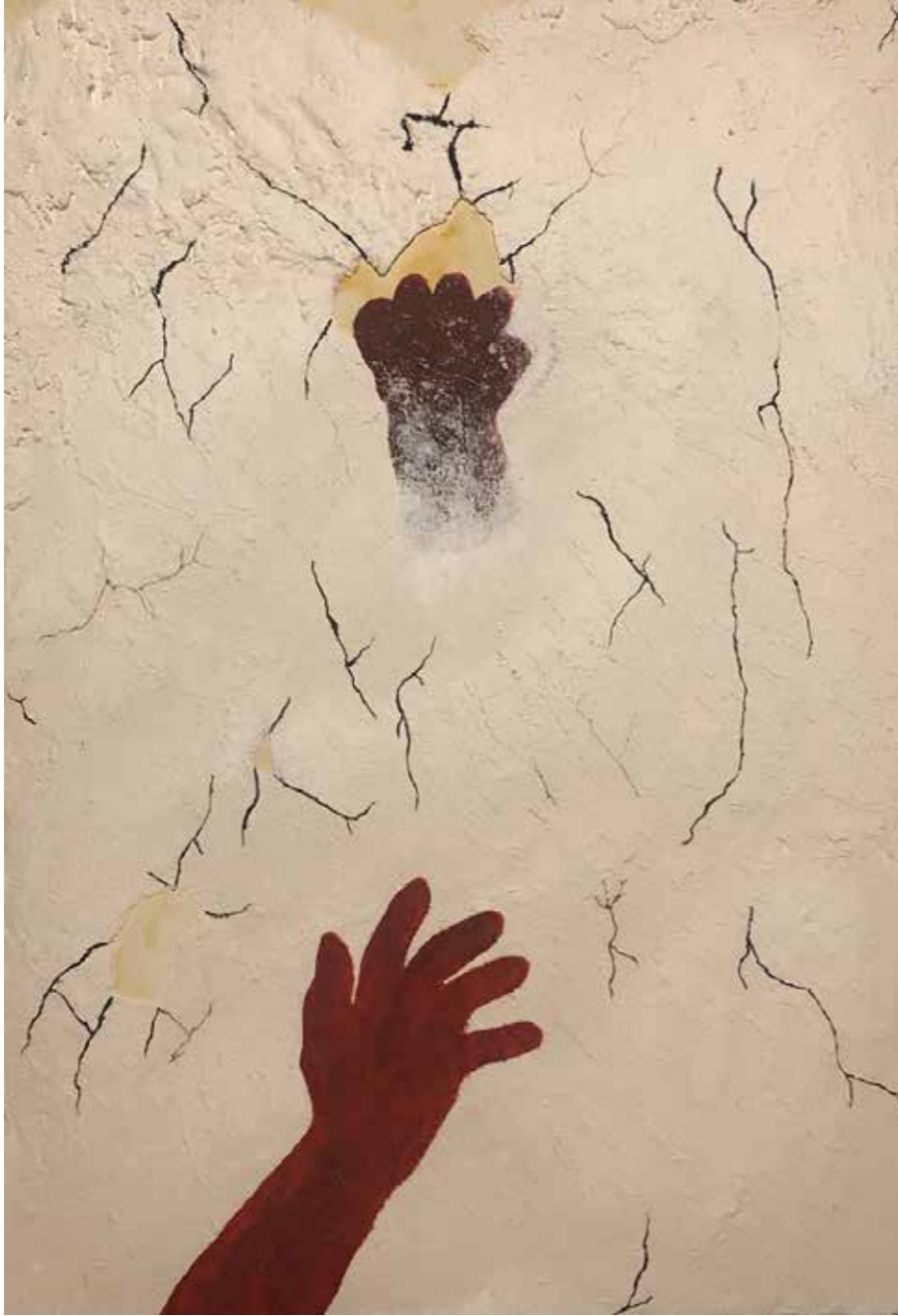
— Yapboz.

— Yarın da legodan ev yaparız. Önünde mavi arabası, yanında dumamı tüten treni. Kim bilir, bahçesinde çiçekler de olur.

Alkışlamaya çalıştı. Güldüm. O da güldü. İkimiz

de güldük. Bir diğer gün belki kendi oyunumuzu kurarız. Ben göğüs kafesimdeki kuşları uçururum, Can yeni oyunlar kurar. Gökyüzüne bakarız. Ne de olsa oynar gibi yaşamalıyız, en güzel oyunu oynar gibi.

Sorgu ve Sual

Alev Su Çelik

Az önce öldüresiye dövdüğün adamın üstüne sıçrayan kanını yüzünden silerken hafif bir tebessümle yüzün aydınlanıyor. Öfkeden kıpkırmızı olmuş yüzünde kan ve ter birbirine karışmış. Gözlerin iyice damarlanmış, belli ki bir süredir sen de uyumamışsın. Göz altların şiş şiş, yorgunsun. Ama yine de gülüyorsun. Burada olmaktan mutlusun, bu işten büyük bir haz duyuyorsun. Nefretin, öfkeni körükliyor, şevkten ellerin titriyor. İşkencenin her bir saniyesi sana huzur veriyor. Burada her şey önemini yitiriyor, tek gerçek acı. Ve bu acının kaynağı sensin. Her şeyi sen kontrol ediyorsun. Zaman anlamsızlaşıyor, zira içerisi gün ışığı almıyor. Artık sadece acı çektiirdiğin ve çektiirmediğin zamanlar gerçek.

Bugün buraya seninle biraz laflamak için geldim. Sana birkaç sorum olacak, eğer sen de izin verirsen.

“Ne kadar zamandır buradasın? Neden buradasın?”

Düşünceli görünüyorsun. Sanki cevabın ne olduğunu bilmiyor gibisin. Belki de sadece benimle

konuşmak istemiyorsun. Etrafına bakınıyorsun. Gri beton duvarlar, tavanda vızırdayan bir floresan, yerde kanlar içerisinde yatan bir adam, önceki mahkûmların yerlerde sürüklenirken bıraktıkları izler... Düşünceli bakıyorsun ama bu bilinmezlik seni rahatsız etmiyor. Buna alışmışsın. Hatta tüm bu manzara seni eğlendiriyor bence. Başka insanlara yaşattığın acı senin kendini daha güçlü hissetmene sebep oluyor ve güç haz veriyor değil mi? Anlıyorum. Buranın hakimi sensin. Yumruğu sen, kırbağı sensin. Kılıcı sen, kalkanı sensin. Vahşeti de korkusu da; acısı da, nefreti de. Sensin. Burası senin. Bu gri kafesin içinde güç, yalnızca ve yalnızca sende. Evet kesinlikle anlıyorum seni, çok normal hissettiklerin. Ama biliyorum aynı zamanda, yanlış bir şey yaptığını düşünmüyorsun, ondan belki de. Sonuçta sen bir devlet memurusun, işin bu. Parayı kazanıp evine ekmek götürmelisin. Hem ayrıca zevk almak için canını yaktığın adamlar terörist, devlet karşıtları. Saçma sapan fikirlerle dolmuş gençler, neymiş efendim

devrim yapacaklarmış. Hak ediyor bu şeref yoksunları değil mi? Onlar düşman, onlar düzenbaz, onlar alçak, onlar hayvan. Onlar katil. Onlar, acı çekmeliler. Yerde yarı çıplak yatan adamın yüzüne dikkat etmeye çalışıyorsun. Genç görünüyor sana, yirmi beş yirmi altıdan fazla olamaz herhalde. Adam demek için fazla genç. Epeyce bir kısmı kopmuş olmasına rağmen saçları gür. Gözleri kapalı, ne renk oldukları gözüküyor. Ne kadardır yatıyor acaba? Ölmüş müdür? Düşünüyorsun. Yüzündeki gülümseme silinmiş. Uzun zamandır yapmadığın bir şeyi yapıp soruyorsun kendi kendine bu yaşında neden buralara düşer ki insan, hele de bir fikir uğruna? Değer mi?

Niye geldiğimi merak ediyorsun sanırım. Bir anda nerden çıktım? Geldim, çünkü az önce o yerde yatan çocuğa bakarken bir anlığına da olsa, onun yüzünde kendi çocukluğunu gördün. Çırpınışında kendi çırpınışını. Sen 8 yaşındayken babanın ağır elleri sırtına bir bir inerken senin yerde iki büklüm yatıp ağlamamaya çalışırken sahip olduğun o mahsun bakışı. Annenin korku dolu çığlıklarını. Acı dolu geçmişini. Hepsini geri döndü sanki birden değil mi? Bir anlığına da olsa yerde yatan o çocuğun yerine koydun kendini, kısa bir süreliğine de olsa onun acısını paylaştın. O zaman geldim işte ben. Eski bir dostunum aslında. Yanındaydım bir zamanlar, unutulduğum günler geçtikçe. Hatırlamışsındır belki beni. Bu çalıştığın iş, bu yer unutturdu beni sana. Burası iyi gelmiyor insana, o yüzden anlıyorum seni. Kolay değil işin. Herkes kaldıramaz bu yakışıksızlığı. Zamanla bir parçası olmuşsun buranın, onunla beraber yabancılaşmışsin. Alışmışsın bensizliğe, fütursuzca dövmüşsün

gelen “teröristleri”. Zevk vermeye başlamış akan her damla gözyaşı, her korku dolu haykırış. Ama ben böyleyim işte, her insanın olduğum gibi senin de bir parçanım. Ne kadar acımasız olursan ol, ne kadar benliğinden uzaklaşırsan uzaklaş, asla bensiz olmazsın.

Yeniden dalıyorsun, fark ediyorum. Hatırlıyorsun. Bir süre önce odada başka bir çocuk daha vardı, köseydi. Çelimsizdi. O nerede şimdi? Düşünüyorsun sen de o nerede acaba şu an diye. Soruyorsun yine kendi kendine ona bir şey yaptım mı acaba diye. Muhtemelen. Hiç merak ettin mi, kimdi o çocuk? Adı, sanı, yaşı, ailesi, arkadaşları, işi, gücü... Bilmiyorsun. Neden merak edesin ki? İşini yapıyordun sadece sen, o yüzden bugüne kadar kim oldukları hiç önemli değildi. Bak bensizlik çok kolaydır; sorgulamadan uygulayabilmeni, merhamete sahip olmadan nefret duyabilmeni sağlar. Seni doldurur, tetikler; yaptığını hiçbir sorumluluk veya pişmanlık hissetmeden yaptırır. Bugüne kadar da sen çalıştığın sürece hep böyle oldu değil mi? Ama artık işler biraz değişecek. Çünkü şu anda kısa süreliğine de olsa buradayım, seninleyim. Sen de benimlesin. Ve eğer benimleysen, sorgulayacaksın.

“Yerde yatan adama dikkatlice bak.”

Sözümü dinliyorsun. Adamın gözleri hâlâ kapalı. Yanına yaklaşıyorsun. Direniyor. Yerde kanlar içerisinde yatıyor olmasına rağmen, kalın bıyığının altından hafifçe gülümsediğini fark ediyorsun. Nihayet soruyorsun kendine “Kim bu?” Hatırlıyorsun hayal meyal. Şafakla beraber idam edeceklerdi bunu. Sol-

cu gençlerden. Ne kadar vakti kaldı acaba? Etrafını kolağan etmeye başlıyorsun. Kafanı kurcalayan bir şey var. Çevrede kimse yok. Adamı omuzlarından tutup sandalyeye oturtuyorsun. Adam bir gözünü hafifçe açmaya çalışıyor.

“Gene ne istiyorsun benden, it? Bezdiremezsiniz bizi, davamızdan vazgeçmeyiz biz.”

“Adın ne?”

“Napcan lan adımı? Şimdi mi önemli oldum?”

“Nerde yaşarsın, bir ailen var mı?”

.
. .

Adamı sorgulaman bittikten sonra yine dalgın dalgın bakınıyorsun. Yüzündeki gülümsemeden eser yok, bir durgunsun. Çocuk üniversiteliymiş, Ankara’da okuyormuş. Bu sene mezun olup mühendis olacaktı. Anne ölmüş, dört kardeşmişler. Bu en büyüğü. Bu kadar öğrenebilmişsin çocuk bilincini kaybetmeden. Bir garip görünüyorsun, hasta gibisin. Olman gerektiği gibi değilsin. Sanki endişelisin, yoksa...

Görüyor musun bak, ne hallere soktum seni. Az önce tanımaya çalıştın işkence ettiğin adamı. Alt ettim hemen eski seni. En azından sen çocuğu geri balytana kadar. Eski alışkanlıklar tabii, kolay atlatılmaz. Satranç oynuyoruz aslında seninle ben, her zaman, verdiğin her kararda. Yıllardır kaybediyordum sana; öfkene, bencilliğine, düşüncesizliğine karşı. Geliştiremiyordum oyunumu, hamlelerim güçsüz kalıyordu sana karşı. Rakip olarak görmüyordun bile beni, yok saydın bunca zaman. Ama bir anda geldim geriye, küçücük bir anıyla beraber. Şah çektim en

beklemediğin anda. Sıkıştırdım seni, rahatsız ettim, hazzını aldım elinden. Kendini sorgulattım sana bir çırpıda. İlk defa yaklaştım kazanmaya, belki de mat ettim seni bu sefer.

Değiştiriyorum seni azar azar da olsa, bunun sen de farkındasın. Seninle maçlarımız artık eskisi gibi olmayacak.

Bahtiyar Gardiyan günler sonra ilk defa avluya adımını attı. Derin bir nefes aldı ve sabahın serin rüzgârıyla hafifçe ürperdi. Yüksek gri duvarların ardında gökyüzü yer yer kızılalmaya başlamıştı. Gecenin gündüzle olan karşılaşmasını uzun süre sonra yeniden gören Bahtiyar, bir süre sessizce karanlığı adeta bileği kesen bıçak gibi yaran gün ışığını seyretti.

Arkasına baktı. Darağacı, karanlıkta gururla dikiliyordu, tehditkâr bir biçimde kurbanlarını beklemekteydi. Hazırlıklar tamamlanmış gibiydi. Birazdan mahkumları getireceklerdi. Bahtiyar huzursuzdu. Sebebini bilmiyordu.

Beş dakika sonra altı mahkûm avluya getirildi. Hepsini yirmili yaşlarında gençlerdi. Bazıları resmen gülümsüyorlardı. Sırayla darağacına çıkarıldılar. Bahtiyar’a yüzlerden biri tanıdık geldi. Cellat çocuğun boynuna geçirdiği kalın halatı sıkarken çocuğun gözleri Bahtiyarinkilerle karşılaştı. Bahtiyar’ın yüzü heykel gibiydi, hiçbir kası oynamıyordu.

Yavaşça arkasına döndü ve oradan uzaklaştı.

Sobe

“Rest.” Yeşil örtüye ve üzerinde bıraktığı hayatına baktı. Parasını, adını, yaşını, yaşadığı mahalleyi, geçmişini... Masaya ilk oturduğunda mantosuyla beraber çıkarmıştı bütün bunları. Tanımadığı birinin eline tutuşturmuştu heyecanla. Şimdi ise hepsinin duasını okumuş, korkak bir şekilde artık kendisine ait olduğundan bile emin olmadığı mantosunu alıp çıkmıştı kapıdan. Saklambaç oynadığı dönemden beri en sevdiği renk olan yeşil, yine bir oyunla veda etmişti krallığına ve en kuytu köşesine atılmıştı içindeki zindanın. Kapıdan çıkarken çok istemişti... 10’a kadar sayıp gözlerini açtığında bütün bunların bitmesini çok istemişti. Nitekim artık ne altı yaşındaydı ne de düşüğünde kaldırarak, kaybetmemesi için onu ‘fasulyeden’ oynatacak birileri vardı yanında.

“Bir, iki, üç...”

Boy boy binaların pencerelerinden görünen ışıklar sönmeye başladı, parçalı bulutlu bir hâl aldı. Kimi ne olursa olsun bir günü ardında bırakmış, sonraki için giymişti en şık elbiselerini; kimi ise daha olacak-

lardan habersizdi... En savunmasız hâlde, pijamalarıyla, geziyordu odadan odaya. Faruk ise sokakta, bütün olan biteni izliyordu. Pijamaları yoktu belki üstünde fakat en şık hali olduğu da söylenemezdi. Pencerelerden görünen ışıklar tek tek söndükçe o da artık sahip olmadığı her şey için tek tek söndürüyordu içindeki umutları. Sokak lambaları yanıyordu, sokak kararıyordu. Birden tökezledi. “Ah şu Arnavut kaldırımları! Düz bir yol yok ki...” Yere baktı o sırada. Yol- da tek bir yamuk kaldırım taşı bile yoktu. Hepsi çok nizami bir şekilde dizilmişti. Şu taşlar bile hayatımdan daha düzgün, diye geçirdi içinden. Pantolonun tozunu aldı, düzeltti. Hemen ardından yanından çöp arabalarıyla birkaç tane sokak çocuğu geçti. “Vaay, abi ceketin de fiyakalıymış.” diye seslendiler. Daha önce de onu sokakta görüp seslenenler olmuştu böyle. Bu sefer yüzlerine bile bakamadı, mahcup hissetti kendisini. Hâlbuki eskiden olsa böyle mi olurdu? Kesin laf atardı onlara, belki çıkarır verirdi bile ceketini. Faruk, bir gecede kaybolmuştu. Öyle bir yere saklanmıştı ki

Sadberk Zeynep

kimse de onu bulup sobeleyemiyordu.

“Dört, beş, altı...”

Kapı zili çaldı bir anda. Faruk, çoktan uyanmıştı fakat uyandığını kimsenin bilmesini istemiyordu. Günlerdir kapıya asla bakmıyordu. Bu sefer zil ikinciyi de çaldı. Kaç gündür kalkmadığı hatta mümkün merteye hareket bile etmediği yatağının sağ tarafından kalktı. Yattığı yer çökmüş, çarşafın rengi de biraz koyulaşmıştı. Parkelerdeki çatırtılardan rahatsız bir şekilde, yalın ayak geçti koridoru. Kapıyı açtı. Faruk’un ev alışverişi, fatura yatırması gibi her işine koşturduğu Hacı gelmişti çöp toplamaya.

“Faruk Bey ifadeyi kusura bakmayın, çöp almaya geldiydim ama kaç gündür sesiniz hiç çıkmayınca iki kere bastım zile. Benim hanım dedi, bir bak Faruk Bey’e başına bir şey gelmeye, diye.”

“Çöpüm yok Hacı, sağ ol.”

“Olsun Faruk Bey, size bir ekmeğin alayım mı sabaha? He ne dersiniz?”

“Yok Hacı.”

Hacı’dan bir şey istemeye bile çekinmişti. Kendisini, insanlara alışverişini yaptıracak kadar değerli hissetmiyordu. O kimdi ki Hacı ona ekmeğin alacaktı? Ya da ekmeğin yemesi ne fark ettirecekti?

“Abi yanlış anlamazsan bir şey soracağım.”

“Sor Hacı.”

“Yine mi kaybettin be abi?”

Cevap veremedi, kafasıyla onayladı sadece.

Faruk’un o kapıdan bir şeyler kaybederek çıkışı, ilk değildi. O yeşil örtüyü de ilk defa üstünde kalkanlara bakarak terk etmiyordu. Fakat ilk defa o renkten nefret etmiş, yine ilk defa mantosunun bile kendine

ait olmaması ihtimalini düşünmüştü. Yaşını unutmuştu bu sefer ve adı kulağa çok fazla tekrarlandıkça anlamsızlaşan kelimeler gibi saçma geliyordu. Bu sefer sorun para değildi, farklıydı. O masadan kalkarken sadece parasını bırakmamıştı orada. Bu sefer sorun kapısını çalan birinin “Yine mi kaybettin?” diye sormasıydı. Apartmana geç saatte girerken herkesin nereden geldiğini bilmesi, dahası bu durumdan artık onların bile bıkmasıydı. Faruk, bir gecede kaybolmuştu. Öyle bir yere saklanmıştı ki kimse de onu bulup sobeleyemiyordu.

“Yedi, sekiz, dokuz...”

Odaya dönerken aynadaki yansımasını gördü. Midesi bulandı. Bunca sene ya, bunca sene... Nasıl kurtulamamıştı o illetten? Hadi parasını yemesine izin vermişti de, her şeyini elinden almasına nasıl müsamaha göstermişti? Hâlbuki küçükken ona ve çevresindeki bütün çocuklara oyunların ne kadar masum olduğu öğretilmişti. O da ne zaman kaçmak istese bir şeylerden küçüklüğünde olduğu gibi oyun oynamak istemiş, sonunda da bu “yetişkin oyunu” nu bulmuştu. Eskiden saklanıp birilerinin onu bulmasını beklerken şimdi o bile kendisini bulamıyordu. Masumiyete en uzak yerdedi. Tekrar göz göze geldi karşısında duran o adamla. Sokakta görse selam vermeyeceği bir hâldeydi. Onunla aynı yerde daha fazla kalamadı, dışarıya çıktı. Gözleri acıdı. Hava karanlıktı, yine de kamaştırıyordu gözlerini. Sokakta bir telaş vardı. İş çıkış saatiydi, insanlar yemeğe yetişmeye çalışıyordu. Evde onları bekleyen birileri vardı. Tam o sırada arkasından bir ses geldi. “Maşallah be abime, şu endama bakar mısınız?” Gelen sesle beraber Faruk, ilk defa kendisini iyi

hissetmişti. Hâlâ değer görüyordu belki de. Karar vermişti, arkasını dönecek ve eskiden olduğu gibi çocuklarla konuşacaktı. Tam yeltendi dönmeye, sol yanına biraz ağırlık verdi ki yanından hızlı adımlarla geçen adamı gördü. İçinde bembeyaz gömleği, üstünde ise hâki yeşili ceketini vardı. Ses tekrar yükseldi, “Abim, ceketin de çok güzelmiş.” Adam arkasını döndü çocuklara tebessüm etti, çıkardı ceketini verdi en küçük olanlarına. Sonra her nereye yetişiyorsa artık acele şekilde oraya gitmeye devam etti. Demek ben de eskiden böyleydim, diye geçirdi içinden Faruk. Şimdi ise sokak çocuklarının bile laf atmaya değer görmediği birisiydi. Ceketin rengi de çok kötüydü.

Tekrar saklanmak istedi. Onun kimsenin bulamayacağı, sobelenmeyeceği bir yere saklanmak. Gerisini geriye döndü, evine koşmaya başladı. Takıldı, yere düştü. Bu sefer ağzını açmaya bile yeltenemedi, kaldırım taşlarının ne kadar düzgün olduğunu biliyordu. Sorun, kendisinin kaldırım taşlarından bile daha bozuk olmasıydı zaten. Üzerine beton döküldü, çakıldı yere. Kalakaldı oracıkta. Bu sefer saklanamamıştı.

“On. Önüm, arkam, sağım, solum sobe; saklanmayan ebe.”

Boyalı Oyunlar

Karya Hasbiyik

Çocuğun sesi, kapının dar boşluğunda yankılandı. Lacivertle yalıtımlanmış gök, evin ahşap pencerele-
rine doğru bir taze rüzgâr savuruyordu. Yüzüne vur-
dukça diriltten, bir hayalin yıpranmış tarafına kadının
yüzünü yansıtan, eskiyen, uzaklarda denizin örtüsü-
nü yırtan bir rüzgâr. Kapının berisinde yüzeyine leke-
ler sinmiş duvardaki şamdanlar sarsıldı. Kadın kapı-
dan içeri girerken usul bir aydınlık sızdı. Saçlarından
azar azar damlayan yağmur sularıyla, boşluğa düşür-
düğü esrik rüzgârıyla yüzü beyaz-sarıydı. Kızıl saçla-
rı ensesinde toplanmış, dağınık, yaban...Hırkasının
ebruli düğmesini yuvarladı ellerinde. Boynuna dola-
dığı atkısını çıkarmadı, elleri cebinde etrafını dinledi
ve konuşuldukça tükenen kelimelerle sustu bir süre.
Varlığını kanıtlama çabası bir fotoğraf karesinde do-
nakalmış, o günden beri kıpırdamayan, varlığının
özüne serpilen, ta yüksekten derinlere dökülen ince-
liğinde bir hasar, onanmaz bir pürüz gibiydi. Yine de
bir oyunun bozulmaz piyonu gibi kıpırtısız duran du-
daklarını gölgeleyen koyu kahverengi bukleleri, kalın

bir kâkülü vardı. Siyahı solmuş uzun etekli elbisesin-
den salınan dantellerin görünmez sökükleri biçimsiz
bileklerinin soluk kuytularına batıyordu, ayakları
üşüyordu, çorapları çamura batmıştı. Farkındalığın
müebbet döngüsünde kimseye belli etmeden olağan-
lıklarına dağıldı.

Odadan gürültülü adımlarla çıkagelen adam, ka-
dının gözlerine baktığında görüşü derin bir sis ta-
bakasının ardında kalmış gibiydi. Öyle ki sinekler
yanaklarına konsa bile duymazdı artık. Sinekler, vale-
ler, krallar, papazlar... Ola ki kazanan biri olurdu tek
kişilik oyununda, daha da derinlere gömerdi kendini
kadın. Her bakışında eskiyen, tükenmiş bir zamanın
dural sonsuzluğundan taşan şimdisini koparır, gülü-
şünde boşluğa bırakırdı. Sonra dur bilmeyen sınırla-
rın içinde daha, durmaksızın daha...

Yanağında duyduğu bayat öpücükle irkildi. Gülsu-
yuyla elma kabuğu içeride, döküm tencerede kayna-
mada. Kokusu nasıl? Nasıl kokusu? Umudun payını
beklemeden yitip gider gibi pencerelerden. Ama...

Pencereleri kapamalı.

“Şu ifade bir türlü gitmedi suratından.” diyor, adamın sesi. Dur! Dinle! Devam ediyor.

“O gün seni gördüğümde de bir şeyden haberin yoktu. Öylesine odaklanmıştın ki... Şeye... Boyadığın şeye...”

Gözlerinde masmavi ve sivri bir çakıntıyla döndü adama. Bir anlık yakalayıp cebine attığı yansımasında yüzü çalkantılı bir deniz resmine benzerdi. Sağ elinde tuttuğu köpeği bir hışım kucaklayarak yürüdü. Hangi kapı, hangi odayı açıyordu? Kapıdan girerken dilinin ucunda bekleyen sevgisini yuttuğunu ancak çocuklarını gördükten sonra ayırmadı.

Kızı, gecedен ördüğü saçlarındaki yabancı düğümleri çözmeye uğraşiyor. Parmaklarını sinirle düğümlerin içine daldırırken derininde bir öfke kabarıyor. Kıpraşıyor, oynuyor. Bir toprak, sanki unutulmuş. Eski ve basılmamaktan ötürü böceklenmiş. Kimse bakmaz artık yüzüne kadından başka.

“Kızım tarakla açsana saçını. Dur, ben geliyorum şimdi. Ayaklarını sileyim Hermes’in.”

Kız olanca umursamazlıkla sesleniyor:

“Anne! Geçenlerde aldığın sprey hiçbir işe yaramadı. Saçlarım seninkilere benzemeseydi keşke. Böyle bukle bukle, kabarık. Bıktım!”

Kadın çevresinde olup bitene karşı zorlukla eşitleyebildiği ilgiyi kızın sözlerinden ayıklamaya çalıştı. Ama tökezlediği yer yine aynı yansımaydı.

Her şey senin suçun. Çok değil on beş yıl öncesini düşün şimdi. Hayır. Bozamazsın oyunu. Kuralların dışına taşamazsın. Oysa önceleri gerçeküstüne taşardı varsılığın. Boyunca salınırdı. Saçların mı? Bukleleri alabil-

diğine yaban, göklerle yarışırdı. Belirsiz bir uzaklıkta, ölçülebilir bir derinlikte, gökyüzünün uzantısı gibiydi. Ve sen... Uçlarında resimlerinden artakalanlar... Tuvalinin izi gözlerinde, tez canlı adımlarının ritminde durmaksızın bir hayalin gölgesiyle oynardın.

Aynaya bakmaksızın köpeğin ayaklarını sildi. Sonra köpeği koridora salıp kızın saçlarındaki düğümleri, ellerindeki yaraları kanırtana dek açmaya gitti. Kızının alacalı saçlarının kokusu hâlâ burnunda, parkelerin serin beyazında zamanı uyuşturarak bilinçsizlikle kendini mutfakta buldu. Tencerenin altını kıstı, örtüleri kaldırdı. Tekdüzelikte işleyen bir bozuk saat, günün akışını güçlendiriyordu sanki. Unutmaya çalıştı. Adamın unuttuğu esrik ve önemsiz sözcüklerle gördüğü incinik tarafını unutmaya çalıştı.

“Hayatım, sen o zaman da çok güzeldin. Şimdi de aynısın. Yıllara meydan okuyan kadın! Çocuklar, gelin de bakın annenize! Hayatım ne arıyorsun? Dur getiriyorum. Sarı bez peteğin üstünde olacaktı.”

Her günü birbirinin aynı kılan bu çiğ akış, kadının çapraz basan adımları altında zıt renklerine ayrılıyordu. Kadın üzerinde yürüdüğü dört köşeli, zıtlıklarla, siyahla beyazla boyanmış yüzyıllık tahtada yalnız çapraz basabiliyordu. Yelesi bir at nezaketinde damalarda salınırken bir daha yansıdı ışığa, geçit vermeyen duvarlara. Aile resimlerinin tozu yeni alınmıştı. Elini kaynar suyla tüten evyeye bastırdı, durdurmayı denedi. Birikmiş tortuyu yüzeye doğru zorlamayı denedi. Ellerini sudan çıkardı, bezin temiz yüzüne kuruladı. Bir tiyatro sahnesi sanki; kusursuzlukta işleyen, aykırılıklara karşı gelen. Saydam camların ardında yutup yutup kustuğu feryatlarının olanca hiddetiyle du-

yluğunu zannederken sahnede tek bir değişikliğe neden olamayan- bir dur anından da gayrı- yarım nefeslik bir virgül payında, kendi sesinin dört duvarında oksijen araklayan etkisiz bir yönetmendi o. Saçlarının ucunda kıpraşan ışıltıyla, gözünün altında gölgeleyen düne dair süzüntülerle, bakışına dökülen rimel topaklarıyla bulanık sis tabakasının arasından güne ağdı sanki. Ama ardında bıraktığı yüzündeki gülümsemeye çok benzeyen solgun bir güneş resminden hâllice kaldı. Bir kez daha kendi bukağısında kendine tutsak kaldı. Dudaklarında zamansızca kullanılmış bir oyun asılı, çürüyor.

“Resimdi. Yağlı boya resim.”

“Ne? Ha şeyi diyorsun. Neyse işte, annenizle böyle tanıştık.”

“Baba, baştan anlatsana. Kaçırdım ben, annem saçımı bırakmadı bir türlü. Büyüdüm ben anlamıyor.”

“Büyüdüm derken? On üç yaşındasın! Neyse... Nerede kalmıştım? Baştan anlatamam.”

“Oğlum bırak oyuncağı, servis gelir birazdan. Hadi!”

Kadının yönüne doğru devrilen gözler çocuklarına aitti. Tavadakini ikiye böldü, tabaklara paylaştırdı.

“Annemin haberi yoktu dedin, sonra nasıl başladınız konuşmaya?”

“Doğru... Cama üç dört tane taş atmam gerekti! İnanabiliyor musunuz? Baktım olacağı yok, tırmandım balkona. İşe bakın ki anneniz ben kapıyı tıklatana kadar görmedi beni. Resmine odaklanmıştı, dedi ya.”

Bir sonun başlangıcı yokuşa sürüldü o sırada. Kadının yaşanmış, oynanmış ve sona varmış bir şeylerin geçmiş canlılığına, yıpranmış şimdisine kavuşmasını

izledi. Bütünlüğünü delip geçmeye çalışan sözcükler karşısında tek bir çatlağa dahi izin vermiyor, tam da olması gerektiği gibi gül kokusuyla baş başa, ellerinde tek bir boya lekesi olmaksızın dimdik güne kapılıyordu. Tam o sırada dışarıda bir rüzgâr çıktı. Balkon kapısı çarparak açıldı, demirlerin derinine salınan sarmaşığın kuru yaprakları ürküyle titrediydi, içeri taşıdı. Kadının bakışına varmadan kapının sahanlığında yumuşayarak dağıldı.

“Bunları akşam konuşsak olur mu? Haydi çocuklar, babanız indirsin sizi.”

“Anne oyun odasını dağınık bıraktım dün. Sen toplama, ben eve gelince toplarım.”

Bahçede ayaz yemiş güllere takıldı rüzgâr. Gökte çingiraklarla duyuldu, çocuğun özür dileyen sesine takıldı.

“Önemli değil oğlum. Ben toplarım, başka işim mi var sanki?”

Asansörün kapısı kapanırken çocuklarının içinden alındığı anı anımsadı. Gözleri sisli karanlığın içine gömüldü bir kez daha. Karnının üstünde yıllanmış bir bulantı duydu. Gençliğinden arta kalan güce sığınarak kovmaya çalıştı suçluluğu.

Eliyle yokladığı çatlak dudaklarında, ardı sıra uzayan ilmeklerle çevrelenen hırkasında dünden ve önceliklerden kalan incinik, yarım, yağmura değip içeri karılmış bir gülüş canlandı. Kurduğu oyuna her gün daha da sıkı tutunan bir kadına ait giyilmekten epriymiş, çengelli iğne delikleriyle bolarmış, artık onarılması zor bir gülüştü bu.

Sonunda beklenen sessizlik çökmüş; bir kış kalamaması, kentten ceplerinden dökülen saydam pişman-

lıkları saçılmış evin her yanına. Kırmızı lokomotifin, açık parfüm şişelerinin, kalemlikten gelişigüzel saçılan renksiz kuru boyaların, kullanılmamış tarakların, boyalı dergilerin bucağından ince bir buğu yükseliyor. Kadın gidenlerden artakalanları topluyor tek başına. Uzaktan bakıldığında kimliksiz bir karaltı gibi. Bir tutsak deniz parçası biçiminde bedeni. Öylesine saydam ki nasırlaşmış elleri kendi hareketini durmaksızın tekrarlıyor, oyuncakların hepsini sandıkta derliyor. Mutfaktan çıkıp sandığı oyun odasına götürüyor.

Uğruna kıvrandığı, kaçtığı bir yüz ya da bir imge değil; eski bir metin, dağlayıcı bir resim parçası, tanıdık bir deniz, ondurucu bir şarkı değil. Büsbütün kendisi. İki ayak üstünde ayağı kırıldığı için çoktandır gözden düşmüş kara tahtanın önünde duran kendisi. Ve sonra yorgunluğunun çatlaklarından sızanları, seslileri ve sessizleri değiştirmeden yazıyor tahtaya:

“Ey on yedi yaşım!

Kırk yüzyıllık yalnızlığında

Bu kuralısız oyundan kalan tanınmazlığım

Sever misin yine de beni?”

Yazdığı gibi siliyor. Sandığı bıraktığı yerden alıp her zamanki köşesine bırakıyor. Korktuğu umutsuzluk ağı gün giymiş, perdeleri iki yanından çekiştirip sınıksız örtüyor bu yüzden. Yetinmeyip renklerini çalıyor, bütün varlığına yapıyor. Bulaşık makinesi gürültüyle çalışıyor. Kadın karanlıkta yatakları topluyor. Ama doyumsuz bir ağ bu, kadını çekiştirip duruyor. Salonda panjurları açıyor. Odanın içine temiz havayı salıyor. Yağan yağmuru, güneşin cılız ışınlarını incecik bir elekten geçiriyor. Oyun odasının penceresi, bir kez daha korkunç bir gürültüyle kapanıyor.

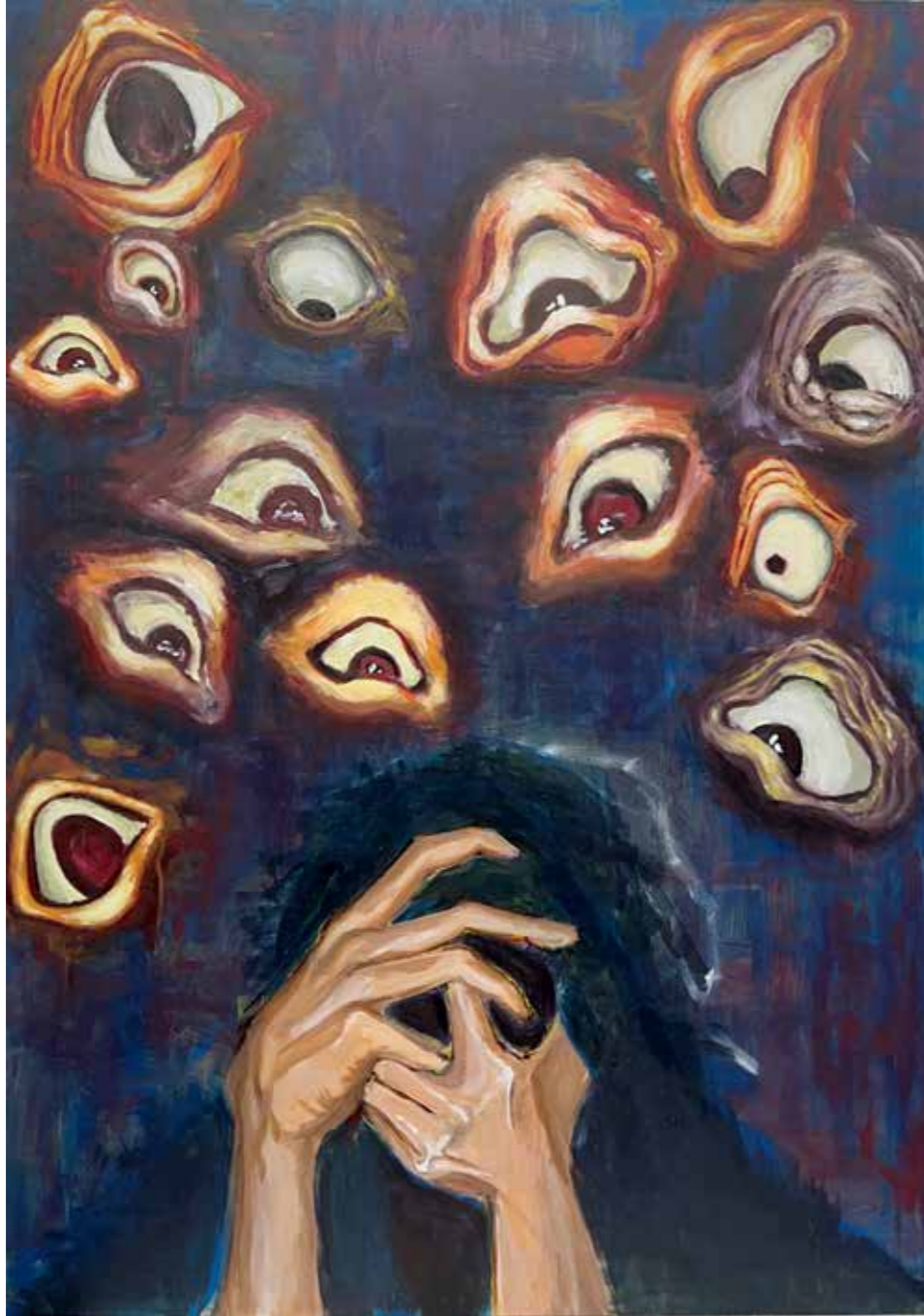
Ama rüzgârın sesini duymuyor kadın. Neden? Zaten bu evin hiçbir odasından duyulmuyor oyun odasında olup biten. Salonu da kapatıp oyun odasına dönüyor. Satranç taşları yerlerde. İçerinin loşluğunda ne olduğunu kestiremediği şekiller, gölge giymiş renkler daha da koyulmuş, odanın her yanına serilmişler. Hızla topluyor satrancın taşlarını. Bir şeye takılıp düşmeden, bir imgeye takılıp çokça düşünmeden... Ama sırrı dökülmüş bir boy aynası kesiyor yönünü, bedenini yansıtıyor. Elinde satranç taşlarından başka bir de bir pahalı pasta kalıbı, sol elinde ağırlığıyla parıldayan bir çift yüzlü ölüm simgesi, parlak yüzüğü görüyor. Ne zaman elinde bittiler bilmiyor. O sırada güneş yağmuru topluyor kaldırımlardan, pencerenin denizliğinden, gözlerinden, unutulmuş odalardan. Bozuk ayna camında gerçekliği yüzeye ağıyor kadının. Sahiliği incecik bir dumanla yükseliyor balkon-daki güllerin üzerinden.

Şimdinin çalısız yürüdüğü saat kadrانlarında, kırılğan yapraklarında, bir zamanlar kabarıp taşkına yürüyen benliğinin, çizdiği resimlerin ölümünü bütün saydamlığıyla gördü kadın. İnce ince boyadığı kara kaşlarını, soluk rengini gördü. Olanca ürküntüyle aynada çekinip bakamadığı çıplaklığını ve tablolar üstünde sergilediği resimdeki çıplaklığını, zihninde kısırlaştırdığı, özlemiyle yansısında yeşertip filizlendirdiği kendini... Görebiliyordu. Ölümü ve doğumu, siyahı ve beyazı, oyunu ve düğümü, şahı ve matı... Şimdi bu küflü oyun mezarlığında yalnızlığının oyalı hayaletiyle bir tablonun, bir şiirin gölgesi altında sergilenen saydam tabutunun başında bekleyeni görebiliyordu. Ak çarşafar altında renklere yürüyen,

gerçeküstüne taşan tablosunu görebiliyordu ve bu yüzden kalktı, uzandı ona. Tablosunda gençti kadın. Teninden sivrilen pişmanlıkları, ellerine ve buklelerine bulaşan boyalarla yola düştü. Artık resmine teğetti yalnızlığı, kendinden ayrı. Varlığının noksansız kalabalığıyla baş başaydı artık. Bir boya paleti nezaketinde karmakarışık. Hatırladığı, resminin altına yazdığı:

“Ve on yedi yaşım affediyor beni. Çünkü bir zamanlar ben de özgürlüğüme tutsaktım, şimdiden ayrı duyun!”

Merdiven boşluğunda genç bir ses yankılandı. Bir kez daha. Alacakaranlığın boyadığı aldatmacada. Sanki on yedi yaşında.

Lea Lila Acanal

Unutulmuşlar Sokağı

Güneşin solgun aydınlığında ismi zar zor okunan, köhne, alçıları dökülmüş, eski moda bir binanın önünde duruyorum. Elimde tuttuğum eski bir fotoğraf... İçine mutlulukları sığdırmış, güzel insanları misafir etmiş, bölüştüğümüz sevgiyi sevmiş, kahkahalarımızı ortak etmiş bir fotoğraf. Oyuncak Çıkmazı'nın unutulmuşluğunu haykıran bir geçmişin son tanığı. Bir de utancımı yüzüme vuran, yıllar geçse de içimdeki yarayı hiç kapatmadan öylece bırakan, demir arabanam...

Oğlum hafifçe koluma dokunup, "Hadi baba yoruldun artık gitmeliyiz." demese, ne kadar kalacağım geçmişte bilmiyorum. Onu duymamak, 80 yaşına, yüzümdeki çizgilere aldırmadan yine bu sokakta tahta arabalarla koşturmak geliyor içimden, yapamamak ne acı! Oysa benim masalımın başladığı yerd burası...

Hatırlıyorum da, "Oyuncak Çıkmazı" denilen yerde, her sabah bir sevincin şöleni başlardı. Güneş en güzel renklerini dökerdi eskimiş kaldırımlarına, çocukların yüzlerinden mutluluk hiç eksik olmazdı. De-

dem Sütlüce'den, Tahtakale'den Haliç'ten oyuncakların yapımı için imalathane artıkları almaya giderdi her sabah. Kapısı nemden şişmiş, camekânlı, mavi boyalı dükkânımızı ben açardım. Eimdeki tahtaları masala dönüştürmeyi başardığım günden beri, dükkân artık bana emanetti. Atölyede biriken işlerden de ben sorumluydum. "Dükkân" dedim de aslında o, çok daha fazlasıydı. Tahtadan arabalar, aynalı beşikler, minik darbukalar, saplı davullar, kaynana zırtlıları, kursak düdüğü, hacı yatmazlar ve daha bir çoğu süslerdi vitrinini. Deriden yapılmış davulların, Hacivat Karagözlerin, tahta bebeklerin nadide, masalsı dünyası gibiydi burası. Dedem nasırlı elleriyle, bir şiir gibi ince ince işlerdi tahtaları. Anılarını, düşlerini eklerdi her birinin nakışlarına. Bir türkü tutturup, kaybolurdu zanaatında. Çoğu zaman Nizam-ı Cedid askeri olarak geldiği İstanbul günlerini hatırlar, tahtadan askerler yapardı boy boy. Onları sıraya dizerdim ben de. Ardından kapı açılır, içeriye sünnet kıyafetleriyle beş, altı yaşlarında bir çocuk girerdi ailesiyle. Yüzündeki

orkuydu tanırırdı dedem. Bilirdi onu nasıl mutlu edeceğini. Gülümseyerek en güzel oyuncakları çıkarırdı önüne. Gözlerindeki endişe yok olurdu birden. Tahta saplı tekerlekli bir at, ya da bir davul yeterdi küçücük yüreğini kandırmaya.

Ardına bile bakmadan gözden kaybolurdu taşlık sokakta. Günler böyle geçirdi Oyuncak Çıkmazı'nda. Samimi, içten sıcacık, ta ki o güne uyanana kadar hiç buralara uğramazdı karanlık.

Bir sabah gürültüyle kocaman bir yük arabası yanaştı, eski sokak aralığına. Tuhaf giyimli, sakallı, fotr şapkalı iki kişi indi arabadan. Daha önce gördüğüm mahalle ahalisine hiç benzemeyen tavırlarıyla, Küçük İsmail Efendi'nin yan dükkânına girdiler. Çok geçmeden iri yarı adamlar kolileri içeri taşımaya başladı. Önüne geçilmez bir merak ki yiyip bitiriyordu içimi. Kapıya yaslanmış öylece bakıyordum. 'Bir yolunu bulup gidip öğrenmeliyim.' derken, Gümüşsuyulu Darbukacı Halil Efendi ve Küçük İsmail Efendi belirledi kapıda. Selamlarını alan dedem, buyur etti ikisini de içeri. Bir yandan elindeki aynalı beşiği oyuyor, bir yandan da öfkeden titreyen ellerini farketmemeye çalışıyordu. Lafı hiç uzatmadı İsmail Amca. "Gördün değil mi Şıpıra ve oğlu Niko açiverdiler dükkânı. Yük arabası ağzına kadar oyuncakla dolu. Hem de hepsi gavurların yaptığı pahalı olanlarından. Kim verdi onlara bu dükkânı bilmem. Sen ne dersin Hasan Ağa?" diyerek, ağzı köpüre köpüre konuşmasını sürdürdü. Ben gerisini duymadım, duyamazdım da. Çocuk yüreğim çoktan takılıvermişti Şıpıra'nın dükkânına.

O gün akşama kadar onları izledim. Tabelası takılırken, dükkânın önü süpürülürken, ben hep ora-

daydım. Dedem içeri çağırırsa da bir bahaneyle yine atıyordum kendimi taş basamaklara. Karanlık çökene, Niko kapıyı kilitleyip sokakta gözden kaybolana kadar baktım, baktım, baktım. Heyecanımı dedeme göstermemeye çalışsam da o gece hiç uyuyamadım. Hayalimde yaşattığım, hiç görmediğim oyuncaklarla süsledim düşlerimdeki Şıpıra'nın dükkânını. Ertesi sabah kendi kendime, "Dedem gelmeden orada her ne varsa görmeliyim." diyerek, koşar adımlarla soluk soluğa vardım Oyuncak Çıkmazı'ndaki sırlarla dolu dükkâna. Bir an zaman durdu, her şey silindi, yüzümün yansıdığı camekânın ardında öyle bir dünya vardı ki bunu kimse hayal edemezdi. Plastikten askerler, minyatür hayvanlar, tenekeden kuklalar, sallanan atlar. Birden gözüm kenarda duran oyuncığa takıldı. Gün aydınlандıkça daha da parlayan, kırmızı, yandan kurma koluyla beni kendine hayran bırakan, siyah tekerlekleri, parlak jantlarıyla gerçeklerinden hiçbir farkı olmayan bir demir arabaydı bu. O an ona dokunmak, onunla oynamak için neleri feda edebileceğimi bilemezdim. Çocuk yüreğimin yarısını ben o gün orda bırakarak, dükkânımı açtım. Aklımda, düşlerimde hep o oyuncak vardı artık. Kendime çivi kutusundan yaptığım kumbaraya her gün para atıyordum. Paralarım biriktikçe beklenen gün yaklaşıyor, ancak dükkânımıza artık çok az kişi geliyor, işler git gide bozuluyor, eve ekmek götürmekte zorlanıyorduk. Bense olanlardan habersiz sadece gülümsüyordum. Eyüp semti, Şıpıra'nın oyuncaklarının ünüyle çalkalanıyordu. Bütün çocuklar hiç görmedikleri, hayal edemedikleri oyuncaklara sahip, mutlu, ayrılıyorlardı dükkândan. Bizler için ise zor günler başlıyordu.

Artık ne gelen vardı ne de giden. Dedeme neden kapımızın artık açılmadığını sorduğumda "Oyuncağa doydu ki gelmiyor haylazlar, hem şimdi kış, baharda sünnet düşünleri başlasın bak nasıl şenlecek buralar." diyordu. Sanırım kendi de inanmıyordu söylediklerine. Artık sadece bizim değil tüm sokağın yüzü gülmüyordu. Esnaf aralarında konuşmaktan, çay içip kapı önlerinde oturmaktan başka birşey yapmaz olmuştu. Çekiş sesleri, ahşabın o büyümlü kokusu, kahkahalar çoktan terk etmişti burayı. Sokakta bir, iki, üç, derken dükkânların kapıları hiç açılmamacasına kilitleniyor, eski dostlarımıza "Hoşça kal" derken, içimiz kan ağlıyordu. Dedemin de sağlığı bozulmuş, tekleyen kalbi olanları kaldıramamış, bir gün yığılıp kalmıştı sandalyesinde. Ama Şıpıra ve Niko'nun keyfi yerindeydi. Her gün kaç çocuk pahalı oyuncaklarından alıp gidiyordu kim bilir. Onlar büyüdükçe biz küçülüyorduk, onlar kazandıkça biz kaybediyorduk. Onların mutluluğu bizim gözyaşımız olmuştu artık. Bense olanların farkında bile değildim.

Çocuksan eğer büyüklerin acılarını anlayamazsın. Kendi dünyandır seni sen yapan, hayallerindir. Ben de öyleydim. Şimdi her baktığımda utancımı yüzüme vuran arabamın, hâlâ satılmadığını görmek tuhaf bir şekilde mutlu ediyordu beni. Camekânın arkasında onu alacağım günü beklemiş gibi pırl pırl parlıyordu. Dedem yokluklara, parasızlığa rağmen hiç aksatmadan verirdi haftalıklarımı. "Alın terin kurumadan, paranı alman lazım evlat!" derdi hep. Öyle de oldu. Akşam dükkânımızı kapatmadan paramı aldım. Artık hayallerimi süsleyen oyuncayı alabilirdim. Öyle sevinmiş, öyle sevinmişim ki o gece yine gözümeye uyku

girmedim. Sabah dedemi uğurlayan babaanneme bir bahane uydurup fırladım sokağa. Var gücümle koşuyor, bir yandan da elimdeki çivi kutusunu sıkı sıkı tutuyordum. Camekân tüm düşüncelerimi ele geçirircesine beni kendine çekiyor, ayaklarıma söz geçiremezken buluyordum kendimi. Şıpıra "Günaydın çocuk!" dedi. "Nasıl yardımcı olacağım sana söyle bakalım?" Adamın bu garip konuşması karşısında gülerek "Şu arabayı istiyorum." dedim. "Kırmızı olanı yalnız çok vaktim yok paket yapmayın ben alıp gideceğim" diyerek, elimdeki teneke kutuyu masaya boşalttım. Şıpıra paraları sayarken ben elimdeki oyuncanın büyümesine kapılmıştım çoktan. Kimseler görmeden hızlıca çıktım sokaktan. Eve giderek yorganımın altına saklandım. Saatlerce bu eşsiz ve artık benim olan arabayla oynadım. Ama içimden bir ses bunu herkesin görmesi gerektiğini söylüyordu. Arkadaşlarıma göstermek, gerçekleşen düşümü onlarla paylaşmak için her zamanki ağaçlı parka gittim. Elimdeki arabayı görenler bir daha, bir daha bakıyor, herkes bu eşsiz oyuncığa dokunmak için birbiriyle yarıştıyordu. Kimisi parasını soruyor kimisi adını öğrenmeye çalışıyordu. Kurma yerinden kurunca fişek gibi hızlanıyor, görenlerin ağzı bir karış açık kalıyordu. "Ben kendi paramla aldım." diyordum, gururla göğsümü kabartırken. "Siz de biriktirip alın, hem gidip bir görün dükkânı derim, öyle oyuncaklar var ki diliniz tutulur." Bu sözlerim ve arabam onları çok etkilemiş olmalı ki nihayet aralarında konuşup sözleştiler. Herkes yaz tatiline kadar harçlıklarını biriktirecek ve hepsi o arabadan bir tane alacaklardı. Kim isterdi ki artık eski moda, tahta saplı, tahta tekerlekli arabaları...

Öyle de oldu. Artık mahallemizdeki her çocukta türlü oyuncaklar, arabalar, bebekler vardı. Biz çok mutluyduk, peki ya dedem? Canım dedem. Tükürüklü oyuncakçı, koca çınar dökmece Hasan Ağa, bu dünyada tanıdığım en iyi insan, onun içindekilerini kimseler bilmiyordu..

Bir akşam üstü dükkâna doğru taş yollardan ilerlerken içimi bir sıkıntı kapladı. Oyuncak Çıkmazı'nda kimsecikler yoktu. Tuhafılık vardı bu işte. Neden esnaf amcalarım dükkanlarının kilitlerini açmamışlardı bu saatte? Neden hepsi kapalıydı? Ya bizimki, dedem nerede idi? Birden bir kalabalığın bana doğru geldiğini gördüm. İsmail amca, Halil amca ve diğerleri yüzlerini yere eğmiş, omuzlarında taşıdıkları yükün ağırlığıyla yavaş yavaş ilerliyorlardı. Aralarında dedemi de gördüm. Yüzü sapsarı, o koca çınardan eser yok. Koşarak tuttum ellerinden, öptüm pamuk ellerini “Ne oluyor dede? Nereye gidiyorsunuz? Dükkânlar neden kapalı?” Hiç birşey söylemeden, kirpiklerinde damlamayı unutmuş birkaç damala yaşla baktı yüzüme. “Bitti evlat” dedi. “Bizler için artık çok geç. Şıpıra'ya yenildik. Nasıl olduysa bütün çocuklar onun dükkânından alışveriş yapmaya başladılar. Sanki aralarında sözleşmişler, sanki biri onlara gidin oradan alın demiş. Senin anlayacağın evlat, artık oyuncak çıkmazı yok! Bizler yokuz! Ama üzülme. Köyümüze döndüğümüzde ben sana yine en güzel oyuncakları yaparım olur mu?” diyerek başımı okşadı. O an olanları anladım. Cebimdeki araba artık düşlerimi süsleyen bir oyuncaktan çok içimde yara açan bir yalnızlıktı. Tüm çocukluğumu, sokağımı, esnaf amcalarımı bir oyuncağa değişmişim ben. Bilmeden anlamadan nasıl bir kötülük etmişim

ben can dostlarıma. Ama söyleyemedim. Sustum. Çocuk yüreğimin yarısını ben o gün orda bırakarak “Hoş çakal!” dedim dükkânımıza. Nasıl söyledim utancımı o tertemiz yürekli insanlara?

Benim masalımın başladığı yerdi burası, şimdi hâlâ cebimde durur demir arabam. Dedemin hatırasına, İsmail amcaya, o dar sokağa, güneşin en güzel renklerini döktüğü kaldırımlara geri dönmek isteyişim hep bu yüzden işte. Bir özür dilemeden sessizce ayrıldığım o yere yıllar sonra gelip son kez bir emanet bırakmak için çabam belki de. Elimde tuttuğum eski bir fotoğraf... İçine mutlulukları sığdırmış, güzel insanları misafir etmiş, bölüştüğümüz sevgiyi sevmiş, kahkahalarımızı ortak etmiş bir fotoğraf... Oyuncak Çıkmazı'nın unutulmuşluğunu haykıran bir geçmişin son tanığı. Şimdi onu bırakıyorum sizlere. Bir de neden bıraktığımı hiç bilemeyeceğiniz demir arabamı. Hepinizden yıllar sonra özür diliyorum. Küçük Mustafa oluyorum yeniden. Çekiç sesleri, ahşabın o büyümlü kokusunu duyuyorum. Tahta saplı tahta tekerlekli arabamı alıp gökyüzüne uzanıyorum...

Çocuk Oyunları

Derin Çakmak

Vücudunu sıkı bir elbise gibi sarmalayan sıcaklığın yerini alan ılıkılık, kararsız bir sarhoş gibi bir o, bir bu olmayı deniyordu. Su, çıplak cildine doğru dalgalanıp serin rüzgârlar üflüyor, öbür yandan da ince bir şal ile onu ısıtmaya çalışıyordu. Uykusunun tatlı kokusu havada hâlâ asılıydı. “Acaba saat kaç olmuştu?” diye düşündü. Kulakları ister istemez odasındaki saatin tıkırtısını aramaya başlamıştı. Saatin tik-takları oyuncak askerler gibi uygun adım yürüyerek banyo kapısının altından içeriye doğru sızıyor, saniyeler, dakikalar ve saatler birbirlerine dolanarak kırılğan ama zarif bir zamansızlık oluşturuyorlardı. Gülümsedi sessizce. Saçlarına tutunmayı bırakıp suya karışan damlalar gibi kendisini bu zamansızlığa teslim etmişti. Vücudu boşluğa karışıyor, düşünceleri de dalgalanarak mermer duvarlara doğru taşıyordu.

Yavaşça uykunun getirdiği mahmurluğu üzerinden atmaya başladı. Ayıldığında zaman çoktan başkalaşmış ve tuhaf bir çekim kuvveti kazanmıştı. Oda-

nın derinlerine uzanan düşüncelerinin tekrar, ama bu sefer büyük bir endişeyle, kendisine doğru çekildiğini hissetti. Banyoda olmasının sebebini hatırlamaya başlamıştı. Kapıyı küvete girerken kilitlemişti; gerek de yoktu, zaten tek başına yaşıyordu. Üstelik saklanırcasına banyonun lambasını da kapatmıştı. Ancak o, ışıkları kapatmadan önce de oda karanlıktı, botlarında taşıdığı çamur gibi kendi gölgelerini de içeriye sürüklemişti. Çocukluğunda oynadığı bir oyunu anımsadı, aynı oyunu bu sefer de gölgelerine oynuyordu. Küçükken sitesinde peşine takılan ama sevmediği birkaç çocuk vardı. O ise hep saklambaç oynayalım der, ebe olur ama kimseyi bulmayı denemezdi. Göl kenarında oturup gökyüzünü seyrederdi. Şimdi tekrar benzer bir kandırmaca yapmıştı, gölgelerini ismini hatırladığı son oyununa sürüklemişti. Lambaları kapatmış, gölgelerin karanlığın içerisine karışarak ondan saklanmasına izin vermişti. Yine de o çocuktan her zamanki kadar uzaktı.

Büyüdükçe çocukluğu, unutmak üzere olduğu bir

rüyaymışçasına bulanıklaşıyordu. Bir çocuk gibi gülümsemeyi, sarılmayı, koşmayı, hayal etmeyi, heyecanlanmayı istiyor ama başaramıyordu. Küçükken oynadığı, artık adını bile hatırlayamadığı oyunlar ise ona hepten kırgındı. Uzun bir süredir onu takip ediyorlardı ve o, oyunları unuttukça gölge üstüne gölge ekleniyordu. Tüm bu oyunlar ilgiye aç kara köpekler gibi ayaklarına dolanıyor, paçalarına asılıp adım atmasını neredeyse imkânsızlaştırıyorlardı. Artık gölgelerinin ağırlığını hem o hem de dünyası kaldıramaz olmuştu. Arkasında taşıdığı karanlık, dünyasını yutan derin yarıklar açıyordu, yarıkların hareketsiz ve kuru dudakları ise yıldızsız bir gece üflüyordu gökyüzüne. Sakince tavana baktı. Odadaki karanlığın gerçekten de gece olduğunu hayal etti ve gökyüzünü gözleri önünde canlandırmaya çalıştı. Parmaklarını kaldırıp hatırladığı takım yıldızlarını çizmek istedi ancak hayal etmeyi denediği yıldızlar ürkek balıklar gibi parmağından kaçıyorlardı.

Belki de gölgeler, oynamaya çalıştığı oyunun sahteliğini çoktan anlamıştı, bu sebeple parmaklarından doğan her yıldız bir anda yutuvermişlerdi. Çocukluğundan beri hep izlediği kutup yıldızını bile göremiyordu. Oysaki tek amacı çocukluğunun saklambacında gizlenmek, bir an olsun gölgeleri unutarak kendisiyle baş başa kalabilmektir. Ancak bu oyun da akseden pedallı bir nota gibi çoktan sessizleşmeye, kaybolmaya başlamıştı. Artık kaç kadar sayması gerektiğini bile hatırlamıyordu. Gölgelerden birini yakalaysaydı ne yapacaktı, hangi kelimeyi söyleyecekti? Sonunu getirmeyi bilmediği bir oyundaydı ve amaçsızca yokuşta yuvarlanan bir tekerlek gibi onu

durduracak bir şey bekliyordu sadece. Neyin geleceğini çok iyi biliyordu, birer birer saklandıkları köşelerden çıkan gölgeler üzerine üşüşmeye başlamışlardı bile. Gözleri önünde mahzun suratları ile belirmişlerdi, dokunuşlarıyla soğutuyorlardı vücudunu. Tüm ağırlıklarını göğsünde hissediyordu, hepsi ondan son oyununu teslim etmesini bekliyordu.

Patlayan bir balon gibi sıkışmış ve müziksiz bir nefes verdi. Verdiği nefes ile birlikte gölgeleşmeye başlayan oyunu havada sis gibi asılı kalmıştı. Gözleri önünde çocukluğunun son parçası sönüyordu. Son kalan köz ışığını kaybediyor, isli bir lekeye dönüşüyordu. Diğerleri gibiydi bu gölge de... Çocukluğunun bir başka hayaleti... Babasıyla vakit geçirmek, arkadaşlarıyla oynamak, annesine sarılmak isteyen silik bir çocukluk hayaleti... Bu yeni gölgeyi izlemeye başladı, suratındaki korkak bakıştan ne düşündüğü anlaşılıyordu. Atıldığı bu dünyanın ve unutulmanın soğukluğundan gölge, bahtındaki yalnızlığı fark etmişti. Onu panik içerisinde nâfile bir çabayla dürterek dikkatini çekmeyi deniyordu gölge, fark edilmek istiyordu, tekrar bir çocuk olmak, tekrar gerçek olmak istiyordu. Yüz mimiklerinden konuştuğu da belliydi, yüksek ihtimalle onu son bir oyuna çağırıyordu. Ya da bir dokunuş, bir kucaklaşma için yalvarıyordu. O küvette hareketsiz bir şekilde yatmayı sürdürdü. Yapabileceği bir şey yoktu. Onu dürtmeye çalışan kol üstünden geçiyor, küçük bir esinti bile bırakmıyordu. O tutmaya çalışsa da gölgeler kıvrılarak elinden kayıyordu. Yorulmuştu aynı sahneyi defalarca izlemekten.

Göğsüne çektiği bacaklarına sarıldı ve küvette

yan dönmeyi denedi. Artık hiçbirini görmek istemiyordu. Hayatının başladığı yere geri döndüğünü hayal etti. İçinde sevinçle boğulduğu bir rahimde hayal etti kendisini ve annesinin kalp atışlarını duydu zihninde. Gölgeler ise çıplak vücudunu kara bir matem elbisesi gibi kaplamaya başlamıştı. Yas ile ağırlaşmaya başlayan bedeni, yüzlerce yalnız hayaletin tuttuğu parçalanmış bir hayal ya da çocukluğun bir ölüsüydü. Bir ceset gibi suyun kederli soğuşuna kendini teslim etti, gözleri kapalı... Su, yüzünde ilerlerken banyonun dört duvarının da çökmüş olduğunu gördü. Dünyası yavaşça buharlaşıyordu, tanıdıkları, ailesi, evi... Uzanıp hatırlamaya çalıştığı, tutunmaya çalıştığı her şey ise dağılıyordu, içinde batmış olduğu suda hassas bir yansıma gibi bozuluyordu.

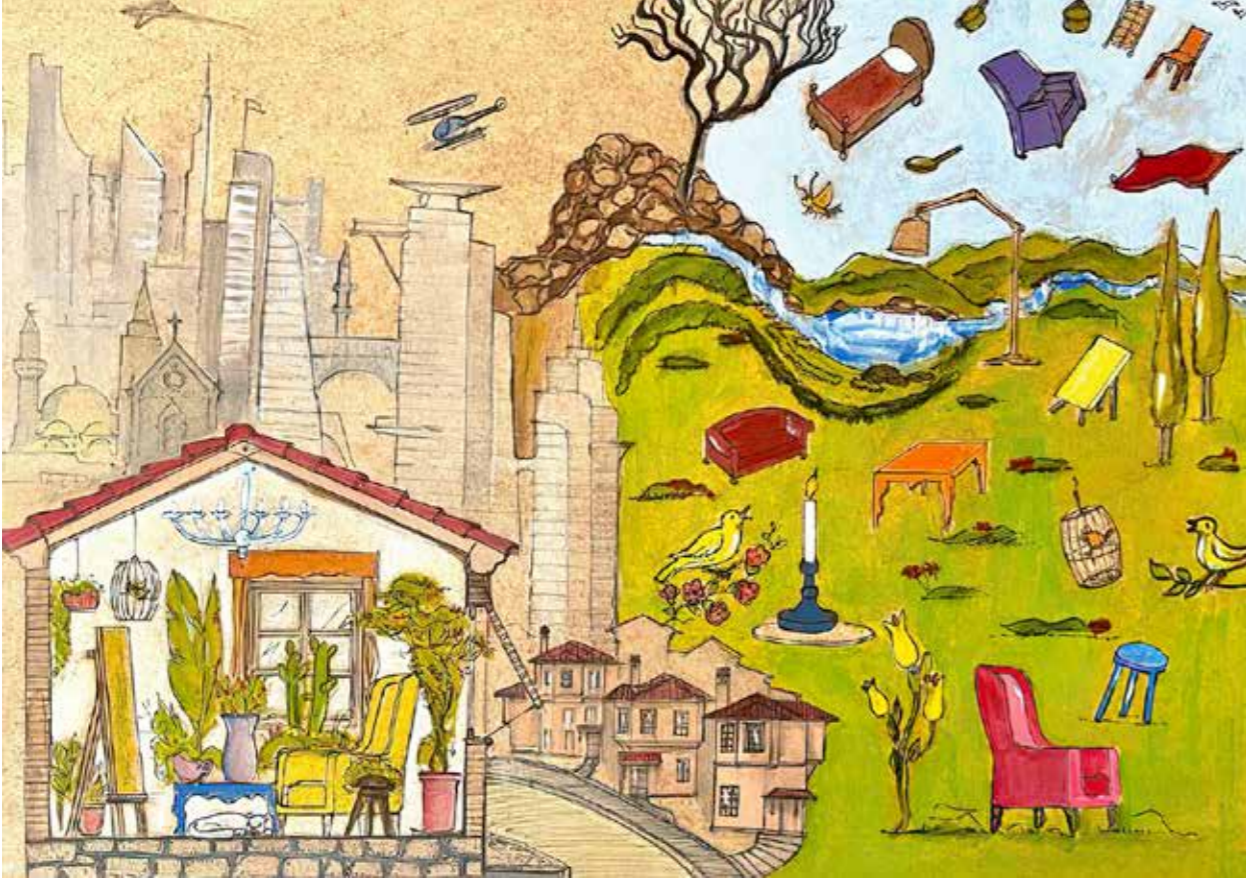
Suyun içinde bir ses duymaya başlamıştı, küçük bir çocuğun gülüşleri. Belki de vücuduna tutunmayı deneyen gölgelerden bir tanesi fisildiyordu bunu kulağına. Dinlemeye devam etti. Havadan büyük lokmalar ısırarak kahkaha atan çocuğun sesinin içerisinde sonsuz ve sıcak bir neşe sığıyordu. Diğer yanda ise bir ateşin yakın çatırdamaları duyuluyordu, kahkahaların geldiği yerden geliyordu bu da. Seslerin kaynağını bulmak için yavaşça gözlerini açtı. Artık banyoda değildi. Onun yerine bir ilkbahar akşamının çiy ile süslediği eski bahçesindeydi. Yavaşça esen rüzgâr, annesinin yaptığı gibi cildini okşuyordu. Etrafa bakındı ve kendi çocukluğunu gördü az ilerisinde. Çocuk, çimlerin üzerine uzanmış tanıdık bir oyun oynuyordu babası ile birlikte. Aniden oyunu hatırlamaya başladı. Herkes uyuduktan sonra, babasıyla bahçeye sessizce çıkar, delikli bir çarşaf

gibi üzerlerine serilmiş olan gecede takım yıldızlarını bulup isimlerini birbirlerine fısıldarlardı. En fazla takım yıldızını bulup efsanelerini anlatabilen oyunu kazanırdı, ancak kandırmaca serbestti. Doğrusunu söylemek gerekirse hep çocuk kazanırdı bu oyunu, ne de olsa bir yetişkinin küçük bir çocuğun hayal gücü ile yarışması o kadar da kolay değildi. Ama kim kazanırsa kazansın, o an babası bir baba olmaktan çıkardı, uyumuş olmaları gereken saatte çarşaf altında saklanan iki yaramaz dost olurlardı. Bu hatıranın silüeti, rüzgârda dalgalanan alevler veya bir ateşin yüzündeki kararsız yansımaları gibi şekil değiştirmeye başlamıştı. Gece aydınlanmaya başlamış, ilkbaharın yerde bıraktığı çiyin yerini suskun bir kar kaplamıştı. Çimenlerde yatan çocuk, bu sefer arkadaşları ile birlikte kar topu oynuyordu, gerektiğinde de beraber yaptıkları iglular arkasında saklanıyordu. Soğuk, çocuğun kıyafetlerinin arasından içeriye kaçıyor ve görünmez bıçaklarını küçük bedenine batırıyordu ancak o an üşümekten veya acıdan daha önemli şeyler vardı, kar topunun kimi vurduğu gibi. Çocukların oyun oynarkenki kahkahaları tekrar alevleri hareketlendirmiş, önündeki sahne tekrar değişmişti. Bu sefer aynı bahçede çocuk güveleri kovalıyordu gülerek. Önceden sesini duyduğu ateş ise yakındaydı. Çocuk, peşine düştüğü bir güve ile ateşin ışığına koşuyor, birbirleriyle yarışıyorlardı. Ancak güve durmadı, yandığının farkında olmadan ateşin içine kadar uçmuştu. Çocuk ise aynı ateşin önünde durmuş, korkuyla alevleri izliyordu, güvenin küllerinin nerede olduğunu merak ediyordu. Çocuk sessizleşti, birkaç adım geriye gitti. Başka gü-

veler ateşe uçmaya devam ederken o, arkasını döndü ve uzaklaştı. Çocuk uzaklaşırken alevlerin ışığı ona arkadan vuruyor, geride bıraktığı bir oyun onu takip eden karanlık bir gölge oluşturuyordu.

Gecenin içine doğru ilerleyen çocuğa koştı. İlerledikçe yüzü sudan çıkıyordu. Tekrar banyodaydı, gölgelerinin hepsi aynı donuk ve korkmuş bakışlarla onu izlemeye devam ediyordu. Çaresizliklerinin getirdiği karanlık, dalgalanmak isteyen hüznü bir deniz gibi üzerine çökmüştü ve onu tekrar suyun derinliklerine doğru bastırıyordu. Suda batarken odasındaki saati dinlemeyi denedi ancak banyoda çukurlar açan, derinleşip doldurulmayı bekleyen bir sessizlik vardı. Mermer duvarlarda esler yankılanıyor ve gittikçe hızlanıyordu. Dört vuruşluk durgunluk yavaşça tek vuruşa, sekizlik eslere, oradan da onaltılık sessizliklere dönüyordu. Derin bir nefes aldı. Soluduğu sessizlik; titizlikle ses tellerini, kullanılmayacak bir enstrümanı kaplarcasına, ağır bir örtü ile sarmalamıştı. Herhalde pili bitmişti saatin. Su tekrar tüm vücudunu kapladı, ateş tekrar önündeydi. Güveler tekrar ateşin etrafında toplanmış, alevlere doğru uçuyordu. Bu sefer onları ateşe kadar takip etmeye karar verdi. Çocukluğu yanıyordu içerisinde. Ateşin çatlamları çocukluğunun kahkahalarıydı. O gülüşler dünyayı döndürmüş, fırtınalar başlatmış, ona hayat vermişti. Gölgeyi dansla eşlik ediyordu ona. Ateşte çocukluğunun yüzünü görüyordu. İçini ısıtan bir gülümsemesi vardı, oyunlarını ve masumiyeti ona geri veren gülümseme... Ancak gözleri bir silahın namlusu gibi üzerine kapanmıştı.

Oyun Oyun Üstüne

Bilge Tercan

Annemin verdiği ekmeğin parasının üstüyle kendime tam çikolata alacaktım ki annem para üstü nerede derse ona ne bahane uydururum bilemedim. Dayımın nasıl olsa gelirken getireceği Alaman çikolatasının tadı ağzıma gelmeye başlayınca ayaklarım beni eve doğru sürüklemeye başlamıştı bile.

Eve girer girmez annemin gündelik parasıyla zar zor alabildiği rakıdan çıkan anasonla masadaki mis gibi kavunun kokusu birbirine karışıyordu. Babam duşta olduğu için ben de fırsat bu fırsat masadaki kavundan bir parça almak istedim. Fakat annemin gözlerini kocaman açmasıyla “Paraya dokunduktan sonra yemeğe el sürülmez.” dediğini şıp diye anladım. Bu tür işaretler annemle aramızda bir oyun hâline gelmişti, sadece ikimizin bildiği bir oyundu bu. Annemin bir mimiğinden, hareketinden ne demek istediğini şıp diye anlayıverirdim. Her şey yüksek sesle söylenmezdi bizim evde. Biz oyunumuza başladığımız sırada ablam da evi süpürüyordu. Halıya takılıp düşmekten son anda kurtuldu, “Bu halı bir gün birimizi sakat bi-

rakacak benden söylemesi!” diye homurdandı. Tam o sırada annem “İsmet’i uyuttun mu kız?” diye ablama seslenirken bir yandan da yemeğin dibi tutmasın diye durmadan tencereyi karıştırıyordu. Babam duştan çıkar çıkmaz “Nerede kaldı kız senin bu kardeşin? Zaten bu gelişinde bir iş var, o sizi bir görmek istedim bahanesini yer miyim ben? Kaçtıydı bunun uçağı? Bu televizyon niye açık, elektrik faturasını siz mi ödeyeceksiniz?” Babam yine ateş püskürüyordu. Hem cevaplarımızla onu tatmin edemeyeceğimizden hem de çok hızlı soru sorduğundan her soruya pas demiştim içimden. Bu da babamla kurduğum bir oyundu: Sorularına içimden cevap vermek. “Neyse artık hele bir gelsin anlarız.” dedi ve sustu. Masadaki bardağına yöneldi.

Evdeki gergin telaşın ardından sonunda dayım sırtında küçük bir sırt çantası ve yüzünde muzip bir gülüş ile mâlikanemize giriş yaptı. Zaten o gelir gelmez annem “Haydi, buyurun o zaman sofraya!” dedi. “Uçak mı rötar yaptı, nerede kaldın kayınço?” soru-

suyla Almanya'nın hava durumuna kadar derinleşti sohbet. Dayım kocaman bir kavun dilimini ağzına götürürken:

-Okul nasıl gidiyor yeğenim? diye manasız bir soru sordu.

“Hoppala yine geldik aynı mevzuya, ya sen gelmişsin gurbet elden, ne edeceksin şimdi benim okulu?” demek istercesine baktım da öyle demedim tabii.

-İyidir be dayı, koşturuyoruz işte.

Çatal bıçağın birbirine vurduğunda çıkardığı metal ses hepimizi ürkütmüştü, tabii ki bu ses babamın ta-bağından çıkmıştı. Ne oldu demeye kalmadan yapıştırdı cevabı:

-Ulan şunun dediği lafa bak kayınço ya! Gören de sanır her gün o çıkıyor ta kaçınıcı katlara, o taşıyor bilmem kaç kiloluk betonları, o çıkarıyor evin ekmek parasını. Hele bir de koşturuyoruz dediği de iş olsa bari. Şu karneye bak iki kırık nedir be! Hele bir de kırık tarihten olunca benim tepem attı tabii sonuçta geçmişini bilmeyen bugününü nasıl bilsin öyle değil mi kayınçoo?

- Sen sıkma canını eniştem öteki karneye düzeltir evelallah, öyle değil mi yeğenim?

Klasik dayım işte sanki orta bire kadar okuyan o değil de başkasıymış gibi. Ha bir de babam var tabii, sanki kendisi geçmişini çok iyi bilir de bana laf ediyor. Geçen televizyondaki yarışmada İstanbul'un fethini bilemeyen o değil miydi sanki? Neyse, ortamı germeden kafa sallayabildim sadece fakat bu iç sesimi susturduğum anlamına gelmiyordu.

Ne diyebilirdim ki zaten, lisenin ortaokul kadar kolay olmadığını herkes bilirdi. Ne var yani karnemde

iki kırık varsa, dünyanın sonu mu? Evdeki her gerginlikte babam daha köpürmesin diye lafa atlayan ablam, telaşla babama dönüp:

-Daha pilav ister misin babam, vallaha sen seversin diye kendi ellerimle yaptım. Babamsa sol kaşını havaya kaldırarak ablama bir bakış attı. Bu da ablamın yerine oturmasına yetti. Annemse babama fark ettirmeden ayağıma iki kez hafifçe vurdu sonra da sağ kaşını havaya kaldırarak bana göz kırptı. Bu benim odama gitmem gerektiğinin bir işaretiydi. Ben de oyunun gerektirdiği şekilde hızla yemeğimi bitirip odama çıkmalıyım. Annemle oynadığımız oyunda genelde kurallara uyup annemin işaretlerini harekete geçirirdim ama bu sefer kural ihlali yapmam gerekti çünkü masada geçen konuşmaları bilmem gerektiğini düşünüyordum. Çünkü ilk defa babama katılıyordum, dayımın buraya bizi özlediği için geldiğini hiç sanmıyordum, kesin bir derdi vardı. Yakında bombayı patlatacaktı. Ben de odama çıkar gibi yapıp merdivenlerden onları gizlice izlemeye başladım. Bu sırada ağlama sesi duyuldu, bu benim küçük kardeşim İsmet'ti. İsmet genelde zor uyur, uyanınca da bir türlü susmazdı. Babam anneme “Git, sustur şunu.” dedi. Ama babamın bakışları hiç oyun gibi değildi. Annem yerinden kalktı ve beni merdivenlerde görünce bana oyunumuzun devam ettiğini belirten bir bakış attı ve kardeşimin yanına çıktı. Kardeşim İsmet'in ağlaması durmuyordu sanki bize bir şey anlatmak ister gibiydi. İsmet, üç yaşında olmasına rağmen hâlâ konuşmıyordu. Ağlamasıyla ya da gülünce yüzünde oluşan gamzeleriyle bize bir şeyler anlatmaya çalıştığını düşünüyorum. Belki de annemle oynadığımız oyuna

katılmak istiyordu. Zaman zaman İsmet'in yanındayken de babam duymasın diye işaretlediğimiz oluyor-du. Annemin yüzündeki mimikleri ana dili zannetmiş olabilirdi, kim bilir. Annem nihayet İsmet'i susturmayı başarmıştı yoksa sanırım bu ses devam etseydi babam sinirden çılgına dönecekti. Annem yanımdan geçerek aşağı indi ve sakince masaya oturdu. Ben merdivenden gizlice masamızı seyredirken dayım, “Ben bir sigara tütüreceğim, ablacığım ellerine sağlık.” dedi ve balkona doğru ilerledi. Dayım gideli iki dakika oldu olmadı o iki dakika bana iki asır gibi geldi. Sofraya fırtınadan önceki sesizlik hâkimdi. Masada olmasam bile gizlendiğim yerden gerginliği hissedebiliyor, babamın ayağını sallayışını görebiliyordum. Dayım gelmeden babam beni çağırarak “Masayı toplamada annene yardım et.” dedi, sessizce verdiği emre itaat ettim. Bu sefer içimden de bir şey söylemek gelmiyordu. Babamla oynadığım bu oyun çok sıkıcıydı. Ben tabakları tam kaldırmaya başlıyordum ki dayım içeri geldi:

- Dur bakalım yeğenim hele bir otur, size söyleyeceklerim var.

İşte bomba geliyordu ve dayım bardağından büyük bir yudum aldı, yüzünü buruşturdu. Bekleyiş değil, babamın ayağından çıkan titreme sesi hepimizi daha çok geriyordu. Dayım birden:

-Beni işten çıkardılar.

Herkes tam da bunu bekliyordu zaten, dayımın üç ayda bir işten çıkarılma gibi bir âdeti olduğunu bizim mahallede bile duymayan kalmamıştı. Babamsa sanki geri kalanı hiç tahmin edemiyormuş gibi “Eee sonra?” dedi.

-Tabii kaldığım yerin parasını da veremeyince...

Bundan sonrasını tahmin etmek zor değildi.

-Dolayısıyla benim bir süre burada kalmam gerekiyor, iş bulana kadar yani, tabii sizi rahatsız edeceksem sorun değil, ben başka bir yer bulurum kalacak.

Bunu da söyleyerek duygu sömürüsüyle konuşmasını tamamladı. Dayım babama, babam anneme, annem bana, ablam da yere bakıyordu. Anlaşılan o ki annemle oyunumuza yeni şeyler katmamız gerekecekti. Bakışların, mimiklerin bittiği yerdeydik. Neyse ki benim ailemde oyunlarıma hep malzeme çıkardı.

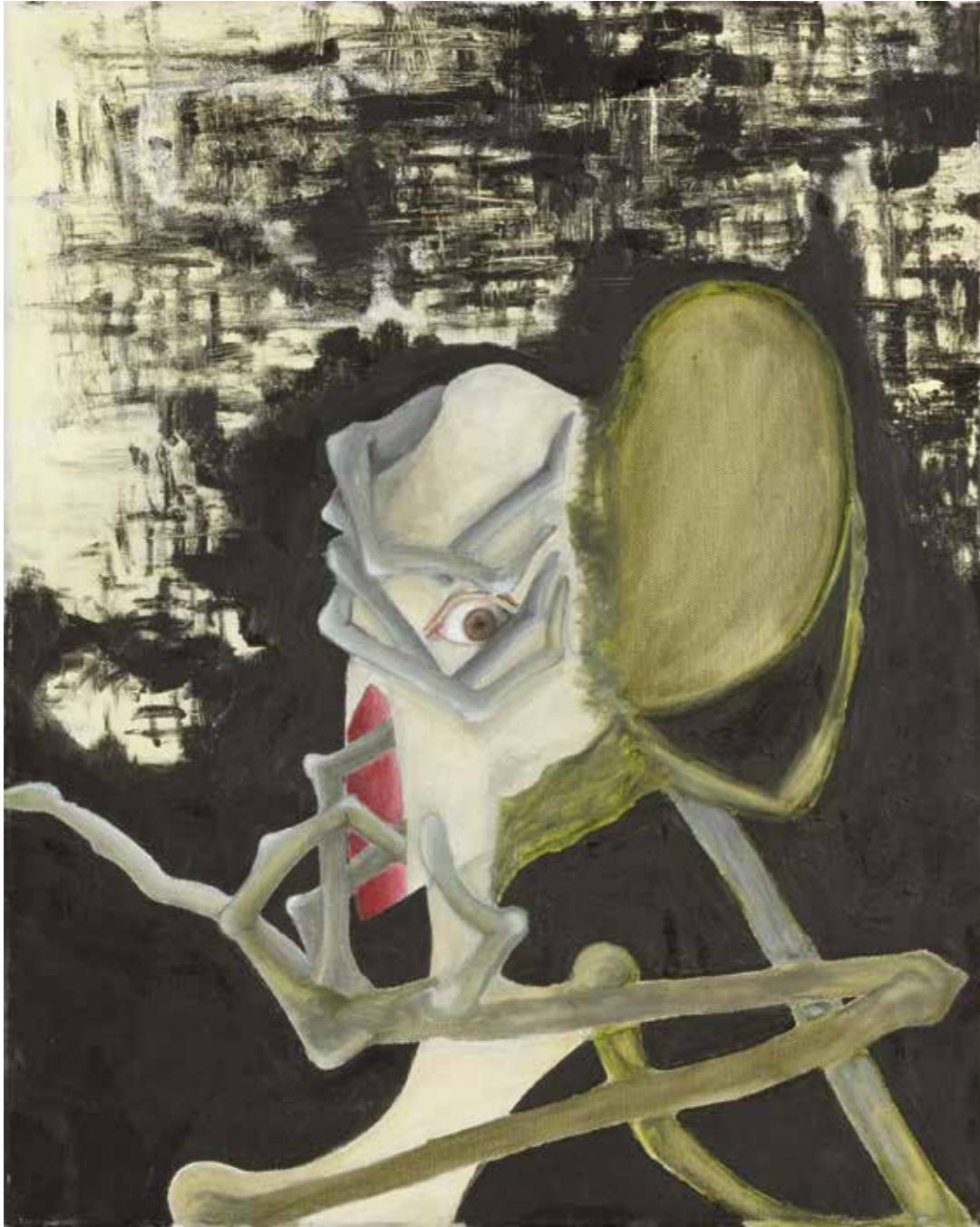
Yedi Numaralı Posta Kutusu

Evin her yerini kaplayan bir toz var ve yavaş yavaş benim üstümde de tutmaya başlıyor. Asla bitmeyen bir sağanak yağışla ezberlediğim her köşeyi, soluk bir renge boyuyor. Hatırlamak dışında bir şey yapmıyorum bugünlerde. Aklımın bir yerinde kendine bir ev edinmiş anılarımda geziniyorum, onları eskitmekten korkarak, griye bürünmediklerinden emin oluyorum.

Gözlerim tam da odağını kaybetmişken batan güneşte, aşağıdan bir şeyin yere düşme sesi geliyor. Elektrik süpürgesi yaslandığı yerden kaydı herhalde. Artık her küçük sesi tanıyorum. Ev bana hâlâ ölmediğimizi hatırlatmaya çalışıyor en sessiz anlarda. Annem evde sonsuz bir radyo görevi görüyor, türü asla tahmin edilemeyen bir örüntüyle. Merdivenler aşağıdan gelen sesi yukarıya, yukarıdan gelen sesi de aşağıya bir megafon gibi yükselterek her anımızı birbirimize duyuruyor. İletişimi böyle kuruyoruz en çok. Ses kesiliyor, ses geliyor, ses uçuyor, ses büyüyor. Artık kimse radyo kullanmıyor.

Kalp atışıyla senkronize adımlarla kendimi dışarı atıyorum, evin sesi çınlamaya başladığında kulaklarımda ve balkonlardaki insanları izliyorum bir hayalet gibi. Yürürken izlediğim bu insanlarda ortaokul arkadaşlarımdan yüzlerini görüyorum. Annemin teyzesi çamaşırları asıyor, yıllar önce görüp asla unutamadığım bir rüyadaki çocuk, üstünden yağ damlayan patates kızartmalarını yiyor, sesini artık hatırlamadığım bir kuzenim penceresini açıp sokağa tükürüyor. Bu sokaktaki hiç kimseyi tanımıyorum. Tekeldeki adama gülümsüyorum ama görmüyor, televizyondaki futbolculara lanetler indirmekle meşgul, paketimi alıyorum ve gidiyorum. Acaba artık yüzümü tanıyor mu? Sanmıyorum, hayır hiç sanmıyorum. Kimse kimseyi tanımıyor, güvendedim, bilmiyorlar.

Üstüne altın harflerle Orhan Apartmanı yazısı işlenmiş olan demir kapıyı insanüstü bir güçle itiyorum, duvara çarptığında çıkan ses apartmanda yankılanıyor, içerdeyim. Cebimdeki paket ağırlaşıyor

Lea Lina Acanal

bir an, kokusunu alabiliyorlarmış gibi hissediyorum ama devam etmem lazım, bir adım daha atıyorum, böyle yürünüyor, hatırlatıyorum kendime. Asansöre uzanan koridordaki boy aynasında bir yüz bana doğru bakıyor. Gözlerine bakmaktan kendimi alamıyorum ama arkadaki posta kutuları bakmamak için çok güzel parlıyor, arkaya dönüyorum. Bir numarada bir sürü fatura kavga ediyor en üstte durmak için, iki numara bomboş, üç numarada üstüne sakız yapıştırılmış bir kebabçı ilanı var, eski bir klasik, dört boş, beş yarı dolu, altıda önemli gibi gözükken kahverengi bir mektup var, açmamak için ellerimi yanlarımda yumruk yapıyorum, en sonunda da yedi numara. Yedi numara, yedi numara, yedi numara... En önde duran aynı kebabçı ilanını elime alıyorum ve hayatımda gördüğüm en ilginç şeymiş gibi okuyorum onu. Gerçek bir hazine. Dürümler mi dersin, şişler mi dersin, gavurdağı salatası mı dersin, her şey, her şey var, çok seçkin (Genelde kendi saçmalıklarına gülümsüyorum, sırf gülümsemek için, insan iletişimini canlı tutmak önemli). Boş görünen kutuya elimi hunharca daldırıyorum, hazineden düşen belki birkaç altın parçası olmuştur diye. O an asla beklemediğim bir şey oluyor. Elim bir şeye değişiyor. Umutlanmayı bırakmak imkansız ama gerçeği çalması korkutucu. Kesilen bir nefes. Karton bir kutu gibi, kibrit kutusu boyutlarında olmalı. Çıkarıp bakmadan önce bu gizemli hisse tutunmak için elimde evirip çevirmeye biraz daha devam ediyorum. Uzun ince bir dikdörtgen, bir yerden de tanıdık geliyor, artık yavaşça tutup kaldırıyorum, görmem lazım. Onu tanıyorum. Cebimdeki paketin kayıp ikizi, bir sigara

kutusu, aynı marka. Üstünde en sevdiğim uyarı resmi, çocuğunun yanında teatral bir yetenekle sigara içen anne var. Sallıyorum biraz, birbirlerine çarpıyorlar, yarısı boş olmalı, içinde de bir çakmak var, hissedebiliyorum. Bir anda merdivenlerden adım sesleri yankılanmaya başlıyor ve birisi beni görecekti paniğiyle paketi diğer cebime attığım gibi orada beni kurtarmaya hazır olan asansöre atlayıp bizim kata basıyorum. Sorun yok, sorun yok, kalbimi kulaklarımda duyabiliyorum, sorun yok.

Ben eve girdikten sonra hava kararıyor, gün batımının isimsiz renkleri yine terk edip gidiyor şehri. Paketi normalde kendiminkileri sakladığım yere, kitaplığımıdaki kalın şiir antolojisinin arkasına koyuyorum. Sanki kaynaşmış tanışıyorlarmış gibi bir gürültüyle boğuyorlar küçük odamın içini. Endişe ve heyecanla annemin uyumasını bekliyorum şimdi. Başucumda duran bir kitaptan bir şiir okuyorum. Bütün kelimeler birbirinin ayaklarına dolanıyor ve yuvarlanıp gidiyorlar hiçlikten aşağı. Çocukken söylediğim şarkıları hatırlamaya çalışıyorum, hiçbir şey, hiçbir şey yok aklımda. Gözlerim kapanıyor, açılıyor, hâlâ aynı yerdeyim, bekliyorum. Paket kalkıp gidecekmiş gibi bir telaştayım. Onu evine geri götürmek istiyorum, ilk başta neden aldığımdan emin değilim zaten. Annesi babası bekliyordur onun gelmesini, saat de geç oldu. Merdivenden sadece benim annemin iyi geceler diyen sesi yankılanıyor. Hepimiz birbirimize çakıyoruz, kurtulduk, kurtulduk, kurtulduk, kalbim tekrar atmaya başlıyor, yaşayabilirim, kurtulduk.

Bu yabancıyı sakladığım yerden çıkarıyorum, be-

nim yepyeni zehrim, evinde uslu uslu bekliyor. Heyecanla açıyorum. Yarı saydam mor bir çakmak, zevkli bir seçim, yanında birbirlerinin üstüne devrilmiş iki, dört, altı, yedi kardeş sigara, biri ters döndürülmüş şans için, kendimi buluyorum burada. Hepsini tek tek çıkartıp bakıyorum. Nedensizce bir iz arıyorum hepsinde. Bir ruj izi, parfüm kokusu, bir isim... Aradığım şey de beni arıyor. Benim bütün rastgeleliğim ve mantıksızlığımın yanı sıra bir kelime yazıyor ters çevrilmiş olan sigaranın üstünde: Ayna. Son harfinin altı çizilmiş. Büzük büçük harflere bakıyorum, bana geri bakıyorlar, kime ait olduklarını söylemiyorlar. Bilmek istemiyorum, saklasınlar sırlarını. İlk defa izleniyormuş gibi değil, anlaşılıyormuş gibi içiyorum sigaramı küçük balkonumda. Annem bir anın bilinmezliğinde içinden gelir de bana elma soyup getirmek ister, kapımı aniden açıp içeri dalar diye balkondan içeri bakarak bile içmiyorum bu sefer. Kaçabiliyorum. Sokak lambası yanıp sönüyor, yanıp sönüyor, yanıp sönüyor. İçeri girdiğimde içinde artık altı tane kalmış olan paketten bir tane daha alıyorum ve üstüne anlam yazıyorum, geri koyuyorum evine. Paketi ertesi sabah bırakıyorum aldığım yere, kebabçı ilanına da ona göz kulak olması için bir torba laf ediyorum. Kelime oyunumuz böyle başlıyor.

O gün, akşam ne kadar elim uzansa da almıyorum tekrar paketi. Sabırsızlığımla karşı tarafın hamlesini aceleyle getirmek istemiyorum. Ertesi sabah annem pazara gittikten hemen sonra merdivenlerden koşu koşu getiriyorum onu. Odamın kapısını çarpıyorum heyecanla, ev titriyor, ceketimi fırlatıyorum yatağa. Melankoli. Seviyorum bu kelimeyi. Tanımadığım

bu insana kendi yüzümü veriyorum aklımda. Sonra dağıtveriyorum, yakışmadı. Balkona çıkıyorum. Önce “i” harfini alıyor turuncu yangın, sonra “l” onu kurtarmak için arkasından koşuyor, sonra “o”. Elim uzaklaştırıp melank yazan beyaz ince silindire bakıyorum. Artık hiçbir şeye benzemiyor, gülümsüyorum. Anlam duman oluyor. Bir an aklıma “Bunu yazan kişi beni şu an izliyor mudur acaba?” diye bir soru geliyor. Ama biz zaten o an birlikteyiz, çünkü o biliyor. Harfler silinip gidiyor, odama dönüyorum. İçinde dört tane kalan kutudan bir dal çıkarıp üstüne bütün özenimle “insan” yazıyorum. Anlamsız şeyleri çok seviyorum.

Sabahları, hava güzelse hele, yakarsam çakmağımı, yanan benmişim gibi bir his kaplar içimi. Bu yüzden belki terler içinde uyandığım bugün de öğleden sonrayı buluyor posta kutusuna inmem. Sırdaşım, beni anlayışla karşılıyor, yerinde huzurlu bir şekilde bekliyor beni, artık rahatız birbirimizin yanında, sırdaşız. Artık yenisine geçtiğimiz paketin ağırlığı cebimde, yine balkonda buluyorum kendimi. Üstündeki fotoğraf artık kangrenli bir ayak. Acaba o, bu resimleri gördüğünde ne düşünüyor? Ben hiçbir şey düşünmüyorum. Kafamı çıkarıp sola doğru bakarsam çocukların kahkahalarının kaçıp evime geldiği parkı görebiliyorum. Sonsuz bir şekilde onların birlikteliğini istiyor canım. Sürekli ve sürekli çocukluk oyunlarını düşünüyorum. Bütün ebelemeceleri, hırsız-polisleri, saklambaçları, saniyesinde uyudurup saniyesinde unuttuğumuz kuralsız oyunları. O çocuklar gibi gülmek istiyorum tekrar, neden aramadan, her gün başka biri olmak. Çocuklardan biri

bütün mahalleyi inlete inlete ağlamaya başlıyor. Annesi gazetesini yavaşça yana bırakıp çocuğu şefkatle kaldırıyor yerden, gözyaşlarını siliyor. İkisi de o kadar yabancı geliyor ki bana, zaten ağrımaya başlamış olan boynumu tekrar vücudumun üstüne getiriyorum bu bahaneyle. Bu açıdan ne oynadıkları oyunu ne de annenin çözdüğü gazete bulmacasını görebiliyorum. Sadece kelimedden zarlarım ve ben kalaklıyoruz tek başımıza. Geçiş yazıyor bu sefer sigaranın üstünde, tadı kül gibi. Kokusunun beni sonsuz bir şekilde sarmaladığını hissedebiliyorum. Üstüne düşünmek istemiyorum. Yarısını içip bütün gücümle söndürüyorum onu balkon demirliklerinde, atabildiğim kadar uzağa atıyorum. Geri dönüyorum ve serhayal yazıyorum büyük harflerle ve ters çevirip koyuyorum geri yerine. Kendi anlamlarımı yaratmaya çalışıyorum bu arafta, kendi anlamlarımızı. Posta kutusunda tozlanmaya terk ediliyor oyun. Hoşçakal, hoşçakal, hoşçaka, hoşçak, hoşça, hoşç, hoş, ho, h. Bir daha asla cevap gelmiyor.

Ilık Süt

Selin Lara

Ilık süt istedi çocuğun canı.
Kıkırdadı çocuk.

Rampalardan devriliricesine takırdayan seyyar el arabasının öndeki tek tekerin sesi, fırtınaların böğründen kopan bir yalpalanma hareketi izler. Hele Arnavut kaldırım bir sokaktan geçiyorsa vay deme hâline. İnatla oturduğu kovuktan hiddetle taşan naçizane kaldırım taşı, her darbeye sıklıktan sağa sola oynar tahterevalli edasıyla. Rüzgar, toprak, bir küçük serçe değil ama flamingo bacaklarından sarkan taraklı ayağın altındaki ince topuk ve kıkırdağın üç beş parmak üzerine çöreklenen tenin çıplaklığını bir yılan gibi çevreleyen bir ayakkabı bandı, yeter taşı oturduğu yerde pırpırlandırmaya. En hassas teraziyi kopyalayan tek kaldırım taşına takılmak demek, kongre merkezinin basamaklarının ucu kopmuş merdivenine basmakla eş değerdir.

Kanı fütursuzca emmek için fırsatını kollayan bir sivrisinek, dumanlı şafak vakti çay ovalarında kemençe yayının ağır ağır her at kılını huylandırmasıyla gi-

cıklanır. Yay telleri nazlıdır. Kolofan sürülmeden alet işe yaramaz. Kolofana sürtünmek, kolofanda kaymak için birbirleri üzerine çullanan binbir telden biri geride kalayazsın ötekilerin tereyağı reçineye sürünmeleri fayda eylemez. Seyyar el arabasının binbir renkli gün batımını yansıtan iskeleti ise demir ve oksijenin birlikteliğinden, buluşmasından geride kalan allı pulu çatlak manzaradır.

Atlar kardinal varlıklardır. Toynaklarını yere kitledikleri anda bir süt kokan gevşek ağızları, bir cıvatalamak için hiper alarm raddesinde bekleyen kuyrukları, bir de ne hikmetse yer çekiminin yüceliğine kadim saygı göstergesi dik başına karşı eğik agresif kulakları vardır. Ağız, kuyruk, kulak fark eder mi bu şamataya sırf üzerine çullanan üç beş at sineğini fırçalamak için? Bilinmez, bilinemez de. Kapalı cami avlularının göbeğine atılan ilahi güvercin yeminin ne faydası bilinirse atların da faydası paydaş edilir güvercine. Kamçı yemekten kan fişkırın derilerinin yaraları bir kere olsun pansuman görmemiş, kokmaya başlayan kuru

kan ise asi siyah atın ciğerlerine indikçe devasa ciğerlerinin her zerresini yavaşça yakmıştır. Yeri yurdu bu kadar yansa derdine dert katmayacak at, kendinde omurga ve bağ sistemiyle desteklenen kas yığına toz kondurulmasını katiyen kabul edemez. Bilmez ki keski ile yontulmuşçasına şekil kazandırılan kaslarındaki bağlar narin ve gevrek kalır, bir şov uğruna kilometrelerce koşunca. Atın kalbi tam göbeğinden büyük bir sükunet içinde çatlar. Kılcal damarların yolları ani sapmalarla geleceğe uzanır. Saniyede tam tamına altmış galon kan pompalayan atın böbülendiği o kudretli kalp, kara toprağın kucagını kocaman açtığı bir mahkûm doğurur.

Endüstriyel uygulamalarda kullanılmak için geniş ürün yelpazesine sahip terazinin ibresi artık iyice şaşar. Kaba bakkal terazisi artık güç kaynağı gerektirmez. Tartım kapasitesi ikiye katlanmış hassas terazinin kırmızı ibresi pervane gibi döner durur; bir sağa iki sola, iki sola bir sağa... Gıcırdayan seyyar el arabası ve şehvetle koşan atın az kalsın birbiriyle tantanalı “bir” oluşu gökteki kara bulutların guruldanmasıdır. Yağmur bastırır, şimşekler yeryüzünün yücüsü olduğunu kabul ettirmek uğruna buluttan buluta sıçrar, tanrının belasının meyvesi olduğunu düşünen çocuğun kezzaptan buruşmuş göz yuvasını dolduran yağmur damlaları, tek gözü açık uyuyan çocuğun göz pınarından mahmurlaşarak süzülür gider... Ta ki seyyar el arabasının tek tekeri kopana, çarpık iskeleti pastan parçalanana, kardeş atın heybetli rüzgârı yüzünü gamsızca yalayana ve deli yağmur damlaları çocuğun tenine nüfuz edene kadar.

Bir pastacının; düğünler, davetler, organizasyon-

lar, “baby shower”lar, ziyafetler ve devlet daireleri için, yüksek incelikle, lütfederek hazırladığı gözü delercesine yükselen kat kat pastasının dış ganajına, önce pastanın göbeğine attığı ganaj kütleleriyle başlar istisnasız. Pastanın göbeği en bol, en taze en verimli meyvelerin ikametgâhıdır. Rengarenk meyvelerin ağırlığından şiştikçe şişen, ağırlaştıkça laçkalaşan göbek, büyük düşler içinde pastayı kesenin merakını, ince bir bıçağın ilk darbesiyle içinde barındıramadığı ağırlığı kusarak karşılar. Pastayı kesen tabii sevinir bu hâle. Ne pastacının bıçağından geriye kalan katılasmaya yüz tutmuş ganajla sıyrılmış kenarlar ilgilendirir onu ne de pastanın kenarlarına konmaya tenezzül bile edilmemiş kesik meyveler. Göbek onu doyurandır, kenarlar değil... O da hayatı boyunca böyle muamele görmüştü. Seyyar el arabasını ite kaka süren o işte. Var ya o, hani çilli ellerine iskeletin pasıyla kına yakılmış, güz güneşinde parlayan altın kirpiklerinin araları is dolmuş, “kaç ya da savaş” ilkel korunma içgüdüsünün kıpkırmızı yaptığı yanakları kaskatı olmuş olan o, o işte.

Kıkırdadı çocuk. Bir avuç merdiven altı ağıri kesiciyle yerin yedi kat dibini boylamaya hazır, yeraltı dünyasının enginliğini; güne, gündüze, güneşe tercih edenin ağzına doğru tez bir hareket yapması, analarından can sütünü emerken sevişmenin alevini söndürememiş babaları tarafından tek ağız darbesiyle kavranıp fırlatılan kedi yavrularını hatırlatır ona. Kıkırdadı çocuk. Zavallının dünyası küçüktür. Kuş uçmaz kervan geçmez dünyasında onun kervanı, dünyası, sahip olduğu ya da olduğunu sandığı tek şey seyyar el arabasının bir bedenlik kor sıcağındaki çukur iç yü-

zeyidir. Evlerin tıslayan dar, arka sokaklarından kaç aldığı kartonların ucu sararmış bantlarını seyyar el arabasının tomurcuk çigli yüzeyine yapıştırmaya çalışır çocuk. Aynı, sokak arasında şans eseri bulduğu, tarihin birkaç eski parçalarından beş para etmez diye atılan müzik kutusunun metal başlığını yerinden kıpırdatmak için damarları alnından fişkırana dek çabalaması gibi... Keza, haydut gökyüzüne gözünü açan ve bağışlayan gökyüzüne gözünü kapatan çocuk; damların bacalarından sazın gibi sızan dumanların estetik dansını izlerken başı bir zelzelenin bozgununa tutulur, gözleri yavaş yavaş kayar, dondan damar damar morlaşan ayak parmakları kıpırşmaya başlar, kıymıklı parmakları arabanın dışına doğru kendini ağırca salar, içinde dev gibi büyüyen esriklik hâliyle kendini gecenin ellerine bırakır. Tam da bu anda, çocuğun canı baba elinden ılık bir süt ister.

Alengirli Oyun

Duru Battal

“Ağlayarak gelmemizden anlamalıydık belki de ne tür bir oyunun içine düşmüş olduğumuzu.” diyor, camdan dışarı bakarken...

Kahvesinin sıcaklığı elini yaktığı hâlde sıkıca tutunmazsa bir şeyleri yitirecekmişçesine sarılıyor kupasına. Soğuğa karşı olan dayanıksızlığımız sebebiyle içeri geçip cam kenarına oturmuşuz, yere adeta bir amaçla inerken her şeyin manasızlaştığını anladığımızı düşündüğümüz kar tanelerini izliyoruz; belki onlar bir şey anlamışlardır da bize de anlatırlar umuduyla. Elimize ne zar ne kart verilmeden, öylesine açılan bir desteye şu an burada oluşumuzu tartışıyoruz.

Dışarıda ise o herkesin çok sevdiği filmde bir sahne oynuyor, buna şahit olmanın içimizde bıraktığı şanslı olma hissiyle beraber adım adım her şeyi takip etmeye çalışıyoruz. Kışın soğğunun ele geçirdiği bir dolu insan... Nereye gittiklerini tam kestiremediğimiz hâlde, onların da bu oyunun bir parçası olduklarını bildiğimizden kafamızda türetiyoruz bir dolu fikir.

Eskiden beri sevdiğim bu oyunun ne zaman başladığını pek hatırlamayarak aklımda kalan bir anı var. Kuyruğun birindeyiz, çok uzun bir kuyruk... Neyi bekliyoruz, niçin oradayız acaba? Şimdi bakınca geriye, kendime bağırırım var. “Oyunun senin için ayrılan belirli bir süresi var, kendine gel! Ardına bakmadan ilerle, zaman senden hızlı unutma! Tik tak, tik tak, tik tak...”

Ortamı daha iyi anlatmak isterdim ancak tarih hiç yok, mevsim belli değil, bir tek şimdi dahi burnumda hissettiğim bir leblebi kokusu var. O, yine karşımda, bu sefer elinde kahve yerine yüzünde bir sıkıntı var ve şimdi hatırlıyorum ki öğlen saatlerindeyiz! Karnımız acıkmış, burnumuza gelen leblebi kokusuyla birbirimize bakıyoruz, birimiz gidip alsak mı diye. Sonra çevremize bakıyoruz, herkes duymuş olduğu kokunun etkisi altında ilk önce yanlarındaki insanlara bir bakış atıyorlar, ardından da çevredekilere. Anlıyoruz ki sıradan çıkan bu insanlar varken oyunda yerini tekrar bulma şansı yok.

O zaman kolumda bir saat var mıydı? Yoksa hâlâ saat takmayı umursamıyor muydum? Şimdi kaç saat orada beklediğimizi anımsayamıyorum ancak leblebi kokusu öğlense, belki ufuktan güneşin bir daha geçtiği zamana dek oradaydık. Ne yaptık, o kadar saat ne konuştuk en ufak fikrim yok fakat havanın kararmasına doğru sokağın dolduğu aklımda. Olduğumuz meydanın en köşesinde tonla insanla yan yana oturduğumuz o kaldırım taşından seyrediyoruz. Herkes bir yerlere yetişiyor, her yerde bir koşturma. Bazıları farkında demek ki kafalarını kaldırdıklarında gördükleri saat kulesinin onlardan hızlı aktığının. Bizse daha o zaman oyunun sonsuza dek ilerlediğini düşünüyoruz herhalde ki kafamızı kaldırmak asla aklımızın ucundan bile geçmiyor.

Her şey bir okyanus akıntısı gibi hızla akarken bana dönüyor ve diyor ki “Baksana şu kadına, elinde bir defter, bir kalem öylesine yürüyor yavaşça. Yazar olmak için bu şehre taşınıp, iki üç işte çalışıp bir gün tanınan ve gerçekten elindeki kalemden yemek çıkartabileceğini sanan fazla genç ve iyimser biri daha. Şehirde yeterince yok mu bunlardan zaten? Daha fazlasını kaldıracak hâli yok. Oyunun kurallarının onun için yazılmadığının daha farkında değil oysa. Kendi kendine daha çok yürür böyle sallana sallana.”

Bir zamanlar onun da bu yürüyen kadın gibi olduğunu anımsadım. Hiçbir şeyin farkında olmadan, zarları kendi attığını düşünürmüş gibi yaşadığını ve zarın elinde olmadığını kartlar aleyhine açılıncaya kadar fark etmediğini düşündüm umutsuzca. Oyunun var olduğu yerde kuralların olduğunun farkında olmak, bu acımasız oyunun ilk kuralıydı. Aklımdan yaşadıklarına teselli olacak türlü fikir geçiyor ancak hiçbirini söylemeye dilim varmıyordu.

Ağzımdan çıkmayan laflar üzerine kendimi utanç içinde hissettiğimden yüzümü çeviriyorum; bakışlarım artık onda değil de sağımdan, yakasından adeta kopmuş bir hâlde duran esnetilmiş bir kravatla, bezgin bezgin yürüyerek geçen adamda. Takım elbisesinin fiyatı muhtemelen verdiği kiradan fazla, yediği içtiği şeyler ise öyle bir takım elbise giyen birine hiç yakışmıyor belki de.

İşte tesellimi buldum deyip bu sefer ben ağzımı açıyorum, “Bak şu adama, beyninde durmadan dönüp duran bir takvim olduğunun farkında değil misin? Kafa dinleyeceği günleri sayıyor. Hayatından sıkıldıkça bütün bu acılara emekliliği için katlandığını düşünüyor ancak şunun farkında değil: Emekli olacağı gün yaşamak için fazlasıyla ölü olacak!”

Utancımından kafamı çevirdiğim zaman, oyunun içinde kayboluşunun aklına geldiğini anlıyorum ki kafasını yüzünde küçümser bir ifadeyle sallıyor bana. “Tamam haklısın! Her zaman lehine değil kartlar, kimi zaman oyuna getiriyor adamı ancak bak,” deyip karşıda durmak bilmeyen ve bir yerlere yetişiyormuş gibi koşan ve durmadan ilerleyeni işaret ediyorum. “Oyun devam ediyor. Sen bir yerde takılıp kaldın diye, biri sana çelme takıp yere düşürdü diye, beklenmedik bir anda aklının ucundan dahi geçmeyecek bir kart açıldı diye önüne, oyun seni atmıyor. Her şey devam ediyor, sen de oyuna devam ediyorsun beğensen de beğenmesen de! Akan oyunun içinde darmadığın hâlde kafanda bir yerlerde yerinde saymak istiyorsan say ancak sen de ilerliyorsun unutma.” diyorum bu sefer.

İnsanın oyun tarafından kapana kısılmış gibi hissettiği zamanlarda kaçış aramasını, görünmediğini düşünerek bir yerlerin arkasına saklanıp her şeyi be-

lirli bir zaman süresince durdurmak istediğini anlıyorum. Gerçeklerden, korkulardan ve oyunun kendisinden kaçışındaki çaresizlik havasını da biliyorum. Bu yüzden gerçekleri bir anda yüzüne söyleyince sinirleniyor bana, kalkıp gidiyor. Sonradan oyunun tam bu sahnesini sinemalarda izliyoruz biz de.

O kuyruk sonrasında nerelere varmış, o kalktıktan sonra ben orada durmuş muyum yoksa ben de çekip gitmiş miyim bilmiyorum fakat o gün bizim son günümüz olmamış, oyunda gene bir zar atılmış ve biz gene birbirimizin hayatında yer almışız ki şimdi burada oturup camdan dışarı izlerken bir zamanlar oynadığımız oyunu sessizce, bu sefer kafamızda oynuyoruz. Senaryolar dönüyor ikimizin zihninde de biliyorum. Ne olursa olsun, biz ne kanılara düşersek düşelim oyunun aklında her zaman bizim için başka planlar var biliyoruz. Bugün, bu saatte buradayız çünkü oyun gene bir şeyler peşinde. Oyunun içine ağlayarak düştüğümüzden anlamış olmamız gerektiğini söylemesi de bundan, kupasını sıkıca tutması da birbirimizle konuşursak her şeyi daha berbat edeceğimizi düşünerek camdan dışarıyı seyretmemiz de. Gene kartlar açılmış, bu sefer oyun bizi ayırıyor. Başka yerlere gidiyormuşuz. Belki de ne yaşa gelirse gelelim insanları birbirinden acıyla kopartmasından daha acımasızca yaptığı bir şey yok şu oyunun.

Elimizde misketlerle dolaşarak adına oyun dediğimiz şeyin sadece eğlencemize sıkışıp kalmadığını bilseydik kaçımızın bir çocukluğu olurdu acaba? Küçükken gülüp eğlenmemize izin veren ve oyunların sadece mahalle maçlarından ve körebelere ibaret olmadığını bildikleri hâlde gerçekleri yüzümüze vurmayaanlara teşekkür etmeli. Hayat, insanın karşısına

gerçeği vuruyor çünkü. İp atlamak oynansa, hayat hiç durmadan zıplamak gibi. İp hep havadan yere geliyor, “Dur, düşme, zıpla!” diye bağıyor içindeki biri.

Kim kartları açıyor, deste kimin elinden çıkıyor bilinmezken oyun da akıp gidiyor, nereye kim bilir? Sonuna şahit olamayacağımız düşüncesiyle insan yorulmadan ve usanmadan zıplamalı diye düşünüyorum. Bu oyunun ani olduğuna, içinde görüp geçirdiğimiz her şeyin ise pek fani olduğuna inanıyorum.

Keşke tüm oyunlar, bir kutunun içine tüm kahkahalarımızla sığıyor, piyonumuzu seçebileceğimiz gibi yapılandırılmış olsalardı diye iç çekerken de aklıma belki kendi elimdeki kahvenin elimi yaktığımı bile bile ona sıkıca sarılmamın nedeni geliyor: Bu koca oyun insanın doğumuyla süregelen, senelerle birlikte de kendini ifşa eden bir sırda, hayattı. Herkesin önüne açılan desteyle piyonunu seçmeden oynaması da cabası.

Ağustos Böceği ve Çınlayan Sorular Kışı

Selin Lara

Ağustos böceği, gününe on üzerinden kaç verirsin? Aklından bir sayı tuttum, bakalım bilebilecek misin? Bir çiçek olsan hangisi olurdu? Bir gün manolyalara dönüşsem beni hâlâ sever misin?

Saatlerin şimdi on iki dakika gerisinde kalmış zamanlarda doğanın nimetlerinden ağız dolusu ısırıklar almayı kendime görev edinmiştim. Sevgiyi, arının bir çiçeğin özünü rüyasında tüm detaylarıyla hatırlayacak kadar yakından tatması sanırdım. Bu nedenle çiçekler açtı mı altında yatılmamış ağaç, güneş parladı mı söylenmemiş türkü, yağmur damladı mı üstüne basılmamış yaprak, kar düştü mü içimde duyulmamış keder bırakmadım. Hatırlıyorum da o zamanlar doğayla bir oldum sanmıştım; sahi, beraberlik her neyse en beraber benmişim, bizmişiz sanmıştım. Tam o zamanlarda çıktı karşıma bizlerin hayal edemeyeceği bir kız. Gözleri yumuk yumuk, yanakları al, hatırası yeşildi. Yakından Athena, uzaktan daha bir bebektir. Dört mevsim gibi, başımın etrafında uçan gözü dönmüş talih kuşları gibi ters yüz etti beni. Yattığım

ağaçların ardını kolaçan etmediğim için mi, türkülerimin esas kızını çiçek özlerinde unuttuğum için mi onu daha önce bulamamıştım, anlamadım. Yine de her güzel ve merasimli (ve geçici) şey gibi görünürde gaipten gelmişti doğanın ilk ve tek rakibi. Yanıma sokuldu, dibimde bitti, filizlendi, omzuma yaslandı, arkadaşım oldu.

Ağustos böceği, bana bir masal anlat. En yakın arkadaşım ol. Aklına sahip çık. Ağustos böceği, sana bir bilmece sorayım mı? Sana bir kazak öreyim mi? Sana bir isim vereyim mi?

Mevsimin soğuk ve acımasızdan sıcak ve özlemliye döndüğü aylarda bataklıklar bile kurumuş gibi yapar, kendilerine bir çatı hayal eder ve yalnızlıklarına bir son dilerlerdi. Ben de beni ağustos böceği diye sahiplenen bu kıızı bana gönderen hangi tanrı, hangi tesadüf, hangi fizik yasası sorgulamadan onun beni kendi günlerine ilmek ilmek dokumasına izin verdim. Artık günlerim hava durumunun değil, onun kurmaca hikâyeleri ve küçük eğlenceleri yörüngesinde dö-

nüyordu. Beni gitmediği şehirlerdeki insanlara âşık ediyor, geçmez sandığım geçmiş kasımlara hayret ettiriyor, her günümüz için yeni bir özel gün uyduruyordu. Yağmurun altında yapraklarımı, güneşin altında türkülerimi görmezden geliyordu. Yalanlarına masal, sorularına oyun diyor ve ağzından çıkan her şeyi bana kendisi ezberlemem gereken kutsal bir şiirmiş gibi dinletiyordu.

Ağustos böceği, gideceksin biliyorum. Sıkılıyorsun, dinlemiyorsun, gözlerimin içine bakmıyorsun. Seni ağaçlar, arılar, çiçekler, karlı ve kahırlı kışlar bekliyor. Aklında yağmur bulutları var. Beni azat eder misin? Beni güldürür müsün? Benimle evlenir misin?

Günler biten yazın habercisi gibi kısıyor, dudaklarımıza yetişmeden parmaklarımızın arasından akıp gidiyordu. Onun yanındayken dakikalar gün sonlarına üstün gelse de soruları (ve yalanları) gittikçe zorlaşıyordu. Güneş battığında cümleleri ayrı bir güzelleşen ama dili ayrı bir hırçınlaşan sevgilim, güneşli günler bizi terk ederken sözcüklerini dilaltı alıyor ve benimle şifreler hâlinde konuşuyordu. Her masalını bir hıçkırıkla, her oyununu bir hesaplaşmayla noktalar olmuştu. Artık aklından tuttuğu sayı hep iki, kendine yakıştırdığı çiçek hep karanfil, şişenin ucundaki hüküm hep doğruluk, doğruluk, doğruluktu. Ama eylülün taze soğuğu buram buram burnunda tüten savruk bir ağustos böceği olarak cevaplarım tükeneli bir ömür dolusu kış geçmişti. Yazın ölüsüyle beraber gömülmek isteyen dostumu bataklıklara yem eden de benim kışları cevaplarımdan daha çok sahiplenmem oldu. Çifte uyku dileyen göğsüne bir karanfil taktım, doğruluk arayan kulağına cesaret fısıldadım ve un-

tulmaya mahkûm güzel yüzüne bakmadan, yanına uzanmadan onu bataklıkların kapısında bıraktım. Çiçekler, arılar ve gerçek sevgi (ve gerçek birlik ve gerçek beraberlik) yaklaşmakta olan karlı kışa gömülmeden doğaya geri koştum. Batmakta olan kızı, anıtı, sıcaklığı rüyamda görsem tanımazdım. Bana ait olmayan sorular ve hikâyeleri dillendirebilecek bir sesim vardı artık yine. Düşüncem yoktu. Kış uykumda sııttım.

Senden Bana Ne Kaldı Geriye

Banu Büyükmirza

Eve dönmek istemiyorum Cemil Abi. Hem de hiç! İnan bana bugün defalarca nefesimin kesilmesi, kalbimin göğüs kafesimden çıkarcasına atması pahasına denedim. Olmuyor! Şu köŐede sabahlasam? Zaten gözüme uyku da girmez. Sabahı beklerim, Aysel'i beklediğim gibi, onu beklediğimden habersiz...

İnsanın bu dünyadaki en büyük oyunu, kendineymiŐ Cemil Abi. Kendi gerçekliğini unutup bir hayal dünyasında yaşamak... Sonra bu kurguları, hayalleri bytmek... Oyun içinde oyun gibi bir Şey. Ben de öyle yaptım Cemil Abi. Bir ocuk oyununda sevdim ve bunu kendime gerçek yaptım. Misket oynarken de sevdim, beslenme antamdaki sandviçi paylaŐırken de niversite sınavına hazırlanırken de, ilk iÇime baŐlarken de sevdim, işten kovulurken de. Eve geç kaldığım da, Aysel merak eder diye bir türlü hareket etmeyen dolmuŐcuyla kavga ettim. Aysel, kahvenin yanında fıstıklı lokum sever diye her akşam lokum aldım. Oysa bilirsin, tatlıyla aram yoktur.

Bugün mer aradı, buluŐalım diye. Ne bileyim

daha yeni uyandığım dan mıdır, nedir? Hiç keyfim yoktu. Olacakları hissetmiŐ gibi gene kalbimde bir ağırlık... Biraz sızlandım mer'e. Dedim "Gelemem taa oralara! Otobsyd, dolmuŐuydu ekemem bu havada." Ama tanırsın mer'i, tatlı dillidir. Keyifsizliğine damla damla keyif katar. Anlayacağın Cemil Abi, kıramadım. Zaten ona da oldum olası hayır diyemedim. Çocukken de böyleydik. O haŐarıydı, ben sessiz ama bütün yaramazlıkların sebebi ben! Ee, ceza da kime verilir? Tabii ki bana! Neyse geçmiş gün geçmişte kalsın. Kadıköy'de yeni bir kafe açılmış, oraya gelebilir miymiŐim? Sesi de pek heyecanlı. Hemen çıkabilir miymiŐim? Ömer, beklemeyi sevmez. Dedim geç kalmayayım ama malum trafik, gene geç kaldım. Aysel'e koŐtuğum gibi koŐmadım tabii. Kadıköy' de pek bilmem, zor oldu bulmam. Yarım saat geç kaldım. Gene boynumdan tutup kızmasını, sitem etmesini bekledim ama bırak kızmayı âdeta mutluluktan yerinde duramıyor gibiydi. "Nerede kaldın oğlum?" derken bir zarf fırlattı. Öyle ani reflekslerim de yok-

tur benim. Zarf yere düştü. İkimizin de gözleri kocaman ama aynı duyguları hissetmediğimiz belli. Ben şaşkın, o heyecanlı... Ne diyebilirim ki Cemil Abi? Nasıl anlatabilirim? Kendi kara deliğimde, kendimi yok ediyordum gibi, bu dünyada hiçbir şeye tutunamayan ben, artık yerin bile çekiminde değilmişim gibi... Sonsuz bir boşlukta... Yaldızlı harflerle “Evleniyoruz” yazdırmışlar. *Nasıl da güzel bir davetiye. Sade ve şık. Tıpkı Aysel gibi.* “Bir şey demeyecek misin oğlum? Evleniyoruz!”

Cemil Abi, hayalleri çalmak da hırsızlıktan sayılmaz mı? Yok mudur cezası? Çocukluğumu, gençliğimi, yaşlılığımı, bütün varımı yoğumu, bu beyaz zarfa koymuşlar. Bir daha açılmamacasına mühürlemişler. Aysel ve Ömer, en mutlu günümüze bekleriz, demişler. Sonra ne mi oldu? Her zaman olan şeyler... En acılı gününde sahneye çıkan sanatçılar gibi içimdeki fırtınaları bastırıp en güzel oyunumu gene oynadım Cemil Abi. Bütün klişe iltifatları sıraladım. İşte zamanı gelmişti. Zaten çok yaklaşıyorlardı. Zaten Aysel’i çok seviyordu. Aysel de onu seviyordu. *Seviyor mu gerçekten? Benim Aysel’im, Ömer’i çok mu seviyordu? Ben hiçbir anımı onu düşünmeden geçirmezken o, Ömer’i mi seviyordu? Bana nasıl söylemezdi? Biz beşikten mezara kadar dost değil miydik?*

Sarıldık, kucaklaştık. Ömer önceden siparişleri vermiş. Kahveyi orta şekerli sevdiğimi bilir. İyidir Ömer. Tam bir dosttur. Önceden bilir ne istediğini ne hissettiğini. Elinden geldiğinden daha fazlasını yapmaya çalışır. Küçükken de böyleydi. İlkokulda teneffüs geldiği gibi dışarı koşardık. Ömer’in en sevdiği oyun olan “kahramancılığı” oynardık. O, her zaman-

ki gibi süper kahraman olurdu ben de alkışlayan... Gerçeklikle oyun oynamanın en kötü yanı ne biliyor musun, Cemil Abi? Bu oyuna ilk önce sen kanıyorsun. Büyüyor içinde hayallerin ve sen inanıyorsun. Bazısı sönüyor ama sen durmuyorsun. Durmadan yeni hayaller yeni gerçeklikler kazandırıyor oyununa ve hep inanıyorsun. Sonra bir gün bir oyunbozan seni bu sonsuz sarmaldan çekip çıkartıyor. Kızmaz olur muyum? Hem de nasıl... Ama çıkıp karşısına, şöyle dikilip ben de seviyorum diyemiyorum.

Ömer’in mutluluğu gözlerinden okunuyordu. Durmadan onu anlatıyor. Nasıl teklif etmeye karar verdiğini, onu nereye götürdüğünü, ilk önce hangi konuyu açtığını. Niye yalan söyleyeyim Cemil Abi, hiçbirini dinlemedim. Sadece Aysel’i düşündüm. Ne kadar heyecanlanmıştı, yüzüğü görünce. İlk önce kulakları sonra da yanakları kızarmıştı. Hem utanmış hem de sevinmiştir.

Ömer aniden sustu. Nerdeyse unutuyormuş. Aysel nikâh şahidi olmamı istiyormuş. Hem de çok... Bu kadarı da ağır değil mi Cemil Abi? Bu yükü taşıyabilmek için ne kadar kuvvet gerekiyor? Ben kendi ezikliğimin altında bir kez daha ezilirken açıklasın bakalım fizik kanunları. Tamam, elbette nikâh şahidi olurum, dedim. Ömer’in gözleri ışıldadı cevabımı duyunca. Nasıl mutlu görmeliydin. Gerçi biliyormuş zaten kabul edeceğimi. Bugüne kadar ne istediye yapmışım, hiçbir isteğini geri çevirmemişim, hep yanında olmuşum. Aynen öyle yaptım Cemil Abi.

Üç ay sonraymış düğünleri. Mayısta olsun, demiş Aysel. Baharda bir kır düğünü istemiş. O da hayır, di-

yememiş. Her şey onun istediği gibi en güzeli olsunmuş. Evet, en güzeli Aysel’in olsun. Gelinliklerin en beyazı, kır çiçeklerinin en güzelleri onun düğününde açsın. Bence de mayıs güzel bir ay. Ne yaz kadar sıcak ne de kış kadar soğuk dedim. Oysa benim için ne fark edecek? Ha bahar ha yaz... Kalbime uzun kışın ayazı vurmuş. Bir gün, benim hayat arkadaşım olma ihtimali yok olurken düğünden bana ne! İki çeyrek altın eşliğinde bir ömür boyu mutluluk dileyeceğim. Allah bir yastıkta kocatsın, diyeceğim. Ya ben ne olacağım Cemil Abi?

Musa Bey? Musa Bey? Beni duyabildiğinizi biliyorum. Şimdi gözlerinizi açıp bana bakmanızı istiyorum.

Cemil Abi? Bunlar da kim? Burası neresi?

Musa Bey, orda kimse yok. Bunlar hep zihninizin size oynadığı oyunlar. Yaklaşık 20 gündür buradasınız. Burası bir hastane. Biz de size yardımcı olmak için buradayız ama siz böyle ilaçları içmeyip yatağınızın altına saklarsanız olmaz. Çocuk oyuncuğu mı bu?

Bakın Musa Bey, kızınız Aysel sizi çok merak ediyor. Her gün ziyarete geliyor. Bari onun hatırı için tedaviyi kabul edin. Geçmişini geride bırakıp artık bugünde yaşamaya başlamanız lazım.

Nokta

Rengim Öztop

Oyuncakçı dünyası yeryüzü, herkes kendine oyuncak yapar; kimi oyunlar oynar, kimi oyuna tapar.

Toprağa eğiyor yüzünü; yeşiller içinde bir kemik, üzerinde altı nokta...

Sarıca, kımıltısız ağzının kenarları yarılmış; kan dolmuş, kan donmuş. Hafifçe bırakılacak top tıkırtısının yankısı öncesinde, gözlerinin şehlalığı bulaşıyor gök yeşili kâğıt destelerine ve destenin üzerinde birkaç dönem evvelin büyük, belki epey soylu, belki epey sanatkâr, belki epey cingöz, kırantalığı saçlarından olmasa da şakaklarından tahmin edilebilir bir adamın sol profili var. Elleri sırsıklam, terini toprak renkli kolçağına siliyor oturduğu iskemlenin. Kaygıdan dalmış olmalı ki kafası uzun yolda uyumaya çalışan bir insan gibi öne düşüyor, sonra gözlerin üzerinde olduğunu fark edip doğruluyor bir servinin gökle teması gibi. Ellerini kenetleyip yukarı esniyor.

Peşi sıra krupiyenin sesi geliyor, incelikli tavırlarıyla “oyun başlıyor.” Kadın, ahşap oyun masasının itina ile oyulmuş çukurundan metal topu alıyor, sağ

arka cebinden çıkardığı yarı nemli mendiliyle iyice siliyor, yetmiyor mendili kibarca sallayıp tekrar siliyor. Her şey tamam olunca yaklaşık beş santim yukarıdan topu çerçeve içine bırakıyor ve sanki tekerleğin başında güç uygulayacakmışa benzer bir hâle büründükten sonra sıkıca tekerleği kavlıyor. “Bahisler kapanıyor.” dediği anda sanki az önceki hoyratlığı görülmemişçesine yerini hanım hanımcık birine bırakıyor. Yüzünde bir müzenin masumiyeti, yanakları pembe ve ince bir bilek hareketiyle çerçeveyi çeviriyor.

Krupiyenin yanında, dikiliyor Meftun. Avurtları bir buz sarkıtı dayatılmış gibi titriyor, gözleri, uzun rallili bir tenis sayısını tribünün tam orta yerinden izler gibi topun bir sağına bir soluna savruluyor. Sanki topa odaklanabilse kendisi dahil, memlekette aç açıkta adam kalmayacağını, kızıl yaprakların bir kaleyi kuşatmışçasına çevrelediği yerde biten, çamuru dibe çökmüş bir su öbeğinin tadına bakınca apansız acı gelmeyeceğini umuyor. Oynadığı, bağlandığı, umudun bu kadar basitleşerek dibi gördüğü,

rulet üzerinde dönen topun yavaşladıkça cepte konuşlanacağı renk, tüm dünyevi meselelerin dermanı olacağını zannediyor. O budala işte son zamanlarda hakkında borç nedeniyle açılmış bilmem kaç davanın sonuçlanması için canını dişine takarak toparladığı parayı; şamdanları ondan daha körpe, insanları ondan daha hayvani, acımasızca paralar harcanarak her köşesi göz değdikçe daha da değerlenen şu oyun salonunda, dansöz gibi bir o yana bir bu yana sallanan bir metal yumruya adıyor. Şenlik dağılıyor bir acı yel kalıyor kapının dışında, dalgaların denizi dövdüğü sokakta.

Artık gemilerin yolcularını, yüklerini bırakıp da lostromoların günün son palamarlarını direklerle bağladığı bu akşamda, bahsettiğim adamlar misketten hafif ama ehemmiyeti hayatlarına denk bu yumru sebebiyle palamarları, üzüntüyle söylemek gerekiyor lakin, hayatlarına bağlıyorlar. Edepsiz, deli, keskin fırtına hangi bahtsız, hangi coşku hâlindeki savruğu yere yığacak, hayasızca tekmeleyecek, bir yetimin ilk göz ağrısı olan terkliği, tekliği, ona yaşatacak diye izleyenler, parmaklarını birbirine geçirerek “Bence o!” “Kesin şu kazanacak!” laflarıyla vakur ama çocuksu bir heyecanla iddialaşıyor, bekliyorlar. Vaziyetleri aynı fakat tercihleri farklı olan zavallıların biri, Mülayim, kafasından ihtimal temyiz dilekçesine ne yazacağını kurgularken öbürü, Meftun, oyunu kaybetmesi durumunda kalacak son 200'lüğüyle taksi ücretini ve haftalık çarşı giderini hesaplıyor, artan parayla da birkaç bira alabileceği aklına geliyor.

Sonunda yumru frene basmış, tak tuk sesleri kuşağımızda çınlayabilecek şekilde duyulmaya başlıyor.

Mülayim arkasını dönmüş, artık bakamayacak hâle geliyor fakat sütbeyaz gömleğinin yakasına dudaklarından bodur bir şelaleye benzer şekilde kanlar akıyor, yayılıyor. Top iyice yavaşlıyor, artık hadise bir film şeridi gibi seçilebiliyor, topun üzerinden sektirdiği renkler, cepler daha keskin, daha da belirginleşiyor. Öksürükler, ah vahlar ortasında siyah, kırmızı, siyah, siyah, kırmızı, yeşil, siyah, kırmızı. Ve 34 numara! Yaşının otuz dördüyle bağını kuruyor. Nedensiz dökülüyor içinden, “34 yaş insanın en olgun çağıdır, sonrasında çürümeye başlar.” Bunu bir yerde okumuştun, hatırlıyor durduk yere. Bunu bir yerde okumuştun hatırlıyor durduk yere. Ortalık mahşere dönüyor, paralar düşüyor, karışıyor. Solgun, şaşkın ve kanlı yüzü şansına hayatta bir kez daha gülüyor Mülayim'in. Fısıldayarak hezeyan etmeye başlıyor, “Mavi yaz akşamları, patikalarda dalgın gideceğim, sürtüne sürtüne buğdaylara. Ayaklarımda ıslaklığı küçük otların, yıkasın bırakacağım başımı rüzgâra! Kazandım, kazandım, ben kazandım, ben!..” Yalan da olsa dilinde yankı bulunuyor aynı kelime.

Meftun da incirleri ayağıyla ezermişçesine kaygan, dengesiz bir biçimde koşarak çıkış kapısına yöneliyor. Başı önünde, ağlamaklı, histerik bir titremeye şatafatlı vestiyerdeki paltoların arasından kendisinininkini arıyor. Bunca şeye karşın paltosunu buluyor ve çıkıyor ahşap cumbalı mavi konaktan. Sonbaharın hazırladığı sahne yerli yerinde. Gri sevimsiz bir duvarda, gitme sonbahar oluyorum, sonrası hiç... Dizesinin kırmızılığı meydan okuyor karanlığa. Ama tutamıyor kollarını. Deniz kokusunu dolduruyor ciğerlerine.

Derine daha derine, kıyıya vurana kadar derine...
Ardından üstünü örtüyorlar toprakla ve kemik buluyor toprakla içinde tek nokta...

Saklan, Kaç

Aylin Çakırkaya

Tak tak tak...

Bitmeyen karanlık boğucuydu. İki yanını kaplayan duvarlara çarpan ayak sesi önündeki hiçlikte yankılanıyordu. Koşmaya başlayalı ne kadar süre olmuştu bilmiyordu ancak bildiği tek şey devam etmesi gerektiğiydi. Arkasındaki gölgeler onu kovalıyor, önündekiler ise ondan kaçıyor. Gri duvarlarda kaçacak ya da saklanacak bir yer, bir girinti aradı. Soğuk, pürüzsüz duvarda en sonunda aradığını buldu. İçine girip saklandı.

Tak tak tak...

Ona ait olmayan ayak seslerini duydu. Göğsünün üzerine bir ağırlık çöktü. İçine yayılan soğukla beraber büzüştü. Ayakları bir ip yumağından farksız birbirine dolanmıştı. Sığ girintinin içinde olabildiğince küçülmeye çalıştı. Bulunmak istemiyordu. Bulunmalıydı. Ayak sesleri giderek yaklaştı.

“9... 10... Önüm, arkam, sağım, solum sobe!” diye haykırdı ebe.

Berber saklandığı arkadaşının kıkırdamasını duydu.

“Şşş! Başımızı derde sokma! Yakalanmak istemiyorum.” diye sinirle fısıldadı arkadaşına. Arkadaşı gözlerini devirdi.

“Aman, sen de çok sıkıcısın! Sanki kaybedince bütün dünya başına yıkılacak.” diyerek arkadaşını başka yere döndü. Tam o sırada gelen ebeyi fark ettiler. Arkadaşının aksine hemen çalılırları görüp içine saklandı. Arkadaşı onun kadar şanslı değildi.

“Eylül buldum seni!” diye bağırdı ebe ve hemen sobe duvarına geri koştu. “Sobe!”

Ve böylece oyundaki ilk sobe ilan edilmişti.

Saklandığı yerden etrafı izledi. Ayak sesleri artık iyice yaklaşmıştı. Karanlıktan bir başka insan silüeti çıktı. Gördüğü kişi, küçükken beraber oyun oynadıkları Eylül'dü.

“Komik değil gerçekten.” diye yalvarıyordu Eylül. “Ben oynamak istemiyorum. Lütfen bırakın artık evime gideyim.”

Sessiz ol! diye bağırarak istedi, seni bulmalarına izin verme!

“Eylül.”

Ama çok geçti. Hışırtılar kulağına ilişti. Göz açıp kapayınca kadar Eylül’ün bulunduğu yerde sadece kırmızıda yüzen bir çift ayakkabı kalmıştı.

“Sobe.”

İlk sobe ilan edilmişti.

Uzun bir zaman transa girmiş şekilde Eylül’ün yok olduğu yere ve ala bulanmış ayakkabılara baktı. Saklandığı yerden çıkamıyordu. Güvenli bir yerde değildi, farkındaydı ancak tüm vücudu korkudan buz tutmuştu. Artık yakalanırsa kaderinin ne olacağını biliyordu. Kendisine bunun olmasına izin veremezdi. İçine korku salan hışırtıların dinmesini bekledi, ardından saklandığı yerden fırladı ve kör bir şekilde koşmaya başladı.

Tap tap tap tap...

Eylül söylenerek sobeleme duvarının yanına geçti. Kısa süre içerisinde birkaç çocuk ona eşlik etti. Ebe gittikçe onun bulunduğu çalılara yaklaşıyordu. Eğer sobelenmek istemiyorsa yakında harekete geçmesi gerekiyordu. Ebenin biraz uzaklaşmasını bekledi. Aynı anda kendine saklanabilecek yeni bir yer arıyordu. En güvenilirini birkaç adım uzaklıktaki çardağın yanıydı. Ebenin yakında bir yerlerde olmadığından emin olduktan sonra oraya fırladı.

“Kim var orada?”

Ebe arkasını dönerken o çoktan çardağa varmıştı ve iki koltuğun arasına yerleşmişti. Ebe çalılarının içine bakmakla meşgulken nefesini topladı. Kazanmak istiyorsa daha dikkatli olması gerekiyordu.

Hışırtılar dindiği hızla tekrar başladı. Saklandığı yere son kez göz attı. Girişi çoktan kaplanmıştı. Ucuz

kurtulmuştu. Az önce olduğu gibi şans onu her zaman kurtarmayacaktı. Daha dikkatli olmalıydı. İleriye döndü. Devam etmesi gerekiyordu. Koşarken bir sürü farklı kırmızı birikintinin üzerinden geçti. Kiminde Eylül’de olduğu gibi ayakkabılar, kiminde üzerlerindeki kıyafetten bir parça, kimilerinde ise taktıkları bir aksesuar vardı. Hepsi ala bulanmıştı. Onlara bakarken içi burkuldu. Bu eşyalar Eylül’le aynı kaderi paylaşanlarındı. O, onlardan biri olmayacaktı.

Hızlandı.

“Ahmet. Sobe.”

“Deniz. Sobe.”

Kulaklarını tıkamak istiyordu. Ses susmuyordu ve hışırtıları her yerdedi. Arkasında, önünde, üstünde, altında, içinde... Derisine tırmanan karıncalar gibi, onları silkelemeye çalışsa da onlardan uzak olduğuna kendini ikna etse de içine sinen histen kurtulamıyordu. Nefret ediyordu. Ancak nefretinin yaktığı ateş, korkusunun getirdiği kar fırtınasının altında sönüyordu.

Tak tak tak...

Ayakkabı tabanı yerle her buluştuğunda bir yıldırım, bacaklarından yukarı çıkıyor, canını yakıyordu. Zorlukla aldığı her nefesle göğsündeki hayali ip giderek sıklaşıyordu. Artık ilerlemek bir işkenceden farksızdı. Kritik bir duruma ulaştığının farkındaydı. Ya duracaktı ve o hışırtıların bir ordu gibi üzerine inmesine izin verecekti ya da koşmaya devam edecekti ve en sonunda vücudunun çöküşüyle yakalanacaktı. İki durumda da kaderi aynı yere çıkıyordu. O bir avdı ve arkasındaki avcı onu ele geçirinceye kadar kovalayacaktı. Gözlerini yumdu ve durdu. Durduğu gibi

ayaklarının onu taşımayı bırakması bir oldu. Yere yığıldı.

Bir dakika... iki dakika... üç dakika...

Derin nefesler aldı. Yavaşça oksijenin akciğerlerini yakışını, yerin soğukluğunun teniyle olan temasını hissetti. Baştan aşağı titriyordu ama hayattaydı. Hışırtılar onu bulmamıştı. Yakalanmamıştı. Kasılan omuzları bir rahatlamayla düştü.

Nefes alıyordu. Hayattaydı.

Duvardaki sobeler artık iyice artmıştı. Büyük ihtimalle kendisi dışında herkes oradaydı. Tek kalmanın verdiği zevkle içi kıpır kıpırdı ancak o olduğu yerde sabit durmaya devam etti. Ebe, artık iyice sıkılmaya başlamıştı.

“Elma dersem çık, armut dersem çıkma!” diye bağırdı duvardakiler. Böylece artık oyunda sobelenmeyen son bir kişinin kaldığı anlaşılmıştı. Oyun, artık kişiseldi. Ebeye karşı o. Herkes kimin kazanacağını hevesle bekliyordu. Saklandığı yerden sobeleme duvarını daha iyi görebilmek için kafasını azıcık kaldırdı. Çok uzak değildi ancak... Çalıları ısrarla karıştıran ebeye baktı. Aralarında, mesafe avantajına sahip olan oydu. Ancak gene de ebe risk alınmayacak derecede hedefe yakındı. Ebenin uzaklaşması gerekiyordu.

Düştüğü yerden sürünerek ilerlemişti. Sırtını duvara dayamıştı, ayaklarını ovuyordu. Bir şekilde sığınak gibi olan bu duvarı bulmuştu. Karşı taraftan gelen biri olursa onu gizleyen taş örgüden başka bir şey görmezdi.

“Elma dersem çık, armut dersem çıkma.”

Gözleri yuvalarından neredeyse çıkacaktı. O monoton ses duyurusunu yapmıştı ve bu seferki duyuru-

su... Midesi burkuldu. İnanamıyordu, inanmak istemiyordu. Peki ya diğerleri... diğerleri...

Yana dönüp öğürdü.

Yalnız kalmıştı. Başlangıçtan bile daha yalnız. Bitmek bilmeyen koridorlarda insan olan ve yaşayan bir tek o kalmıştı. Hepsi yakalanmıştı. Biçimsiz hışırtılar bir kasırğa gibi onları alıp götürmüştü. Ellerine başını kavradı, parmakları tutunabildikleri tek şey olan saçlarına yapıştı.

Bu gerçek değil, bu gerçek olamaz... Saçlarını çekiyordu. Ses yalan söylüyordu. Onu korkutmak için, onu vazgeçirmek için. Herkes... herkes iyiydi. Kabus gibi olan oyun bittiğinde hepsi onu bekliyor olacaktı.

Beni kandıramazlar. Yalan söylüyorlar, diye tekrarlayıp durdu kafasında. Onlar adeletsizdi, onlara inanmak için bir nedeni yoktu. (Ancak içeriden biliyordu ki adaletsiz olmak yalancı oldukları anlamına gelmiyordu).

Oyunu bitirmem lazım, diye düşündü. Yavaşça dizlerinin üzerine oturacak şekilde döndü ve duvarın üzerinden karşı tarafa baktı. Aydınlatılmış bir oda onu karşıladı. Bir giriş ya da çıkış kapısı yoktu. Üç duvarla çevrili içinde hiçbir şey bulunmayan bir odaydı. Ancak ona dönük olan duvar farklıydı. Duvarın rengini, üzerindeki şekilleri çok iyi tanıyordu.

Sobeleme duvarının üstünü süsleyen aslanağzı çiçekleri onunla dalga geçiyorlardı. Rüzgârla masum masum sallanıyorlardı sanki hiç tehlike yokmuş gibi etrafta.

‘Gel,’ diyorlardı adeta. ‘Hadî gel, korkma. Burada

sana zarar verecek hiçbir şey yok.’ Ama ebe onlardan birkaç adım ötede pusuda bekliyordu. Güvenli değildi. En ufak bir yanlış adımıyla oyun bitecekti. Düşünmesi gerekiyordu.

Duvardaki aslanağzları onu tekrar görmekten hoşnutmuş sağa sola sallandı. Olduğu yere zımbalanmış hâlde izledi o çiçekleri. Aradan yıllar geçmişti ancak hiçbir şey değişmemişti. Gene o sarı duvar, gene o yalnızlık, o kazanma arzusu. Eğer şu anda o gündeyse o zaman ebe... Yandan hışırtılar yükselmeye başladı. Hemen duvarın arkasına gizlendi. Gözlerinin ucuyla odanın içine tekrar göz gezdirdi ve oradaydı. Çiçeklerin arasında şekilsiz bir karanlık duruyordu, etrafı izliyordu. Her an en ufak bir hareketle sıçramaya hazırdı. Avlayan ve avlanan oyunu başlamıştı.

Eli o sırada bir şeye çarptı. Bakışlarını oraya çevirdiğinde elinin yanında bir taş buldu. Taşı kavramasıyla kafasında çoktan yeni bir plan oluşmuştu. Kafasını çevirip tekrar ebeye baktı. Olduğu yerdeydi. Elindeki taşa baktı. Nefesini verdi ve sonra olanca gücüyle taşı fırlattı.

Taş ağaca çarptı.

Çıkan sesle ebenin ona koşması bir oldu.

Eğer gerçekten o güne döndüysem, diye düşündü umutla ve elini yerde gezdirdi. Tam o sırada eli bir şeye çarptı. Gözlerini yumup taşı kavradı ve odanın en uzak köşesine fırlattı.

“Elma!”

Ebe ağaçlara ulaştığı an saklandığı yerden fırladı ve duvara doğru koşmaya başladı.

Son kalan gücüyle yerden destek alarak ayağa kalktı. Kasları ona durması için yalvarıyordu, dinlen-

memiş ciğerleri ateş basmış gibi yanıyordu.

“Hayır!” Ebenin sesi yankılandı.

Çok yaklaşmıştı. Sadece biraz daha.

Hayatında hiç olmadığı kadar hızlı koşuyordu. Vücuduna biraz daha dayanması için yalvarıyordu.

Artık bir adım ötesinde olan duvara uzandı.

Bütün görüş alanını kaplayan aslanağzlarına uzandı.

Bileğini bir şey kavradı ve çekti. Düşüyordu.

Hayatında daha önce hiç hissetmediği bir katı karanlık, somutlaşmış hiçlik, bileğini kavradı ve çekti. Dünya ters dönüyordu.

“Ece!” diye bağırdı ebe. Vücudunu düzeltemiyordu, düşüyordu ve kontrolü kaybetmişti. Ebenin elinin so-beleme duvarına değmesini çaresiz gözlerle izledi.

“Sobe!”

Düşerken iki ayağının üzerinden duran hiçliğin duvara dokunmasını izledi. Karanlığın içinde iki kırmızı nokta onu izliyordu ve ağız diyebileceği şey açıldı, uzadı... Uzadı... Siyahlığın içindeki gülümsemede onu, sivri ala bulanmış dişler ve aralarına kaçmış et parçaları karşıladı. Kafasının yere çarpmasıyla ceset gibi yere yığıldı.

“Ece!” dedi karanlık. Sesi neşeyle boyanmıştı. Kafasının arkası sıcaktı. “Sobe.”

“Benim adım Ece değil.”

Etraf yavaşça kararmaya başlamıştı.

“Çanak çömlek patladı!” duyduğu son şeydi. Karanlığın içinde boğuldu.

.

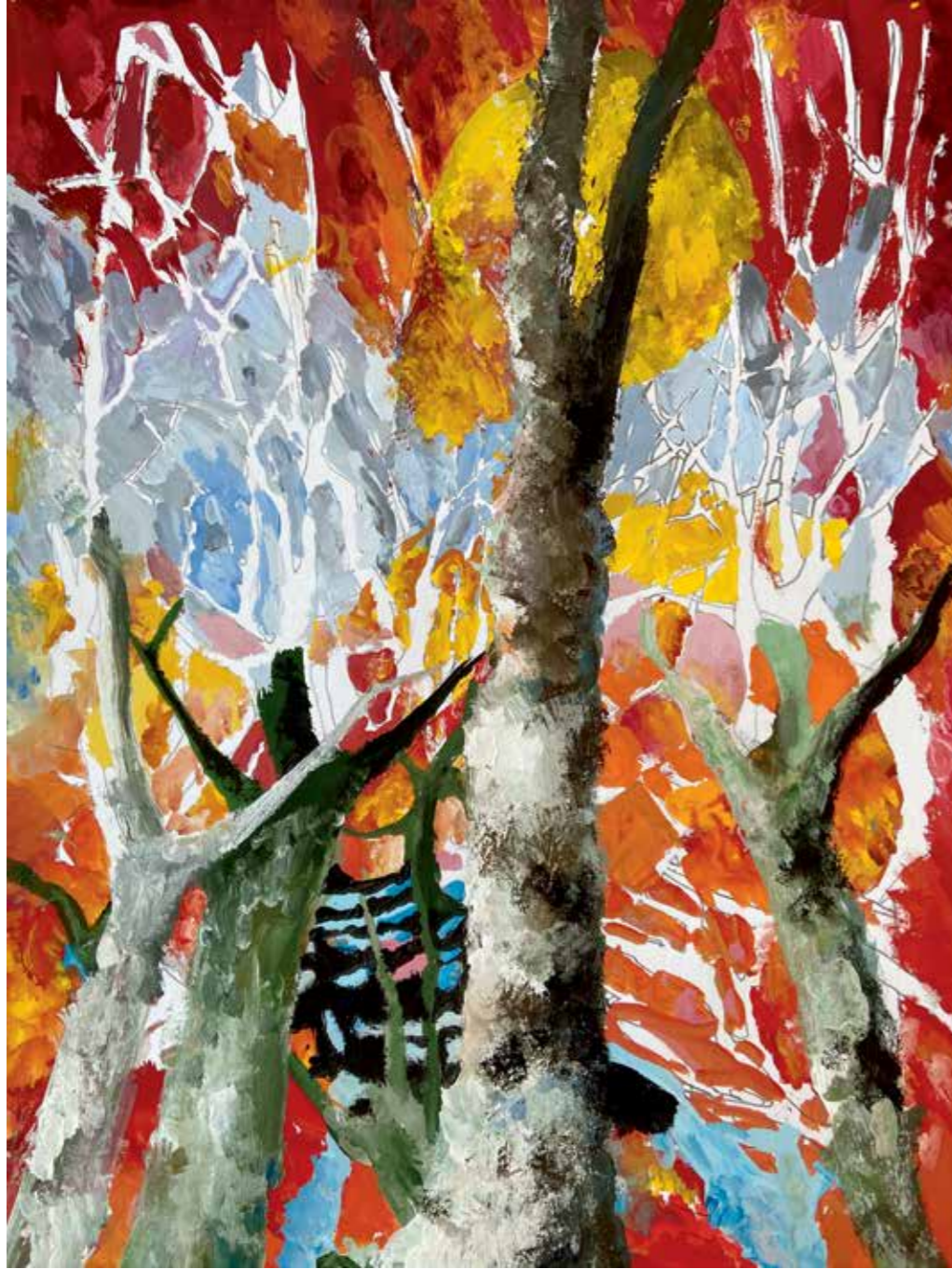
.

.

Tak tak tak...

Bitmeyen karanlık boğucuydu. İki yanını kaplayan duvarlara çarpan ayak sesi önündeki hiçlikte yankılanıyordu. Koşmaya başlayalı ne kadar süre olmuştu bilmiyordu...

Güneş

Barış İnandıoğlu

Güneş üşüyordu. Hava bir 15 Eylül gününe göre fazla keskindi. Gökyüzü griydi. Yoğun bulutlar etrafın aydınlanmasına inatla engel oluyordu. Soba yanalı birkaç saat olmasına ve odanın içinin sahiden ısınmasına rağmen Güneş'in içi hâlâ buz gibiydi. Biraz sonra farkına varmadan uykuya daldı. Özenle kalemle çizilmiş gibi duran, ince ama belirgin yüz hatları gevşedi, dişlerini sıkması belirli bir müddet durdu. Mutfaktan gelen kendine has bir koku yüzünü okşadı. Yumuşak ama baharatlı... Güneş bu tanıdık kokunun ona ne anımsattığını anlamaya çalıştı. Derin nefeslerle onu içine çekti. Adeta nefesini geri vermek istemedi. O kokuya hep sahip çıkmak, onunla bir olmak istedi. O kokuyla yaşamak istedi. Sadece birkaç saniyede nabızı gitgide arttı. Kapkara gözlerinin içinde kaybolan gözbebekleri büyüdü. Kalbinin sesini duydu. Kokunun yüreğinde hissettirdiği duygulara odaklandı. Güven, özlem, sevgi... Az da sürse üşümeyi, soğukluğu unuttu. İç bir hoş bir buruk oldu. Aklına çocukluğu özellikle de annesi geldi.

Daha tam anlam veremedi gözleri doldu. Ardından Güneş sonunda o özel kokuyu hatırladı: Tarçın. Aslında insanın belirli organlar sayesinde algıladığı, somut tarçın kokusundan çok Güneş'i onu götürdüğü huzurlu zaman dilimini hatırlamak etkilemişti. Annesinin sevgisini hatırlamak etkilemişti mesela. Ona sarıldığında, tarçın kokusunu aldığında sakinleştiğini hatırlamak etkilemişti. Annesinin ölümü Güneş'i derinden etkilemişti. En değer verdiği kişi hayatından tam olarak bir yıl önce bugün ayrılmıştı. Aniden.

Evden çıkmaya karar verdi. Yavaş ama emin adımlarla yürüyordu. Soluk gökyüzündeki bulutlar ağlamaya başlamıştı. Kestane koyusu saçları ıslandı. Bir anlığına durup yukarıya baktı, gri. Derin bir nefes aldı. Ciğerlerini doldurduğu tarçın kokusu hâlâ burnunun dibindeydi. Eskiden annesiyle her hafta gittikleri kafede iki kişilik bir masaya oturdu. Buraya gelmeyeli uzun zaman olmuştu. Bazı yerler belirli kişilerle anlam kazanıyor diye düşünürdü

kendi kendine. Bir umut içini ısıtmak için tarçınlı salep söyledi. Günler boyu içinde yaşamaya dahi izin vermediği duygular günün önemiyle kendini göstermeye yavaş yavaş başlıyordu. Gür, ince telli saçlarını parmakları arasında gezdirdi. Salebini içerken etrafındakileri özenle inceledi. Dekoratif sebeplerle her masaya konulan belki de hiçbir müşteri tarafından okunmamış kitaplar yıpranmıştı. Bu kafeye, bu masaya oturdukları ilk günden itibaren değişmeyen tek şey masadaki menünün yanında duran satranç kitabının varlığıydı. Düşünceleri, ilişkileri, çevresi kısacası hayatı değişmişti. O satranç kitabı aynıydı. Evet, kitap eskimişti hatta kapağı tozluysa. Kitabı çocukken eline aldığındaki yeni kitap kokusunun verdiği hazdan eser kalmamıştı. Annesi Güneş'e ilk bu oyunun nasıl oynandığından bahsetmişti. Günler geçtikçe sırasıyla kitabın sayfalarından satranç hakkında yeni şeyler öğrenmişlerdi. Zamanla her taşı, her açılışı, her matı göstermişti ona. Güneş'e 64 kareden oluşan bir tahtada doğru hamleleri doğru zamanda yapınca oyunun kazanılacağını öğrenmek iyi gelmişti. Oyunun kontrolünün onda olduğunu düşününce güvenli hissedirdi. Her taşın gidebileceği belirli pozisyonlar, her tarafın hamle yapabileceği belirli bir sıra vardı. Mantıklı oynarsan üzülmezdin. İstemsizce hayatın hangi bölümünde yersiz bir hamle yapılmış olabileceğini düşünmeye başladı. Hayatın satrançtaki gibi sınırları çizili değildi. Ne kuralları belirliydi ne de renkleri. Ne kime karşı oynadığın ne de kuralları belliydi. Kurallarını bilmediği, bilmek için çok genç olduğu bir oyunu nasıl oynardı insan?

Gözünü kitaptan aldığında saat tam olarak beş olmuştu. Doğaya baktı. Hava aydınlanmıştı. Siyahın,

beyazın yerini canlı renkler almıştı. Hayat canlanmıştı. Tarçınlı salebinin son yudumunu aldığında gözünü yumdu. Annesini düşündü. Annesiyle satrancı keşfettiği gibi hayatı keşfetmeyi düşündü. İçi ısındı.

Boş Tabak

Selin Lara

Saat dördü otuz yedi geçiyor. Horoz kafasını iki kere aşağı atıyor. Çoktan yola çıkmış olmalı.

Balkonun köşesine oturmuş onu beklerken kulaklarım tıkalıydı. Akşama doğru gün, doygun bir sessizliğin içine batmış gibiydi. “Sabah dokuz”un sırtlarına bindirdiği iş yumağının tokadından baygın düşmüş yorgun insanların ağızları dilsiz olurdu. Akşama doğru sokakta, rıhtımın yanında yürüyenler omuzları hafif düşük bir şekilde sürüklenirlerdi. Saat, yolları döven topuklu ayakkabıların ve bastığı yeri ezip geçen botların çıkardığı tok darbelerin saatiydi. Uzaklardan gelen korna sesleri, denize atılmış taşın etrafında büyüyen çemberler gibi yavaşça yok olup martı bağırtılarına karışıyorlardı. Martılar, şehrin ayağındaki sahil kenarında çığırarak volta atarlardı saat beşe çalarken.

Rıhtım, martı seslerinden kurtulamazdı. İşten çıkanlarla kalabalıklaşır, kalabalıklaştıkça canlanırdı. Güneşin anaç bir hali olurdu akşamüzerleri. Hafifçe esmeye başlayan rüzgâr insanın içini titretirken

ceketini çocuğuna veren bir anne gibi görünür; kızılığ, yorgunluktan kan çanağına dönmüş gözlere kayardı. Saatler süren gün batımı, rengi koyulaştıkça özenle boyanmış bir tabloya dönerdi sanki. Binaların ağzını sıkıştırdığı sokaktan, kısılmış gözlerden bakar gibi sızardı tablo.

Dar sokağın iki tarafında sıralanmış, boyaları dökülen küçük balkonlardan biriydi oturduğum. Duvarların dışından patlak vermiş ufak çıkıntı gibiydiler. Karşılıklı asılmış aynalar misali birbirinin aynısı balkonlar. Aynı paslı demir korkuluklar; aynı renkte, çatlak mermerler döşenmiş kenarlarına. Kendi balkonumdakiler yıllar önce dökülmeye başladığında bantla yapıştırmıştım hepsini. Zamanla yavaş yavaş kendini bırakıyorlardı. Ben ise elimdeki bantlarla düşenleri tutmaya çalışıyordum. Düşmesini istemiyorsam ben de düşmüyorlar gibi davranırdım. Yıllarca böyle geçti, her şeyi kendim düzelttim. Olmuyorsa oldurttum. Boya badanası yıpranmış, onlarca yılın anısını belli eden çatlaklardı sokağı bu kadar

dar ve sıkıcı gösteren. Ben de onu görmemeyi öğrendim. Rihtımın yukarısında kalan evim, kızılılıkta boğulan denize doğru tepeden bakar, onun gelişini beklerken bu tabloya daldım. Artık akşamüzerleri balkonda oturup dar ağızlı sokağı izliyordum. Saat beşe, aşağı yukarı beşe geliyorken...

Çok alıştım beklemeye son zamanlarda. Beklemenin oyuncu bir tarafını hissediyorum üzerimde. Dalıp giderken aklımda dönenlere sahip çıkmadığımdan ya da zihnimi düşüncelerin dizginlenemeyen özgürlüğünde serbest bırakabildiğimden bu kadar hoşlanıyorum. Belki de her şeyden öte, ben sadece beklediğim şeyi seviyorum.

Birini beklemek güzel hissettirir insana. Eve gelince önüne terliğini koymak, sevdiği yemeği pişirip karşılıklı oturmak... On dakika geç geldiğinde nerede kaldığını sormak için hafifçe gıdıklanan midenle telefona uzanmak. Ben de onu böyle bekliyorum. Sahi, yola çıkmış mıdır ki?

Ellerimle masadan destek alarak kalktım sandalyemden. Bacaklarım açılarak yavaşça kendine geliyordu. Yaşlanmak, diye sızlandım içten içe. Kabul etmek yaşlandığını, yıllarca yüzüne söylenen yalanın birden suratına çarpılması gibi. Tokadın geldiğini görüp de tutamamaya, kaçmak için suratını çevirmeye benziyordu. Ölmeyecekmişsin gibi girdiğin hırslar ve asla bu hayatı terk etmeyecekmişsin gibi yaptığın fedakârlıklar. Kimse de uyarmamış beni, meğerse hep yalan söylenmiş yüzüme. Uyarmasını da bekleyebilir misin kimseden, orası ayrı. Ben hâlâ bile bile yalan söylüyorum kendime.

Beklediğinde saatlerle daha yakın oluyor insan.

Akrep yelkovana tur bindirdikçe hayat olduğu kadar ağır görünmüyor. Eğip bükme gerekse de o ağırlığı hafifletmek, kil çamuruyla oynamaya benziyor. Çocukken boynuna astığın kemer ve giydiğin beyaz gömlekle doktor oluvermişsin gibi basitleşiyor dünya.

Her şeyi çocuklaştırabiliyorum artık. Sokağa bakkardan kenarda duran çöp kutusundaki iki dondurma paketini gördüğümde gerçekleştirmemiş bir iddiayı hayal edebiliyorum. İki çocuğun heyecanla girdikleri yarış üzerine kısa boylu olanın uzunun gerisinde kalıp bakkaldan elinde iki dondurmaya döndüğünü görüyorum. Sahiden kimin attığını bilmiyorum ama oraya baktıkça iki çocuğun hikâyesinin daha gerçek olduğuna inanıyorum.

Oysa neredeyse başka kimse kalmadı sokakta. Ne apartmanımda ne de önümdeki kaldırımda. Balkonunda oturan bir ben vardım, horozlu saatin başı sürekli benim balkonumda oynardı. Geçen mevsimlerle, zamanla bina da iyice küçüldü. Küçüldü, küçüldü ufacak oldu. Ben de ufaldım. Yaş aldıkça içime kapandım, kendimle yaşamaya başladım.

Yaşlandıkça telefonda daha az konuşuyor insanlar, son sözlerim hep “Allah’a emanet ol’ diyerek sonlanıyor, hemen vedalaşıyorum insanlarla. Zaman benden giderken ben, kendi kendimle daha çok eğleniyorum. Oturup onu beklemekten başka bir şey yapmıyordum. Saat beşi mi gösterdi, yayılan topuk seslerini duymayı beklerdim. Sahiden, yine mi geçecek kalacaktı?

Horozlu saat, dördü kırk bir geçtiğini söylüyor. Taburemi yavaşça ittirerek göz atıyorum son kez

masaya. Mekanik horoz kımıldıyor, düzgün çalışmıyor. Kafasını sürekli aşağı atıyor.

Balkondan çıkıp mutfağa geçerken pişmiş nohutun kokusu çarptı yüzüme. Nemli ağır koku, baştan aşağı bütün odayı kaplamıştı. İçeri girdiğim gibi yarılmış duvara dönmüş çatlak cildime yavaşça geldiğini hissettim. Güveçte etli nohut ne de güzel gider şimdi! Nohutu bu kadar sevdiğimi bilmezdim önceden. Ta ki geçenlerde onun sevdiğini öğrenene kadar. “Anne, bir nohutlu pilav yap da yiyelim. Canım çekti bak şimdi!” İlk kez duymuştum böyle bir isteğini. Daha önce de hiç yapmamıştım, olsa da yemememiştım. Daha sık pişirmeye başladım artık bu yüzden. Yanına tereyağlı pilav da yapıyorum. Tuzunu çok koymuyorum ama etli nohudun salçası onu dengeler. Öyle severiz biz. Yani, söylemedi ama sever herhalde.

Her gün saat beşte. Sakince köşeyi döner, sokağa girip topuklarını yere vura vura yaklaşır apartmana. Üstünde sabah ütlediğim lacivert takım elbisesi, hafif düşük omuzlarıyla kapının önüne doğru yürür; zile basar. Sabahtan akşama değin oturduğu koltukta ara vermeksizin çalışmasından gözleri kızarsa da yüzünden gülümseme eksik olmadan girmezdi eve. Yanağına nazikçe bir öpücük kondurur; ceketini alırım, asarım hemen. Ben sofrayı kurmuş olurum gelmeden. Balkona geçer onu beklerim. Sonra o da gelir. Oturur. Tam karşıma.

Bir şekilde sığarız o küçücük balkona. Ben sevdiği yalnızca bir yemeği biliyorum. Her şeyi yer o. Sordum oysaki ne istersin diye geçen gün. Yorgunluktan dilsiz kalmış gibiydi. Her zaman önce hızla birkaç

kaşık atardı ağzına, karnını doyurmadan çok konuşmazdı o. Sahiden, yine geçecek kalmasa bari.

Ocağın kenarına yaklaşır yemeğin kapağını açtığımda yüzüme belli belirsiz yerleşen tebessüm, gün sonunda yorgun oğlanla karşılıklı yemek yiyecek olmamın sevinci; kamburlaşmış vücudumda çocuk ruhumu daha da sıkıştırıyordu. Şu önümdeki daracık sokakta koşturan çocuklara kendimi benzeterek eğleniyordum. Zaman geçtikçe insan ne de yalancı oluyordu!

Kulaklarım hala tıkalıydı. Yarım saat olacaktı balkonda oturalı. Hâlâ akşamın peltek gürültüsü dinmemişti. Uzaklardan gelen boğuk seslere eşlik ediyordu, masanın ilerisine ittirdiğim kaşıkların çıkarıldığı metal sesleri. Yalnızca benim değil, karşımdaki balkonda da akşam yemeği kuruluyordu. Tam karşıma konulmuş iki tabak ve daracık balkona sıkıştırılan küçük bir masa. Kafamı kaldırdığımda sofrayı hazırlayan komşumla göz göze geldim, tebessüm ettik birbirimize. Masasında tabaklar ve nihalede güveç duruyordu. Benim boş tabaklarımla karşı karşıyaydı.

Mutfağım küçük bir yerdir benim. Çok insan ağır-lamam. Ağır-layacak yer de yoktur içeride; dört tabure, ince uzun altı kişilik masa. Bu masaya en çok karşı komşum eşlik eder. Bu sokağa geldi geleli sık sık uğrar yanıma, ben de hemen balkona alırım onu. Tabureyi çeker, benim gibi yavaş yavaş çöker yerine. Onunla konuşmak pek zevklidir. O anlatır, ben dinlerim. Çay bardaklarını önümüze çeker, birkaç parça atıştırılacak koyduğum tabaklarımızla kendimizden bahsederiz. Kendisinden bahseder, nereden geldiği-

ni anlatır. Benim karşı komşunun anlatacağı çok şey vardır her zaman, benim de karşısına geçip dinleyeceğim şeyler.

Komşu kapardı kâsesini, zilimi çalardı. Sohbeti pek sarardı kendisinin, saatlerce konuşurduk. “Ankara’dan çıktık geldik işte. Bizimki burada daha iyi bir iş bulmuş.” diye başlamıştı anlatmaya ilk geldiğinde. Dinledikçe yirmi yıldır aynı evde durmanın, bantladığım mermerin yavaşça döküldüğünü görmek tuhaf hissettiriyordu. Aynı filmi tekrar tekrar izlemiş veya güvende hissettiren daracak bir kafeste zamanla boğuluyormuşsun gibi.

“İşini o kadar seviyor ki durmadan çalışıyor, bir şey de diyemiyorum. Bir de takımlarına çok özen gösteriyor bizimki. Her gün ütülüyorum hepsini.” Çayından bir yudum alıp ara veriyordu. “Her gün beşte geliyor. Aşağı yukarı, on dakika geç ya da erken. Giriyor hemen eve, bir görersen nasıl yorulmuş! Gözler kan çanağı, ah kuzum önüne bir de her koyduğumu yer!” Önündeki kuru pastadan minik bir ısırık aldı. “Geçenlerde sordum, ne istersin diye. ‘Anne bir etli nohut yap da yiyelim. Canım çekti!’ dedi. Çok şaşırdım vallahi. Ben de dedim yapayım, güzelce yesin. Geç gelmeseydi...”

Sahi, ben onun adını bile bilmiyordum.

Köşe başında hafifçe topuk sesleri duyuldu. Yavaş adımlarla yalpalayarak girdi sokağa kırmızıya batmış sokağa. Ütülenmiş lacivert takım elbisesiyle dökülen binaların arasında sakince yürüdü. Gözüm hafifçe düşmüş omuzlarıyla yürüyen bedeni takip etti. Arkasına kızıllığı almış, sakince yürüyordu. Dar sokağın içinden balkonun önüne geldi. Derin bir ne-

fes alıp sırtını bana döndü. Ve karşı apartmana doğru yürüyüp zile bastı. Demir kapının açılma sesi duyuldu. Ve apartmanın içinde gözden kayboldu.

Kendimi kandırmayı severim. İnsan eğilip bükmeli gerçekleri. Tıpkı çocukken yaptığın gibi. Küçük pembe yalanlarla boyama defterini boyarcasına oylanman gerekiyor. Eğleniyordum ben de bu şekilde. Bu yaşa gelmişken, kaybedeceğimi kaybetmişken...

Tabağıma doldurduğum nohutla oturdum balkona. Tam önümde duran doldurulmamış diğer tabakla. Kafamı kaldırıp karşıma baktım. Balkonun kapısı açıldı, komşum çıktı balkona. Hemen arkasından da iş kıyafetleri değişmiş genç adam. Sakince hiç mimik oynatmadan yerleşti yerine. Sokağa bakacak şekilde oturdu. Tam karşıma.

Hızla kaşık kaşık attı ağzına etli nohudu. Konuşmuyorlardı, açtı çünkü. Dilsizdi şu an, biliyordum. Önümde pilav üzeri etli nohutla dururken kulağım açılmıştı. Masadaki boş tabak öylece dururken kızılığın altındaki balkonda yalnız değildim. Bütün gün beklemiştim. Horozlu saat sekizi geçtiğini söylüyor, bu dar sokak da kafamı kaldırdığımda gördüğüm yüzle o kadar yaşlı durmuyor artık.

İnsan oyun oynasa ya kendisiyle. İçi boş fincandan içtiğin kahveyi şapırdatmak gibi. O kahve değerse eline, derini yakacakmış gibi. Ben de tabağımdaki nohudu yerim. Dünyanın en lezzetli yemeğini yermiş gibi. Boş tabak sanki nohutla doldurulmuş gibi. Karşımdaki boş tabakla evcilik oynar gibi.

Bantları sökülen balkonumda yalnız değilmişim gibi.

Seyirci, Alkış

Ela Elif Efe

Musluktan akan soğuk su Ayça'yı saçlarından aşağı çekiyordu. Suyun elleri başının her tarafına dokunuyor, tutuyor, itiyor kakıyor, bırak! Bırak. Başını sudan kaldırıp aynaya, yüzüne baktı. Hayır, hayır olamaz!

Ayça önlüğünü giydi. Sağ elindeki kırmızı bilekliği düzeltti. Sarı boyalı saçları, sabah sürdüğü kırmızı ruj yerindeydi. Düzgündü. Pastaneyi açması gerekiyordu. Derin bir iç çekiş ardından kulaklıklarını taktı.

Önden yaylılar, orkestrası çalışıyordu. Karnındaki boşluğun "gurgur!" sesi arka planda kalmıştı.

Telefon kamerasını açtı, kendine çevirdi. Oyun başlayacaktı yakında. Güldü, gülüşünün yüzünde yarattığı kıvrımlara baktı, saydı, yine saydı yine döndü, yine baktı. Orkestrası çalışıyordu. Perde açılmadan çıkması gerekiyordu. Banyonun kapısının açılmasıyla sahnesine çıktı.

Adımlarının sesleri ritmik, melodik, kulağında şingirdayan müzikle uyumluydu. Hayır, kulağındaki müzik değil, orkestranın müziği. Orkestra ona müzik

çalışıyordu. Işıklar açık, etrafta dönüyordu.

Pastane ufak bir işletmeydi. Ayça'nın arkasında, dimdik ve gülererek durduğu kasa, yanında müşterilerin seçmesi için pastalar dizilmişti. Çilekli pasta, çikolatalı pasta, muzlu çikolatalı pasta...370, 384, 576... Ayak sesleri duydu. Davullar çalmaya başladı. Birinci Fasil.

Bir müşteri girdi içeri. Dan! Yeni bir spot ışığı düştü sahneye, yeni karakteri tanıtmak için. Kırmızı palto-su, mavi çantası vardı. Zevksiz kadıymış. Mizansen-ciyle konuşması gerekiyordu. Sahnenin üstünde her şey mükemmel olmalıydı. Seyircinin memnuniyeti en önemli hedefti. Pastalara bakarken yana dönmesiyle beli açıldı. *Beli inceymiş. Acaba günde kaç kalori yiyor?* Boğazından yukarı bir tırtıl tırmandı, sormak istiyordu, yutkundu.

"Nasıl yardımcı olabilirim hanımefendi?"

Gözünü çayrılardan çimenlerden gezdire gezdire baktı pasta vitrinine, "Ben şu çilekliden alayım." *Dilim başı 876 demek. Keşke ben de 876 yiyip böyle güzel*

kalabilsem. Herhalde başkasına alıyordur, kendisine olamaz.

Pastayı hazırlarken üflemeliler bir kreşendoya bindi ve ağzından bir kelebek kaçtı: “Çok güzel-siniz hanımefendi, egzersiz rutininiz nedir?” Tırtılı yuttuğunu sanmıştı. Meğerse...

Kadın güldü, “Çok teşekkürler, yok ben sabahları yürüyorum evet...”

Açıklayamadığı bir hiddet yükseldi. Nasıl olur da onun bunca emeğine rağmen beli ince olan karşısındaki daha kurallı cümlelerin “k”sini bilmeyen embesildi? Çelloların aşağılara, kemanların ses tırmalayıcı tizliklere çıkmasına rağmen yüzündeki tebessümü düşürmedi ağzından. Seyirciye bir bakış attı, emindi onlar da görüyordu karşındakinin sefil hâlini... Yine de onun vücuduna sahip olmayı arzu etmekten kendini alıkoyamıyordu Ayça.

Kadının pastayı alıp gidişiyile başka bir müşteri girdi. İkinci fasıl. Seyirciye bir mola vereyediniz ya! Orta yaşlarında bir kadındı, yaşlıydı ama teni öyle pürüzsüzdü ki... Elini tutan ufak bir çocuk... Vitrinin önüne geldi.

Gözünün altındaki torbalar olmasa, yirmilerinde sanacaktı Ayça, kadını. Çocuk pastalara göz gezdirirken annesi şapkasını çıkardı. Saçları meltemde sallanan yapraklar gibi dağıldı. Ne kadar da düzenli, parlaktı. Emindi Ayça—çok emindi—eğer elini uzatıp ellese saçından iki santim yağ çıkardı ama kadının açık renkli saç o kadar saf, o kadar pürüzsüz... Seyirci bu karakteri ondan daha çok beğenecekti. Çocuk vişneli çikolatalı pastadan rica etti. Pembe paketi pastanın üstüne katlarken müzisyenlerden birinin

enstrümanını düşürüşünü duydu.

Elleri donakaldı. Çocuk da, annesi de bakışlarını birbirlerinden Ayça’ya yöneltmişti çünkü ikisi de hâlâ Ayça’nın kulaklarını çınlatan guruldama sesini duymuştu. *Olamaz, herkes bana bakıyor. Çocuk bana bakıyor. Kadın bana bakıyor. Seyirci bana bakıyor.*

Elinin çabukluğunu arttırıp pastanın paketlenmesini tamamladı. Kredi kartı makinesinin verdiği hatayla uğraşamayıp, “Bu size bizden olsun, sonra ödersiniz,” diyerek kesip attı. Hanımefendi şaşkın bir ifadeyle, az bir şey de korkudan göz kaçırarak,—kesin yine aşırı kaçırdığı makyajlı suratının altında gere gere açtığı tebessüm göze batıyordu, çocuğunu da tutup dükkânından çıktı. İyi, çıksın.

Hoş kokulu kadınlar... Güzel kokulu kadınlar... Ter kokuyordu. Umurunda değildi. Seyircinin orada olduğunu biliyordu ama umurunda değildi. Kendini tutamıyordu. Elleri zincirlerini kırmış—hayır hayır, daha ileri bir şey—bir cin tarafından ele geçirilmiş-çesine harekete geçmişti. Vitrindeki pastalara çatal bıçağa dahi gerek duymadan saldırdı. *Bu ne vahşet!* Vişneli çikolatalı, muzlu çikolatalı, beyaz çikolatalı—hem de bol kremalı, kremasının üstüne karamel soslu, vanilya, portakal, dilim başı 457, 366, çileğin etrafındaki jelatinin yanaklarına vura vura erimesi, ah, elmalı, 976, cevizlisi, 674, 374, 3483, 2 1 2 4 123 , 324 3 5...

Hayvan! Hayvan oğlu obez hayvan! *Ayıyım ben, dedi yenilgiyle, oysaki ne iyi gidiyordum... üçüncü günümüdü bu.* Önlüğünün her tarafı leke olmuştu. Yerlerdeki pasta kalıntılarına basa basa çıktı kasanın arkasından. Dükkânı kapattı, arka odaya, banyoya gitti.

Kulaklıklarını kekler ve kremalar arasında bir yerde unutmuştu. Dünyası kararırılmış, sessizleşmişti.

Beyninin sisi içinde yürüdü, aynayı buldu. Lavaboda, mermerde, ellerinde, çataklar vardı. Kirliydi. Suyu açtı. Yamuk akan suyun sesinde rahatlık bulmaya çalıştı.

Musluktan akan soğuk su Ayça’yı saçlarından aşağı çekiyordu. Suyun elleri başının her tarafına dokunuyor, tutuyor, itiyor kakıyor, bırak! Bırak. Başını sudan kaldırıp aynaya, yüzüne baktı. Hayır, hayır olamaz! Burnu fazla büyük, gözleri fazla küçük ve ayırık. Hayır, hayır gözleri maviydi onun, lens takmazdı, doğaldı. Çenesinin altındaki et parçasıyla oynadı. Çok şişman suratım. Çok iğrenç. Yüzünün üstündeki her çıkıntı birer Vesuvius Dağı, her girinti birer obruktu. Toprağı çorak, verimsiz bir çöldü o.

Çıkaracaktı her şeyi. Bütün günahlarından arınacaktı. Gerçek bir kadın gibi olmalıydı. Hoş kokulu, güzel kokulu kadınlar... En azından buna o karar veriyordu. Seyirci arka odayı göremezdi. *Seyirci beni burada göremez.*

Arkasını dönüp klozetin önüne doğru diz çöktü. Dizleri onun gibi kirli olan yerlere sürünmeye yabancı değildi. İğneler girdi dizlerine. Sağ elindeki kırmızı bilekliği sola geçirdi, cebinden çıkardığı lastik tokayla biçimsiz saçını topladı. Saman gibi battı, iğne gibi battı saçları kafa derisine. Gözleri yorgun, bulutlu, azimli, yağmurlu—GÜM: şimşeklerle bir damla yaş kirpiklerinden süzüldü. Sisli beyni ona ayın müzikleri çalıyordu. *Aferin Ayça! Tanrılarına çok iyi hizmet ediyorsun. Afrodit, fedakârlık yapmayanları sevmez...* Kollarını sıvadı, kara mürekkeple adının

yazdığı isim etiketi yerinden çıktı, düştü. Yakasını açtı. Makyajı artık toptan dağılmıştı. Akan burnu beraberinde rujunu getirmiş, suratını dağıtmıştı. Klozet suyunun yeşilimsi suyundaki yansımada dahi belli oluyordu.

Zıpkın gibi attı iki parmağını içeri. Küçük dilini buldu, oynadı, çekti, işkence etti. Geliyordu. Öğürdü, tıkindı, öğürdü ve çıkmaya başladı. İlk elmalı cevizliyi kasmaya başladı. Midesi kasılıyor, acısından ne yapacağını şaşırıyordu. Elleriyle zar zor tutunuyor, başının klozetin üstüne çekiyordu. Tekrar kasıldı. Mide asidinin kokusu burnunu, ağzını, tüm yüzünü yakıyordu. Vişneli geldi, çikolata kokusu alıyordu. Sindirilmemiş portakal parçaları, çilek parçaları yüzüyordu önünde, düşman kuvvetlerinin fırtına gemileri gibi inatçı ve rahatsız edici. Daha da attı elini içeriye, daha da tırmandı içeri, tırtılların yuvasına indi. Kasılmaldan midesi ağrıyordu. Bozuk bir pompa gibi çalışıyordu vücudu. Burnundan inmeye başladı vanilya ve asit. Nefes alamıyordu. Sümkürdü günahlarını. Yanıyordu boğazı asitten. Yine soktu elini, çekti, öksürdü, kan. Sisli gözleri her tarafta kan görüyordu. Boğazını yara bere etmişti, kanıyordu. Fırtına gemilerinin üstüne kan, kalorilerinin üstüne kan, glikozun üstüne kiraz gibi hemoglobinler düştü. Ağzında sızlama vardı—dili? Yok hayır, dişleri sızlıyordu. Ağrılık olmuştu. Nefes nefese kalmıştı.

Domuzum ben, Ayça değilim.

Seyirci, alkış.

Kulübede Şah Mat

Nehir Münipoğlu

Bir ayçiçeği tarlasına daldı. Fakat sarışın çiçekler onu umursamadı. Hepsi güneşin verdiği konserde dans ediyordu. Parlak ışığın güzelliğine öyle kapılmışlardı ki onları evde vereceği ballı süt partisine davet edecek çocuğu fark etmediler. Rüzgâr bir o tarafa bir bu tarafa esiyor, ebelemece oynamak istiyordu. Ama çocuk onu yanlış anlamış, dalga geçtiğini sanmıştı. Boynu ayçiçekleri gibi bükük, geldiği yere geri döndü. Adımlarını öyle isteksiz atıyordu ki ayakta sürünüyor gibiydi.

Kocaman bir arazinin ortasındaki eski ev yeşilliğin arasında oldukça merak uyandırıcıydı. Fakat içerisi buzdolabı gibiydi. Açıp açıp baktığınız fakat içinde sizi heyecanlandıran farklı tatlar bulamadığınız bir hayal kırıklığı. Evde keşfetmediği bir yer vardı aslında. Ancak oraya girebilmek için “gerçekten sıkılmak” gerekiyordu.

Avluda biraz oyalandı. Okuldan arkadaşlarıyla gölde eğlendiği, limonata içerek çizgi film izlediği hayaller kafasında mavi bulutlar gibi süzülüyordu. Yaz ta-

tillerinde tek yaptığı sıkıcı halasıyla bu kasvetli evde tıklıp kalmaktı. Babasının işi yüzünden onu bu açık kapılı hapisaneye bırakmasını kabullenemiyordu.

Daha önce denemediği bir şey bulmalıydı. Gerçekten dikkate değer, eğlenceli bir uğraş. Nereye gitmesi gerektiğini biliyordu. Korku tam kolunu yakalayıp onu durduracakken o öyle bir fırladı ki merdivenlerden yukarı, tutmak imkânsızdı.

Her zaman odasına gitmek için sağa döndüğü yolu arkasında bırakıp karanlık köşeye ilerledi. Yukarı doğru kıvrılan merdiven hiç de davetkâr değildi. Tersine kalın bir fisiltıyla “git buradan.” diyordu ona. Çocuk onu umursamadı. Altında ısırap çeken merdivenin çığlıklarını umursamadığı gibi... Çatı katına gelmişti.

Dar pencerelerin izin verdiği kadar içeri sızıyordu güneş ışığı. Gözleri sımsıkı kapalıydı çekingen kutuların. Burada gözleri açık durabilmek için ancak cesur bir çizgi roman karakteri olmak gerekirdi. Çocuk da kendini onlardan biri gibi hissediyordu. Romannın

sonlarında, aradığı hazineye çok yakın olan küstah bir korsandı o artık. Tek dilediği romanın mutlu sonla bitmesiydi. Bir de yazarının canavarlar konusunda çok yaratıcı olmaması.

Korkuyu kapının arkasında bırakıp geldiği bu yerde her birinin içinde bambaşka hazineler bulabileceği kutular etrafı sarmıştı. Nereden başlaması gerektiğini çözmek bile bu hazine avı macerasının büyük bir parçası olmuş, epey bir zamanını almıştı. Ortadan başlamaya karar verdi. Köşelerde üst üste yığılmış kutular gözünü korkutmuştu çünkü. Hem ortadaki kutunun üzerinde dinlenen güneş onu daha bir dikkat çekici kılıyordu.

Kutular iple bağlandığından düğümleri nasıl çözeceğini bulması gerekti. Karmakarışık, kendi içinde defalarca kıvrılan koca düğümü açmak için ipin ucunu çekmek yetiyordu. Bu kadar basit olmasına çok şaşırdı fakat üzerinde fazla düşünmedi. Kutunun içinden çıkabilecek onlarca şey ile o kadar doluydu ki aklı. İlk birkaç kutuda eski kıyafetlerden başka bir şey yoktu. Arkada duran açılmamış kutuların gizemli kokusu önemli bir şey bulacağına olan inancını arttırıyordu. Parmakları ipleri çözmeye çalışmaktan düğüm olurken, dikkatini çekmeyen her şeyi etrafa saçıyordu. Azar işitmek istemiyorsa burayı kendisinin toplaması gerektiğini unutmaya çalıştı. Can sıkıntısı her an geri dönebilirdi. Tek düşünebildiği kapalı kutuların içinde bekleyen sürprizlerdi.

Saatler geçmiş, güneş ışıkları evlerine dönmüştü. Son birkaç kutu kalmıştı. Onları açmaya isteksizdi. Nasıl olurdu da bu kadar kutu arasından güzel bir şey çıkmazdı? Son kutulara bakmaya gerek yoktu. Bir

şey çıkacak olsa şu ana kadar bulurdu zaten. Derin bir iç çekerek karanlık merdivenlere ilerledi. Korku geri gelmişti. Hem de daha güçlüydü. Karanlığın da etkisiyle çocuğun karşısında koyu bir silüete dönüşmüştü bu fırtınalı duygu. Hâlbuki kapıdan çıkan ince bir gıcırta veya sessiz bir örümceğin örüp unuttuğu bir ağdı korktuğu. Hiç de heybetli, çekinilesi şeyler değildi bunlar, bir yetişkin için elbette. Henüz çok da korkunç şeylere tanık olmayan bir minik buna katılmazdı.

Öfkelenmişti. O kadar vaktini harcadıktan sonra küçük de olsa bir şeyler bulabileceğini sanmıştı. Tam çıkacakken yerde bulduğu eski bir tarağı fırlattı duvara. Sonra bir ses duydu. Tok bir ses. Neydi ona tarak fırlattığı için böylesine sert cevap veren şey? İçinde sönen alev kıvılcımlanırken odanın köşesine neredeyse uçtu.

Üzerinde siyah beyaz kareler olan sıradan bir tahtaydı sadece. Bu onu daha da hiddetlendirdi. Tahtaya ayağıyla sertçe vurdu. Yine beklemediği bir cevap geldi. Tıkırtılar. Bir tahta parçası nasıl böyle bir ses çıkarabilirdi? Eğilip incelemeye başladı. Tahta ikiye katlanmıştı. Bir kutu gibiydi. Aradığını bulmuştu. Günün son ışıkları da evi terk ederken tahta elinde kapının ardında onu bekliyor olabilecek canavarları umursamadan aşağı koştu. Mutfaktan feneri alıp dışarı çıktı. Çitlerin üzerinden atlayıp yeni keşfettiği yıkık kulübeye ulaştı. Tepeleri görünmeyen dev ağaçların arasında olmasına rağmen kendini buradan korkmadığına inandırmıştı. Hem feneri vardı, ışık onu korurdu. Bunun gerçek bir macera olmasını istiyorsa tahtayı odasına götüremezdi. O da burayı seç-

mişti. Havanın kararması her şeye daha da mistik bir hava veriyordu. Hem bir yaz gecesi ne kadar korkunç olabilirdi ki?

Feneri ışık gözünü almayacak şekilde duvara dönük yere bıraktı. Tahtayı tam ortaya koyup başına oturdu, içini yavaşça açmayı düşündüğünde bir an duraksadı. Devasa bir böcek sürüsü fırlayabilirdi içeriden. Pandora'nın kutusunun hikâyesini dinleyeli çok olmamıştı, tam da açarken aklına geldi. Bilinmez korkunç kötülüğü dışarı salmamalıydı.

Bir hışırtı duydu. Karanlığın dokunuşuyla bin kollu canavarlara dönen ağaçları uykusundan uyandırmıştı. Ağaçlar onu nazıkçe uyarmışlardı fakat o öyle bir kaçtı ki ne tahtayı ne de feneri almak aklına geldi.

Evi, alt kattaki pencereden gelen ışığı takip ederek bulabildi. Kendini nefes nefese içeri atıp kapıyı sınıksız kapattı. İçeriden televizyon sesleri geliyordu. Halası duymamıştı sesini. Odasına çıktığını sanmış olmalıydı. Yaşadığı korku onu yormuştu, halasına görünmeden odasına gitti. Yarın sabah yapacaklarını düşünerek uykuya daldı.

Ertesi gün kahvaltı etmek istemediğini söyleyince halası ona çok sinirlenmiş, dakikalarca söylenip durmuştu. Anlaşılan evden yine gizlice çıkması gerekiyordu. Bu konuda çok deneyimli olduğu için bir arı gibi süzüldü salonun penceresinden. Hava güneşli, çiçekler mutluymuştu. Fakat o hiç etrafına bakmadan doğruca kulübeye yürüdü. İçeri girdiğinde karşısındaki manzara onu çok şaşırttı. Hatta biraz da korkuttu. Tahtanın üzerindeki taşlar ikişer sıra halinde dizilmişlerdi. Aklına bunun nasıl olabileceğiyle ilgili birçok şey geliyordu. Geceleri oyun oynayan yaratık-

lar mı vardı ormanda? Yoksa bu tahta sihirli miydi? Belki de tavan arası perileri tahtayı büyülemişti. Ya da lânetlemişti.

En sonunda kendini bunu yapanın gece ormanlarda dolaşan yalnız bir palyaço olduğuna inandırdı. Bu fikir korkutucu değildi. Oturup tahtayı incelemeye başladı. İki sıra taş bir ucunda, iki sıra diğer ucundaydı. Ön sıradaki taşlar küçük ve birbirinin aynısıydı. Beyaz renkli olanlardan biri iki kare önde duruyordu. Palyaçonun hatasına gülüp taşı olması gereken yere koydu. Arka sıradaki taşlar daha farklıydı. Ortadaki iki büyük taşın yerini de karıştırmıştı palyaço. Onları da düzeltti. Başında uzun bir süre oturdu. Daha sonra tahtayı kaldırıp tüm taşları yere yuvarladı. Kendi kendine oynamaya başladı. Beyaz taşları beyaz karelere, siyahları siyaha koydu. Kendine şövalye bir taş seçip diğerlerini devirdi. Daha sonra tüm beyaz taşları tek bir siyahla savaştırdı. Taşları yan koyup yuvarladı, yarışı kazanan taşı en ortaya koydu; diğer taşları etrafına daire oluşturacak şekilde koyup onu tebrik ettirdi. Saatlerce oynadıktan sonra midesinden gelen sesler ona yemek yemesi gerektiğini hatırlattı. Taşları uslu durmaları konusunda tembihleyip kulübeden çıktı.

Kapıdan çıkar çıkmaz cılız bir çığılıkla irkilip içeri geri girdi. Karşısına çıkan korkunç bir yaratık değildi. Sadece hiç beklemediği bir anda orada olması korkunç kılmişti onu. Sıcak gözlerle bakan yaşlı bir adamdı kulübenin çıkışında gördüğü. Adam onu korkutmak istemediğini açıkça belli eder gibi baktı. Çocuk onu tanımıyordu fakat ilk defa görmediğini biliyordu bu sürpriz misafiri. Civarda yaşayan biri

olmalıydı. Aklındaki düşünceler yağmur damlalarına dönüşüp onu ıslatmıştı. Yaşlı adamın ışıklı sesi kafasındaki sağanağı dindirmeye yetti:

- Seni korkutmak istemedim, habersiz geldim kusura bakma. Buranın yeni bir ev sahibi olduğunu tahmin etmeliydim dünden sonra. Acaba misafirin olabilir miyim?

Çocuk şaşırıldı. Bu kulübe kendisinin miydi? Öyle olduğunu söylemişti yaşlı adam. Göğsü kabardı, hemen ev sahibi rolüne büründü:

-Ben oyun oynuyordum.

-Satranç oynamayı biliyor musun?

-Satranç ne?

-Satranç. Şuradaki tahtayla oynanıyor. İki kişilik bir oyun. Öğretmemi ister misin?

Ne diyeceğini bilemedi. Utanıyordu. Aslında içinden evet demek geliyordu ama bu adamı tanımıyordu. Halası gelip görse çok kızardı. Tam da bu yüzden kelimeler ağzından dökülüyordu:

-İsterim. Dün birisi taşları dizmişti. Ama ben bozdum.

-Nasıl dizdiğini hatırlıyor musun taşları?

-Bilmem.

Adam gülümseyerek yere oturdu. Güneşten kurtulunca şapkasını çıkarıp anıların tekrar canlanmasına izin verdi:

“Sıcak esinti omuzlarında, küçük torun ve dede bir işe girişmişlerdi. Uzun, şekilli tahtaları dik tutma işi toruna; onları birbirine tutturma işi dedeye düşmüştü. Kocaman evleri olmasına rağmen bu toz topraklı ormanın içindeki eğri kulübe ikisine de daha çekici geliyordu. Akşama doğru küçük inşaatı bitirmişler,

ertesi gün tekrar gelmek üzere bebek kulübeyi bir muşambayla kundaklayıp eve dönmüşlerdi.”

Küçükken kendisine tıpkı şimdi onun yaptığı gibi satrancı öğretene çocuk ruhlu dedesini hatırlayarak tebessüm etti. Uzun süre oturdular, sohbet ede ede satranç oynadılar. Daha doğrusu yaşlı adam oynadı, çocuk onu güldüren sorular sorup durdu.

“Torun sabırsızdı. Geçenlerde dedesine eski bir dostundan el yapımı bir satranç hediye gelmişti. İlk gördüğünde çok heyecanlanmış, kasabada heyecanla izlediği satranç maçları gelmişti aklına. Dedesini ona öğreteceğine dair söz verene kadar bırakmamış, adamcağızı boğucu yaz gününden daha çok bunaltmıştı. Hava hafif serinlemeye başladığında satrancı, feneri almış; kulübeye kapanmışlardı. Gece oradan dönerlerken iki küçük çocuğun kahkahaları duyulmuştu. Torunun ve çocuk ruhlu dedenin kıkırtılarından başka bir şey değildi duyulan.”

Hava kararmaya başlayana kadar kulübeden gelen sesler durmadı. Cırcır böcekleri ötmeye başlayıp da onları eve çağırana kadar farkına varmadılar saatin. Son hamleyle doğrularak küçüklüğüne verdiği sözü tutmanın; birisine satranç öğretmenin gururuyla ağır ağır evine gitmişti ihtiyar. Açlığa dayanamayan minik ise koşarak eve varmış, aceleyle karnını doyummuştu. Ertesi sabah kapısının önüne bırakılacak hediyeden habersiz uykuya dalmış, rüyasında bir sürü çocuğa dönüşen satranç taşlarıyla oyunlar oynamıştı. Uyanıldığında kapısını seneler önce bir dedenin torununa hediye ettiği güzel bir satranç tahtası çalacak, kendisinin en yakın arkadaşı olacaktı.

Şişedeki Güneş

Duru Battal

Saat 6.30. Yatak odası.

Alarmanın sesini duyduğu anda programlanmış elini komodinin üstüne attı. Körlemesine, elinin tersiyle alarmı susturdu. Çıt çıkmayan kısacık dakikalar geldi geçti. Düşmüş omuzlarını kaldırmaya hiç ilişmeden yatakta doğruldu. Gözleri, soğuk halının üstündeki çıplak ayaklarına dikilmişti; ardında hiçbir düşünce zerresi olmadan.

Deriini bir off çekerek kendini sıcak yataktan sıyırdı. Banyoya yollandı. İzlediği dizilerdeki gibi gözlerini, alnını kaşımıyordu. Ayılmaya bir yardımcı mı yoktu ne onların? Başındaki kuşlar günaydın dercesine başlamışlardı ötmeye. Kuş dediğime bakmayın, kaba mahluklar bunlar. İnsankakan demek lazım bu gümbürtülere.

Lekeli aynasının karşısında dişlerini fırçalarken gözlerini açmıştı. Eğer hafta içi işlerini bitirirse, hafta sonu eve iş getirmese, evdeki işlerini de halledibilirse, bir de sonradan işi çıkmazsa pazar günü kendi rızasıyla kalkabilirdi. Kafasında işlerini topladı, ya-

pacaklarını senaryosuna da eklemeliydi ki zamanını iyi yönetebilsin.

Saat 6.45.

Banyodaki işlerini bitirip hızlıca üstüne kostümünü-hafta sonu ütlediği beyaz gömleği, renksiz bir ceket ve dizlerinin altına gelen eteği-geçirdi. Aynasının karşısına geçip makyajına başladı. Aslında ne kadar nefret ederdi gözlerinin altına sürdüğü şu çamurdan. Yaptığı işe sigortalı palyaçoluk derdi. Yine geldi aklına, gözlerini kısmadan hafifçe sırttı. Her sabah uyan, yüzünü boya, süslü cümlelerle millete bir şeyler satmaya çalış, kandır, bunu yaparken de aman ha sırtıtmayı unutma, eve gel, makyajını çıkar, uyu.

Saat 6.55.

Çocuğun da uyandığından emin olup mutfaktaki ilaç dolabını açtı. Damla izleri olan pencereden dışarı, aya bakarken bir yandan da D vitaminini içti. Ee oyunun saatleri ona göre belirlenmişti. Mesain güneşten önce başlar, sonra da ihtiyacın olduğu için el mahkum, şişeledikleri güneşi satın alırsın. Çocuğu

gelince ona da bir tane içirdi, asansörle otoparka indiler.

Saat 7.40.

Pastaneden simit, poğaça alındı. Yol boyu uyuklayan çocuk okula bırakıldı, işe gitmek için yola konuldu. Işıktaki dururken etrafına bir bakış attı. Egzoz dumanı öksüren yüzlerce çil yavrusu bir o yola bir bu yola sapıyordu.

Saat 7.58.

Şirketin otoparkına arabasını bırakıp yerini kafasına iyice yazdıktan sonra -Yeşil B 47 olmalıydı-asansörle yukarı çıktı. Ofisine geçmeden önce çay ocağına uğrayıp çay aldı.

“Günaydın abi.”

“Günaydınlar.”

“Nasılsın? Evdekiler nasıllar?”

“İyiyiz hamdolsun. Bir sıkıntımız yok.”

“Sevindim. Kolay gelsin.”

“Sağ olun.”

Saat 8.03.

Çayını aldıktan sonra masasına oturdu. Bugün oynayacaklarına göz atmak için dijital senaryosunu açtı.

Marketing Uzmanı:

Günlük ekip toplantısı.

Benchmarking, çıktılar yarın sabah toplantıda paylaşılacak.

Sponsor ile toplantı.

Promosyon ürün toplantısı.

Kadın:

Yeni çıkan kapatıcı indirimde. İş çıkışı alışveriş

merkezine git. Gitmişken topuklu ayakkabı da bak.

Bu aralar biraz kilo aldın, hafta sonu spora başlıyorsun. Tayt ve atlet almayı unutma.

Bugün kocan mesaiye kalmıyor. Yeni lingerie bak.

Anne:

Çocuğu okuldan al.

Güzel bir yemek yap, mutfağı toparla.

Bugün kocan mesaiye kalmıyor. Takım elbiseler kuru temizlemeye gidecek.

Temizliğe yardımcı kadın için Serap ile konuş.

Bir an önce başlasa iyi olacaktı. Benchmarking’i bugün içinde bitirebilirse diğer işlerini de salı ve çarşambaya kaydırabilirdi.

Saat 10.00.

“Ceylin, naber? Ay ne zamandır görüşemiyoruz kız seninle”

“A selam. İyiyim sen nasılsın Serap?”

“İyiyim ben de. Gel iki dakika kahve içelim aşağı inip. Acil bir işin yok di mi?”

Bir an duraksadı. Aslında şu benchmarking’i bitirse iyi olacaktı. Ama zaten yardımcı kadın için konuşmak istiyordu Serap’la. Serap şirketin halkla ilişkiler eki-bindendi. Aynı üniversitede okumuşlardı ama burada tanışmışlardı. Büyük bir evi vardı, kocası da çevresi geniş avukatlardan. Serap bu kadardı kafasında. Temizlik için danışmaya yetmişti.

“Yok yok sonra hallederim. İçelim tabii çok iyi olur.”

Saat. 10.05

Aldılar kahvelerini, oturdular sandalyeye. Pek adeti değildir Serap’ın onunla sohbet etmek. Bakalım

ne çıkacak altından.

“Eee nasıl gidiyor hayat Ceylin?”

“Nasıl olsun. Çalışıyorum işte.”

“Ay al benden de o kadar. Valla zor yetişiyorum her şeye. Geçen gün Ayten’le de konuştuk çocukları okuldan aldıktan sonra. Hepimiz aynıyız. Ferhat’a da dedim bir tatil bak internetten. Kış tatilinde nefes alalım azıcık. Geçen sene...”

Başını eğmiş elindeki nescafe kupasıyla oynuyordu. Minik bir balon tepedeki florasan ışığı renklere kırmıştı. Her şeyden bir haber dolanıyordu kahvenin içinde. Süzülüyordu, nerede süzüldüğünü bilmeden. Uzmanlar çok zararlı diyorlardı bu hızlı kahvelere, Türk kahvesi iyiymiş. En son ne zaman Türk kahvesi içmişti hatırlamıyordu. En son ne zaman keyif kahvesi içmişti, onu da hatırlamıyordu. Lisede okuduğu bir şiir geldi hatırına birden.

Tenha bir eylül bahçesinde

Bir bardak konyak, kitap ve kahve

Otururken dalmış kendi kendime,

Güz rüzgarı geçiyor kitabımın içinden

Ot kokan nefesiyle.

Konyak, kitap ve kahve... Okulda okuduğu kitaplarda hep bir konyak lafı geçerdi ama o hiç içmemişti. Oldum olası merak etmişti tadını.

Tenha bir eylül bahçesi. Tanımıyordu bu cümlelerin getirdiği duyguyu. Tenhalık... Bahçe... Eylülü biliyordu. Okullar açılıyordu eylülde. Alışveriş demektir, çocuğu hazırlamak, onun heyecanı ile kendi hayatına da heyecan katmak...

“Asıl ben sana şeyi soracaktım aşkım ya. Bizim kızı piyanoya yazdırmak istiyoruz. Senin oğlan da çok yetenekli maşallah, biliyorsundur diye sana soralım dedik.”

Pek adeti değildir Serap’ın onunla sohbet etmek. Bu çıkacakmış altından.

“Biz gittiğimiz piyano kursundan memnunuz. Öğretmeni çok iyi, ilgili de.”

“Fiyatı nasıl? Ay çok da işleri var bu çocukların. Para yetiştiremeyeceğiz artık”

Bir kahkaha patlattı Serap. Halbuki gülünecek bir şey de yoktu.

“İyi iyi. O da uygun merak etme. Atarım iletişim bilgisini ve adresini. Konuşursunuz. Ben de sana eve yardımcı aldığın bir kadın var mı diye soracaktım. Malum yetişemiyorum.”

“Ay güzelim ben de öyleyim ne sanıyorsun. Var tabii çok da memnunum. Hiç sorun çıkarmadı bana bugüne kadar. Ben de sana hemen atayım numarasını.”

“Çok sağ ol.”

Saat 10.15.

Serap ayağa kalktı.

“Rica ederim canım. Hadi”

Muck.

“Çok sağ ol sen de. Atarsın bana numarayı”

Muck.

“Ay açmayalım arayı. Mutlaka görüşelim arada da sen bana gel, kahve içelim demeye. Kahve olmasa zaten uyuyacağım masa başında.”

Serap yine kahkaha attı.

Saat 13.00 Toplantı.

“Aslına bakarsanız benim de bir önerim var.”

“Buyrun Ceylin Hanım”

“Biliyorsunuz son zamanlarda hızlı tüketimle doğaya çok yüklendik. Buraya listelediğim pek çok ünlü marka da hem üretimlerinde hem de reklamlarında eco-friendly bakış açısına sıkça yer veriyorlar. Biz de soruna en yakın şirketlerden biriyiz. Ne de olsa ağaç kesip tuvalet kağıdı yapıyoruz. Eğer biz de reklamlarımızda buna yer verirsek, örneğin TEMA’yla anlaşıp her 10 pakette 10 ağaç dikiyoruz gibi bir kampanya başlatırsak müşterinin gözünde daha prestijli bir konuma gelip satışlarımızı artırabiliriz.”

“Bunu yaparken kazandıklarımızı kullanacağız, doğru anlıyorum değil mi?”

“Elbette ama bu miktarın hem çevre için hem de müşteri gözünde-”

“Benim de bir fikrim var efendim. Yaptığım benchmarklara göre promosyon veren markaların satışlarında %13’lük bir artış olmuş. Çayır Makarnaları ile güzel bir iş birliği yapabileceğimizi düşünüyorum.”

“İyi de tuvalet kağıdı ile makarn-”

“Aslında Mert Bey haklı Ceylin Hanım. Bu bizim için daha kârlı olur. Halkta da makarnaya büyük talep var biliyorsunuz. Bizim gibi bir şirketin büyük düşünmeye ihtiyacı var.”

Saat 19.53.

Çocuk okuldan alındı, indirim kaçmadı, koca karşılandı, takım elbiseler kuru temizlemeye verildi, yemek yapıldı... Maaile oturdular televizyon karşısına, ellerinde tabak, tabakta soslu tavuk ve pilav. Haber saatiydi şimdi.

D. ilinde ödeyemedikleri fatura yüzünden elektrikleri kesilen aile 2 yaşındaki bebeklerini kaybetti. Acılı

baba-

Tık.

Saldırgan koca boşanma davası açan karısını-

Tık.

Mide ilacı kısır mı ya-

Tık.

Köpeğe-

Tık.

Neyse ki şimdi dizi başlayacaktı.

Saat 00.07

Geçmişti yine aynasının karşısına. Bu sefer bir garip hissediyordu kendine bakarken. Göz altlarını temizlerken bir yandan da üniversitesini düşünüyordu. Bir belgesel izleyip girdiği fakülteden tuvalet kağıdı reklamı yapan biri olarak çıkmıştı. Bir an için yatakta horuldayan kocasının yansımaya takıldı gözleri. Kombinın ısı da düşmüştü galiba, içi üşüyordu.

Komik hissediyordu kendini, biraz da kendine yabancı. Küçükken ne diye can atmıştı ki büyümeye? Evcilik sanmıştı hayatı. Yine oyun oynayacağını ama rolünü, kim olacağını kendi seçmeyeceğini, bu sefer annesinin değil kendi malzemeleriyle yüzünü boyayacağını, her nasılsın sorusuna *nolsun hep aynı, biraz yorgunum ama*, diyeceğini ve her Allah’ın günü içine sıkıştığı aynı oyunu tekrar oynayacağını bilse büyümek ister miydi?

Telefonunun bıztlamasıyla irkildi. Ona bu saatte mesaj atacak kimi vardı ki?

En iyi tatil fırsatları %50’ye varan indirim ve taksit imkanlarıyla Tatilsarayı.com’da! Güneşin en güzel zamanlarında dinlendirici üç gün için hemen bu linke tıklayın: ...

Benim Adım Kırmızı

Nehir Münipoğlu

Diyarlar vardır, bilinmez. Diyarlar vardır, bilinse de görülmez. Meskenler vardır, kara yazılmış yazısı, neylesen silinmez. Güneş dahi tereddütlüdür buralara uğramaya, bulutlarla örtülür çoğunlukla, yağmurdur bu diyarların kaderi zira.

Çamurlu yolları yerden bitme otlarla bezeli, yeşilin binbir tonuna karanın çalındığı, ıssız bir köy... Göğü, bülbüllerin şen seslerini kargalara terk ettiği noktadır. Yeri, balçık bezeli döneçlerinde sarı çizmeler doludur. İp gibi ince bir derenin suçlulukla akıştığı oluklara çıkar çizmelerin izleri. Suyu, hepsi birbirinin aynı, iki sıraya sicim gibi dizilmiş kerpiç evler, aşı boyalı köy evleri izler. Bunların ortacığında, yeniyetme bir çınar ağacının gölgesine meydan derler, köy meydanı. Üç beş sandalyeyle üç beş beyin kahve lakırdısından öte değildir burası. Evlerin bitimindeki çeşmedir köyün çıkışı.

Bu bilinmez köyün aşı boyalı, alçısı dökük, iki katlı evlerinden birinde doğdu. Sobanın gürgen odunlarını acımasızca yalayıp yuttuğu, lakin içeri kapı arasından

sinsice sızan o şubat ayazını yenip yutmaya yetmediği kış günlerinden birinde. O her açıldığında acı acı uluyan utangaç demir kapının başkaydı o günkü çılgınlıkları. Tabanı çatırdayan ev babanın ayak basışlarıyla başka titriyor, insanın başına yıkılacakmışçasına isyan ediyordu taşıdığı yüke. Duvarlara sinen bir başka soğuktu o gün, pencereyi delip geçen rüzgar başkaydı.

Evin ahşap merdivenlerini duvara dayadığı kollarından güç alarak adımlıyordu baba. Her bir adımda biraz daha kararırken çehresi, ayakları yeri toprağın derinliklerine işleyen bir güçle sarsıyordu. En dipteki izbe odanın kapısıydı elinin değdiği. Göreceğini bildiği halde, bir mucizeyi dileyerek kendinden beklenmeyen bir ürkeklikle kaldırdı kapının kolunu. Demirlerine kırmızı kurdeleler sarılı ufak yatakta bitkin yatan karısına değdi gözleri. Kadının yüzü, hayal kırıklığı ve can korkusunun içine karıştığı bir yorgunluğun ürüntüsünü taşıyordu. Başını çevirdi hemen, kan çanağı gözlerinin yaşı dolu bekliyordu bebeklerinde. Adam, hoyratça uzattığı kollarıyla kavradı ka-

dının kucağında büyük bir acemilikle tuttuğu bebeği. Tek kelime duyulmadı ağzından, dakikalar sonra kadının kucağına hiçbir ifade takınmaksızın bıraktıktan sonra kızını, çevik adımlarla ayrıldı evden. Kader boynun eğilesiydi.

Kendinden beş sene sonra, eve uğur getirerek dünyaya gelen erkek kardeşi silebildi ancak anasının alnındaki karayı. Onunsa ilk analık oyunuydu kardeşi. Kucakta gezdirilen, acıkınca emzirilen kardeşi gördüğü, hemen birkaç dal birkaç çaputtan bir bebecik yapmıştı kendine. Anası gibi o da ana olmak istemişti. Yüzü gözü hiçbir şeye benzemeyen oyuncak bebekçiği elinden hiç ayırmaz, sokakta oynadığı oyunlara bebeğini de katardı. Gözünden yaş aksın diye kum boşaltır gözünden, kucaklansın diye kundak sarardı üstüne. Babasının layık gördüğü kadere, bahtından bihaber hazırlamaktı bu kendini.

On beşine erip de kadın olduğunda, birer ikişer adamlar gelmeğe koyuldu eve. Ona kahve kaynattırılır, babasıyla yaşlı adamlar saatlerce çıkmazdı evin sobalı, geniş odasından. Titreyerek öperdi babası yanında adamların koca, kaba ellerini. Akli erdiğinden beri gördüklerinden tahmin ederdi bu hadisenin sonunu. Vaktiydi.

Kırmızı kuşağı beline bağladıkları, on altısına henüz basmıştı. Anasının korkulu, çaresiz bakışları altında umarsızca belinde dolanan babasının kemikli ellerinin soğuşunu hissediyordu. Bir çürüğü kenara savururcasına keskindi dokunuşları. Bir lekeyi örtesine indirdi al örtüyü başından aşağı ve bir yükten kurtulurcasına ivedilikle yöneltti kızını kapıya. Eşikte yığılı sandıkla değiştiydi kızını, veresiye kapıdışı

ettiği kızını. Oracıkta gözlerinden avını süzen bir şahinin bakışları okunan kır sakallı, kasketli bir beydi bekleyen. Elinde tesbihi, başını kaldırmaya tenezzül etmeksizin babaya sağ elini uzatmakla yetinen. Kızı kurumuş, çamur izleriyle çatırdayan bir sonbahar yaprağını havalandıran rüzgar kadar fütursuzca savurdu kimsenin duymadığı bir hazla çehresine gergin bir tebessüm oturmuş olan adama. İşte o anın, tam o anın adıydı kader. Ak bir alnın kara yazgısının ilk imzası, uğursuzluktu bunun adı.

Al örtünün ardından kızıl akan gözyaşları, anasının sesi çıkmaz haykırışlarıyla kocasının kolunda çıkmıştı köy meydanına. Değme köylüye ilan edercesine bu değiş tokuşu, anasının dizi dibinde bırakarak kızını, babasıyla kocası el sıkıştılar memnun, namussuzca tatminkar çehrelerini gururla birbirlerine doğrultup çizdikleri yazıyı bakışlarıyla onaylayarak.

Sonrasının gerçek olmamasını her saniye dilemişti yumuk gözleriyle. Avluya açılan ahşap kapının gıcırdayarak ömrünün kara kaplı defterini açmamış olmasını ummuştu dakikalarca. Tasmaya takılmış bir enik gibi kolundan bembeyaz entarisi içinde iki katlı toprak rengi evin tepesindeki daracık yatak odasına götürülüşü sinsî bir kabusun en acımasız bir kesitiydi aklında.

Başının alı yerini gözlerinin al yaşlarına bırakmak üzere hoyrat ellerce açıldığında, ilk defa olmak üzere bakmıştı kocasının yaşlı yüzüne. İki yanından bastırarak titremesini zorla dizginlediği dudaklarını derin bir nefes uğruna ilk kez kaldırmıştı. Bedenine aniden dokunuşu izledi bunu o ellerin. Entarisinin bedeninden kayıp gidişi bir kabuğun bedenden yüzölüşü

kadar çok yaktı canını. Ala bulanmak üzere çekip çıkardığı beyazlarına bir ömür veda ediyordu titrek elleriyle. İteklendiği, yabancıladığı bu yatak koynunun dinlencesi olamazdı. Namustan bir kafese hapsedilmiş zaptolunmaz ahlaksızlığın kucağındaydı. Acılar içindeki inildemelerini leş kokulu nefesiyle karşılayan yozlaşmışlığın kollarındaydı. Hıçkırıklarla karışık sessiz çığlıklarının sebebi yazgının kurbanıydı.

İniltiler kesildiğinde kendinde değildi artık. Oracıkta tek başına uyandığında ak ve alın iç içe geçtiği zafer bayrağıyla hapsolunamaz bir hiddet içinde tanıştı. Şimdi en azından yirmi yıl daha yaşlıydı ruhu. Derisi sert, göz yaşları yuvalarında kuru, teni dikendi.

Kırmızı, yoluna izler bırakıp gitmişti. Elleri karnını korkarak bulduğunda aylar içinde, rahminde alın en kanlı lekesiydi dokunduğu. Kendini de kahrının izini de yok etmekle acısını doğurmak arasında gözyaşlarıyla dokudu hissiyatını.

Çığlıklarla koparılan ondan, bedeninin her bir zerresinde ruhuna işlemiş hapsolunmuşun karanlık izlerini suçsuzca taşıyan, ilk karın sancısı, acı vererek giren bedenine ve sonsuza dek acıtmak üzere canını, acıtarak ayrılan bedenden; çaputlu bebeciğin hazin bir tekrarı, esrarlı bir dönüşümüydü yaşanan.

Kollarına yırtık bez, gözlerine toprak doldurduğu yalandan analığı uğursuzlukla lekeli bir çehrenin koynuna yerleşmesiyle gerçek kılmak mecburiyetindeydi.

O ilk an, derin bir nefes alıp bakakalmıştı son bulan analık oyunuyla yitip giden çocukluğuna. Tüm bitişlerin yüzüne yerleştiği kucağındaki masumiyette bakakalmıştı. O ilk an, o ilk an anlamıştı yaşamak

ne demek; toprak akardı oyunların yüzünden, kanlar çağlardı anaların gözünden, yavruların yüzü yalnız gözyaşıyla ıslananlardı.

Kadın, ana, acı.

Bir elvedaydı çocukluk,

Oyunların gözleri sahiden ağlamazdı

Bir elvedaydı çocukluk

O an anlamıştı

Bunun adı yaşamaktı

Yazgıya inat

Yaşama inat

Bunun adı yaşamaktı.

